

L I T E R Æ

Pseudo-Senatus Anglicani,

CROMWELLII,

Reliquorumque Perduellium
nomine ac jussu con-
scriptæ

A

JOANNE MILTONO.

Impressæ Anno 1676.

X821M/69
027
1676
C. 13
AD LECTOREM.

CUm primum ad manus nostras hæ chartæ pervenerunt, dubitavi diu utrum illas prælo potius aut flammis committerem, donec memores misericordiæ istius quæ Authori olim quantumvis in Sacram Majestatem fœdissimè delinquenti ignoverat, stultissimam fore inclementiam judicavimus perituris ejus operibus non pepercisse. Aequissimum enim plerisque semper visum est ut Principis cuiuscunque monitis & imperio parere debeamus, illius etiam facta imitemur. Non autem hic tibi quidvis propinamus quo Juniorum mores & ingenia corrumpere, aut aliorum seditiosam & impotentem regnandi libidinem palpare satagimus. Id solum rerum scriptarum ornatum, & Latini sermonis elegantiam tibi commendatam volumus: est enim forsitan dignissimus qui ab omnibus legeretur Miltonus, nisi styli sui facundiam & puritatem turpissimis moribus inquinasset. Cum autem ex hisce Literis possis forsitan nonnulla excerpere quæ temporis istius quo scriptæ
* 2 sunt

AD LECTORUM.

*sunt Annales illustrare: Et pervicacem
Rebellium istorum malignitatem detegere
& explicare poteris, nos illas eo nomine
in lucem edi curavimus. Videas interim
post Reges exactos, quam ornate pelle.
Leoninā indutus sit Asinus; & dum Le-
gationes designant perduelles, mittunt
Internuncios, moliuntur bella, reliquaque
Regia Majestatis assumunt insignia, po-
testatem illam quam inique vindicaverant
sibi debitam & ritè commissam esse arbi-
trantur. Habeas tibi, Lector, & his in tui
commodum & malorum hominum perni-
ciem perfruare.*

LITERÆ PARLAMENTI

nomine Scriptæ.

Senatus Populusque Anglicanus
 Amplissimo Civitatis Hambur-
 gensis Senatui,

SALUTEM.

QUàm diù , quàmque multis de causis
 instituta à majoribus nostris cum am-
 plissimâ vestrâ civitate amicitia in hunc
 usque diem permanserit , & vobiscum
 unâ libenter agnoscimus , & sæpiùs etiam reco-
 lere non est molestum. De eo autem quod ex
 literis vestris 25. Junii datis intelligimus , homi-
 nes quosdam nostros non eâ quâ soliti sunt fide
 ac probitate in suis apud vos negotiis versari , nos
 quidem ad certos ejusmodi rerum peritos statim
 retulimus , ut in lanarios , cæterosque pannî
 opifices acriùs inquirerent ; eamque porro ope-
 ram daturus nos esse pollicemur , ut & æqui bo-
 nique studium apud nos , & nostra omnia erga
 vos officia constare sentiat. Verùm & quid-
 dam est quod etiam a vobis vicissim non nos
 duntaxat , sed ipsum jus & fas omne postulat ,
 ut nostræ gentis mercatoribus , vestris hospiti-
 bus & sua privilegia conservare , & eorum vi-

A

tam,

ram, atque fortunas, prout eâ civitate dignum
 est, vestris opibus defendere velitis. Quod, ut
 prioribus literis enixè petivimus, ita nunc etiam
 ut vehementiùs efflagitemus, faciunt quotidiana
 mercatorum querelæ, quas ad nos deferunt;
 suam nimirum salutem atque rem omnem rur-
 sùs apud vos in dubio esse. Quamvis enim litera-
 rum nostrarum quas pridem ad vos dedimus
 fructum aliquem ad tempus percepisse se fatean-
 tur, & ab injuriis nefariorum hominum aliquan-
 tum respirasse, nunc tamen post adventum
Cochrans illius in urbem vestram (de quo etiam
 priùs questus sumus) qui mandatam jam sibi à
Carolo defuncti nuper Regis filio Legationem
 nescio quam Prædicat, se omnibus contumeliis,
 minis, armis etiam Sicariorum petitos solitâ ve-
 strâ defensione atque tutelâ caruisse. Adeò ut
 cum unus atque aliter è mercatoribus cum ipso
 etiam Societatis Præfecto, in navem quandam
 prædatoriam per insidias abducti essent, cæteri-
 que vestram fidem implorarent, à vobis tamen
 nullum auxilium impetrare potuerint, donec
 ipsi suo Marte mercatores, non sine magno
 suorum discrimine captos in eo flumine, cujus
 vestra urbs domina est, ex latronum manibus
 eripere cogerentur. Quos cum illi bonis auspiciis
 domum reduxissent, & ab indignâ servitute
 veluti manu asseruissent, captos etiam piratas
 ipsos in custodiam dededissent, *Cochranum* illum
 perfugam & perduellem eò audaciæ processisse
 accipimus, ut & prædatores dimitti liberos, &
 mercatores tradi sibi vinctos postulet. Vos au-
 tem

tem etiam atque etiam hortamur & obtestamur, si pactiones, & fœdera, & pervetustum utriusque gentis commercium, id quod petitis, inviolatè servari studeatis, ut nostri certum aliquod atque firmum sibi præsidium in vestrà fide, prudentiâ, autoritate collocare demum possint; Vos autem uti eos his de rebus benignè audiat; tam de *Cochrano*, cæterisque scæleris, illius sociis, quàm de iis qui nuper in Concionatorem, impunè adhuc, impetum fecerunt supplicium sumere velitis, aut è finibus exire jubeatis. Neque pulsos atque exules *Tarquinos* amicitiae atque opibus *Populi Anglicani* antefereudos existimetis. Si enim per vos non steterit quo minùs Reipub. nostræ hostes quidvis licere sibi contra nos in urbe vestrà confidant, quàm non tuta aut honesta amplius nostrorum ibi commoratio sit, vos cum animis vestris cogitate. Hæc vestræ prudentiæ & æquitati; Vos ipsos Divino Numini commendatos volumus. Valete.

Westmonasterio. Dat. August. 10. 1649.

Senatui Hamburgensi.

Perspecta nobis æquanimitas vestra dubiis in rebus nostris, facit nunc ut sanè prosperis, ac benè gestis, de vestrà voluntate, & amico in nos animo nequaquam dubitemus. Nos quidem, confecto jam pœnè bello, & profligatis ubique patriæ hostibus, nihil æquius, aut ad pacem, Remque publicam stabiliendam fir-

mius esse duximus, quam ut illi qui vel libertatem, ductore semper Deo, per nos adepti sunt, vel vitam atque fortunas post belli civilis facinora, nostro dono atque gratiâ receperunt, nobis vicissim suis Magistratibus fidem & officium, solenni, si opus esset, more testarentur, atque præstarent. Præsertim cum tot homines inquieti & inimici, semel atque iterum in fidem accepti, nullum neque domi neque foris perfidiosè agendi, novasque turbas excitandi finem faciant. Itaque formulam quandam sponsionis perscribendam curavimus, quâ omnes qui aut munus aliquod in Repub. sustinerent, aut legum præsidio muniti incolumitate, otio, cæterisque vitæ commodis fruerentur, conceptis verbis se obstringerent. Hanc etiam per omnes Colonias & quacunque gentium nostri cives negotiandi causâ agerent, mittendam censuimus; ut eorum quibus præficimur, fidem, prout decet atque necesse est, exploratam & cognitam habeamus. Quo magis mirari subit quod ex urbe vestrâ mercatores nostri scribunt, sibi mandata nostra per unum atque alterum vestri ordinis exequi non licere. Sanè quod *potentissima Fœderatorum in Belgio Provincia*, suarum rerum & rationum consultissimæ, nihil ad se pertinere existimaverunt, si peregrini scilicet *Angli* debitam suis domi magistratibus in hæc vel illa verba fidem astringant, id quo pacto vestræ Civitatis suspectum aut molestum esse possit, fatemur planè nos nescire. Verum hoc à privato quorundam sive studio sive formidine profectum,

(5)

ctum , quos errabundi quidam & pulsi patriâ
Scoti , minis dicuntur impulisse , ut mercatores
nostros a fide suâ nobis obligandâ deterrent ,
Civitati non imputamus. Interea tamen summo
vos opere hortamur atque etiam rogamus (non
enim mercatura jam , sed Respub. ipsa agitur)
ut ne quenquam apud vos patiamini , cujus hoc
nihil potest interesse , authoritati quam nos in
nostros populares , non Exterorum arbitrio aut
iudicio , sed jure Patrio obtinemus , suam quam-
cunque authoritatem interponere. Quis enim
non ægrè ferat , si nos vestris hîc *Hamburgen-
sibus* suâ erga vos fide interdiceremus. Valete.

Dat. Jan. 4. 1649.

Serenissimo ac potentissimo Principi

PHILIPPO QUARTO

Hispaniarum Regi.

Parlamentum Reipub. Angliæ,

SALUTEM.

Antonium Ascamum Virum probum , eru-
ditum , & luculentâ familiâ ortum , de re-
bus in commune , tam *Hispanorum* , quam *An-
glorum* genti , ut spes est , valde utilibus , ad
Majestatem Vestram legamus. Quamobrem ut
ei honestum iter , atque tutum in Urbem Re-
giam , sicut moris est , necnon & reditum con-
cedere ,

cedere, & præstare velis, parem referre gratiam parati, officiosè petimus. Sin id minùs placuerit, ut quæ vestra hac in parte sit voluntas, ei quam primùm significetur, utque tutò quo volet abeundi potestas fiat.

Dat. Feb. 4. 1649.

Serenissimo ac Potentissimo Principi
PHILIPPO QUARTO
Hispaniarum Regi.

Parlamentum Reipub. Anglia,

SALUTEM.

QUis rerum nostrarum status sit, quamque atrocibus injuriis subacti, sumptis tandem armis, capessendæ libertatis consilium ceperimus, constitutâ quâ nunc utimur Reipublicæ formâ, neque *Majestatem Vestram* potest latere, neque alium quemvis, qui evulgata super hac re scripta nostra æquo animo perlegerit. Nobis profecto fidem nostram, æquitatem, patientiam, testatam cunctis & probatam reddere, auctoritatem etiam, honorem, & Decus nostrum adversus infames exulum & perfugarum linguas tueri, apud idoneos rerum æstimatores difficile non debet esse. Nunc quod exterarum nationum magis interest, deletis, aut depressis Patriæ hostibus, Deo nempe mirificè adjuti, ad
 pacem

pacem & amicitiam omni imperio potio-
 rem cum vicinis gentibus habendam, paratos nos esse
 palam atque ex animo profiteamur. Has ob cau-
 sas spectatæ solertiæ & probitatis Virum *Anto-
 nium Aschamum* in *Hispaniam* ad *Majestatem Vef-
 tram* misimus; qui de amicitia deque solito in-
 ter utramque gentem commercio cum *Majestate*
Vestra agat; vel etiam ad novas pactiões, si ita
 visum fuerit, de integro faciendas viam muniat.
 Huic igitur *Vestra Majestatis* adeundi copiam ut
 faciatis, ejusque incolumitati, necnon etiam
 honori, quoad isto apud vos munere perfun-
 cturus est, velit prospicere rogamus: ut &
 ea quæ a nobis mandata habet, utrique genti,
 ut speramus, profutura, liberè exponat; &
 mentis *Vestræ* qui sensus his de rebus sit, nos
 quam primùm certiores faciat.

Westmonasterio dat. Feb. 4. 1649.

Serenissimo Principi

JOANNI QUARTO

Lusitanix Regi.

Parlamentum Reipub. Angliæ,

SALUTEM.

Multa nos & infidæ pacis, & intestini belli
 mala ultima perpeſſos, eò demùm loci
 redactos fuisse, ut si salvam Rempubl. velle-

mus, ejus administrandi ratio magna ex parte immutanda esset, ex iis quæ à nobis hac de re scripta publicè & declarata sunt, *Majestati Vestra* jam pridem notum esse arbitramur. Quibus, ut par est, si fides potius haberetur, quàm improbissimis perditorum hominum calumniis, sanè qui foris de rebus nostris pessimè jam sentiunt, iis fortasse multò æquioribus uteremur. Nam quod nos jure nostro, proque gentilitiâ *Anglorum* libertate, rectè & majorum more fortiter fecisse contendimus, de eo pravas & obstinatas nequissimorum hominum opiniones ex animis evellere, humanæ opis aut ingenii certè non est. Nunc autem quod nobis cum nationibus externis commune, & in rem utrinque magis existit, amicitiam & commercium quod nostris hominibus, cum vicinâ quacumque gente consuevit esse, non imminutum, sed auctum atque ratum magnoperè cupimus. Cumque vestro in regno populares nostri permagna & per utrique genti quæstiosa habeant negotia, iis ne impedimentum aliquod aut incommodum afferatur, quantum in nobis est, curabimus. Id verò prædicimus frustrà fore, dum piratis & defecto-ribus nostris perfugium sibi vestris in portibus reperire, & onerariis *Anglorum* navibus, vi captis atque direptis, bona civium nostrorum sub hasta vendere Olissipone, ut nuntiatur, permissum est. Huic malo quo maturiùs occurratur, & de eâ, quam petimus, amicitia clariùs ut constet, Nobilissimum Virum *Carolum Vane*, Oratoris munere præditum, cum mandatis atque

atque diplomate, commissi sibi muneris teste,
ad *Majestatem Vestram* legavimus: Eum itaque
benignè audire, fidem ei adhibere, ejus denique
incolumitati atque honori, per omnes regni ve-
stri fines, ut velis consulere obtestamur. Hæc
omnia & nobis pergrata, & *Majestati Vestra*,
si fortè usus venerit, nostra omnium officia mu-
tua fore pollicemur.

Westmonasterio dat. Feb. 4. 1649.

Serenissimo Principi

JOANNI QUARTO

Lusitaniæ Regi.

Parlamentum Reipub. Angliæ,

SALUTEM.

Q Uotidiani ferè, & perquàm graves afferun-
tur ad nos nuntii, Classarios quosdam no-
stros, & gubernatores, qui abductis per scelus
atque prodicionem, quibus præerant, navibus,
superiore anno a nobis defecerant, elapsos de-
mum ex eo portu Hiberniæ, in quo æstate ser-
mè totâ obsessi, vix pœnam suis flagitiis dignam
effugerant, ad *Lusitania* nunc oram, *Tagique*
fluminis ostium se recepisse: Ibi captis atque di-
reptis quæ ad mercaturam ultrò citròque com-
meant, *Anglorum* navigiis, piraticam strenuè
facere; & vicina quæque maria, fretumque
omne Gaditanum latrociniis infestum atque in-

A 5

fame

fame reddidisse. Cui malo nisi primo quoque tempore obviàm eatur, actum esse de commercio, quod nostris hominibus cum *Lusitanis* per amplum & per utrique genti quæstuosum est, quis non videt? Quamobrem à *Vestra Majestate* etiam atque etiam petimus, ut piratas nostros & defectores, *Portugallia* finibus exire jubeas; & siqui a *Carolo Stuardo* pseudolegati adsunt, eorum uti rationem ne habere digneris; nosque potius agnoscas, ad quos *Anglicarum* jam summa rerum, Deo planè aspirante, rediit; utque nostræ amicorum Classi, non minus vestris quam *Anglorum* commodis inservienti, *Lusitania* portus, atque flumina præcludi ne sinas.

* * *

PHILIPPO QUARTO

Hispaniarum Regi.

QUàm gravitèr quàmque acerbè tulerit *Majestas Vestra*, nefariam illam *Antonii Aſchamii* oratoris nostri cædem, & quid in puniendis ejus interfectores haftenus effectum sit cum ex literis vestris, tum ex *Domino Alphonso de Cardenas* legato vestro percepimus. Veruntamen illius facinoris atrocitatem quoties nobiscum reputamus quæ & ipsam vel habendi vel conservandi commercii rationem funditus tollit si Legatorum jus apud omnes nationes sanctissimum impunè tanto scelere violabitur, non possumus quin

quin Majestatem vestram summa instantia
 rum efflagitemus ut supplicium de illis parricidis
 primo quoque tempore debitum fumatur, ut-
 que justitiam ullâ morâ aut obtentu religionis
 frustrari diutiùs ne sinat. Et quanquam poten-
 tissimi regis amicitiam plurimi certè facimus,
 tamen ut tam infandi parricidii authores dignas
 suo scelere pœnas persolvant omnem dare ope-
 ram debemus. Humanitatem quidem illam
 quam jussu vestro in *Hispania* portubus nostri
 homines persensere, præclaram etiam vestræ
 Majestatis in nos voluntatem quam nuper am-
 plissimis verbis vestro nomine Legatus nobis ex-
 posuit grato animo agnoscimus, neque non
 voluptari nobis erit eadem pariter officia, si
 quis usus venerit *Vestra Majestati & Hispano-
 rum* genti reddere. At nisi justitiæ sine mora sa-
 tis fiat quod jamdiu petimus, quo niti funda-
 mento amicitia sincera ac diuturna possit non
 videmus, cujus tamen conservandæ a nobis
 quidem nulla honesta occasio faciliè omittetur,
 cui etiam fini præsentiam Legati apud nos vestri
 conducere existimamus.

Legato Hispanico.

Excellentissime Domine,

Concilium Status, quam primùm per gra-
 vissima Reipub. negotia licuit, in *Parla-
 mentum* attulit quatuor illa scripta quæ visum

est *Parlamentum* 22.º. unde vigesimo proximi Decembris cum Concilio communicare, *Concilium* à *Parlamento* in Mandatis habet, quod ad primum scriptorum illorum caput, de nuperi scilicet *Residentis* sui *Dom. Aschami* nefariis interfectores, Responsum hoc reddere:

Parlamentum tamdiu, toties, tamque meritò; debitum eorum supplicium postulasse ut amplius dicere opus non sit in re tanta ubi (ut *Excellentia Vestra* pulchrè meminit) *Regia Majestatis* ipsa agitur Authoritas: Et sine qua re omnis ratio Societatis humanæ & conservandæ inter gentes amicitia tolli necesse erit. Neque sane ullo ab Religione petito argumento intelligere possumus, innocentium sanguinem sceleratissimâ cæde effusum non esse vindicandum, Etiamnum itaque instat *Parlamentum* & ab *Regia Majestate* expectat ut, juxta priora sua postulata, satisfactio sibi re ipsâ atque effectu detur.

Serenissimo Principi

LEOPOLDO AUSTRIÆ

*Archiduci Provinciarum in Belgio
sub Philippo Rege Præsidi.*

UT primùm ad nos non sine gravissimâ querelâ perlatum est, *Janam Puccherin- gam* illustri & opulentâ Familiâ puellam hæredem,

dem, cum adhuc propter ætatem sub Tutoribus esset, haud procul eâ domo, in quâ tum fortè *Grenovici* agebat, de manibus & complexu famularum raptam fuisse, & parato ad id navigio in *Flandriam* subitò deportatam, *Walci* cuiusdam insidiis, qui per fas & nefas omnia molitus est, ut pupillam locupletem, vel ostenso mortis metu, ad nubendum sibi adigeret, huic tam atroci tamque inaudito sceleri primo quoque tempore occurrendum esse rati, dedimus quibusdam negotium, ut cum præfectis Neoporti & Ostendæ (nam in ea fortè loca infelix illa dicebatur appulsa) agerent de ingenuâ raptoris manibus eripiendâ. Qui utrique pro suâ singulari humanitate & honesti studio, captivæ, perque latrocinium domo abductæ opem libenter tulerunt; illa verò ut prædatorum vim quoquo modo effugeret, in Cœnobium votarum virginum veluti sequestrò deposita est. Quam ut ille *Walcius* inde abduceret, actionem in foro ecclesiastico *Iprensis Episcopi* de contracto secum matrimonio instituit. Veruntamen, cum & raptor & rapta nostrates omninò sint, ipsum etiam facinus in nostra ditione perpetratum, quod juratis testibus abundè liquet, hæreditas denique tam lauta, quam illum imprimis inhiâsse constat, in nostrâ potestate sit, hujus propterea causæ cognitionem totam, atque judicium ad nos duntaxat pertinere arbitramur. Veniat huc igitur qui se sponsum nominat, suam hîc litem instruat, quamque jure suam contendit esse uxorem, tradi sibi postulet. Hoc interim

à V^{est}ra Celsitudine vehementèr petimus , quod
 & per nostrum internuntium Bruxellis commo-
 rantem jam aliquoties petivimus , ut afflictam
 & indignis modis habitam puellam , honestis
 parentibus ortam , suâ ex Patriâ prædatorium
 in modum abductam , quoad potes , liberam
 & incolumem redire domum sinas. Hoc abs te
 non nos tantùm , siquam V^{est}re Celsitudini
 parem a nobis gratiam , parque beneficium red-
 di posse acciderit , sed ipsa etiam humanitas ,
 ipse pudor qui ad tuendum sexus illius honorem
 & pudicitiam viris bonis atque fortibus inesse
 debet , junctis unâ precibus efflagitare viden-
 tur. Vale.

Westmonasterio Martii 28. 1650.

Serenissimo Principi

JOANNI QUARTO

Lusitaniæ Regi.

Q Uod Oratorem nostrum & honorificè acce-
 perit *Majestas V^{est}ra* , & benignè statim au-
 dierit , nullam interponendam esse moram sta-
 tuimus , quin alteris quam primùm literis no-
 stris intelligeres , gratissimum id nobis accidisse ;
 nosque nihil sanctius decrevisse , quàm pacem ,
 amicitiam , commercium , quod nobis cum Na-
 tionibus plerisque exteris , & inter eas cum *Lu-*
sitanis jam diu est , nullo nostro dicto aut facto ,
 non

non prius laceſſiti , violare ; nec aliâ mente aut conſilio claſſem *Anglicanam* , *Tagi* fluminis ad oſtium miſſiſſe , quàm hoſtes jam totiès fugatos perſequendi , reſque noſtras repetendi , quas per vim & prodicionem ſuis dominis ablatas , colluvies iſta perſugarum veſtras in oras , ipſamque etiam *Oliſſiponem* , tanquam ad certiſſimas latrocinii ſui nundinas , aſportavit. Verùm iſti homines cujus audaciæ , furoris , & inſaniæ ſint , ex ipſorum moribus flagitioſiſſimis omnes jam penè *Lufitanos* abundè perſpexiſſe arbitramur. Quo faciliùs à *Majeſtate Veſtrâ* impetraturos nos eſſe confidimus , primum ut *Illuſtriſſimo* Viro *Odoardo Poppamo* , quem huic novæ claſſi præfecimus , quibus potes rebus ad prædatores hoſce debellandos , adjumento eſſe velis , utque eos cum duce ſuo , non hoſpites , ſed piratas , non mercatores , ſed commercii peſtes , jurisque gentium violatores , intra regni veſtri portus , & munimenta diutiùs conſiſtere ne ſinas ; ſed quâ parent *Lufitaniæ* fines , terrâ marique pelli jubeas : ſin hoc minùs , ut nobis ſaltem pace veſtrâ liceat defeſtores noſtros , & prædones propriis duntaxat viribus aggredi , & , ſi Deus dederit , in noſtram poteſtatem redigere. Hoc ut prioribus literis vehementer petivimus , ſic jam idem ſtudio maximo atque opere ab *Majeſtate Veſtra* contendimus. Hac ſive æquitate , ſive beneficio , non juſtiitiæ ſolùm tuæ famam per omnes gentes benè moratas adauxeris , ſed & nos imprimis , populumque *Anglicanum Lufitanis* jam antea minimè adverſum ,

Tibi

Tibi tuoque populo majorem in modum devin-
xeris. Vale.

Westmonasterio. Dat. 27. Aprilis. 1650.

Hamburgensibus.

DE controversiis mercatorum, nonnullis
etiam aliis de rebus quæ Reipubl: nostræ
dignitatem aliquāto propiùs attingere viden-
tur, scriptum inter nos haud semel, atque re-
sponsum est. Cum verò istiusmodi negotia solis
literis confici vix posse intelligamus, esse autem
à *Carolo Stuardo* immissos in urbem vestram
seditiosos quosdam, nullâ re magis quàm sce-
lere atque audaciâ-instructos, qui id agunt, ut
nostrorum hominum, quorum præsertim fides
in patriam perspectior sit, commercium tam
vetustum in civitate vestrâ funditus tollant, id-
circo virum nobilem & spectatissimum *Richar-*
dum Bradshaw nostrum apud vos Internuntium
esse iussimus: qui secundum ea quæ à nobis man-
data habet, de rebus iis atque negotiis quæ cum
utriusque Reipubl: utilitatibus conjuncta sunt,
vobiscum uberius communicare, & transigere
possit. Hunc igitur ut benevolè quam primum
audiatis rogamus; utque ei per omnia fides ea,
isque honos habeatur, qui hujusmodi munus
rectè obeuntibus ubique gentium haberi solet.
Valete.

Westmonasterio. Dat. 2. April. 1650.

Ham-

Hamburgensibus.

*Amplissimi, Magnifici, & Spectabiles
Viri, Amici charissimi,*

STudia vestra quibus venientem ad vos Resi-
dentem nostrum accepistis, tam propensa,
tamque egregia extitisse, & libenter intelli-
gimus, & in eadem erga nos voluntate atque
animo perseverare velitis magnoperè hortamur.
Idque eò vehementiùs, quòd perlatum ad nos
est, exules illos nostros, de quibus jam sæpe
scripsimus, efferre se solito insolentius in urbe
vestrà, nec contumelias solùm, sed & minas
quasdam atrocissimas in Oratorem nostrum pa-
lâm projicere. Hujus itaque salutem atque etiam
debitum honorem hisce rursus literis commen-
datissimum vobis esse volumus. In illos autem
perfugas & sicarios, tam veteres quàm recen-
tes, si maturiùs animadvertetis, & nobis gratissi-
mum, & autoritate vestrà atque prudentiâ
dignum feceritis. Valete.

Westmonasterio. Dat. 31. May. 1650.

PHILIPPO QUARTO

Hispaniarum Regi.

ANtonium Ascamum à nobis ad Majestatem
Vestram nuper missum Oratorem, eoque
nomine à Præfectis vestris perhumaniter & pu-
blicè

blicè acceptum, post itineris pericula tam longinqui, primo statim adventu in urbem Regiam, omni præsidio nudatum, tam sædo parricidio confossum in diversorio quodam, & cum *Joanne Baptista de Ripa* ejus interprete matatum esse, magno sanè cum dolore accepimus. De illis autem parricidis jam comprehensis, ut fertur, & in custodiam datis, qui non nos duntaxat per illius latera, sed vestram quoque fidem atque honorem consauciare ac pænè transfigere sunt ausi, deque eorum quibuscunque horatoribus ac sociis ut supplicium tanto scelere dignum primo quoque tempore sumatur, opere quam maximò à *Majestate Vestra* petimus. Quamquam id nihilo minus factum iri, quod petimus, utpote à Rege sua sponte pio atque justo, etiamsi nemo peteret, non dubitamus. Quod reliquum est, ut corpus exanime amicis suis atque famulis in patriam deportandum tradatur, utque eorum saluti qui supersunt eâ, quâ par est, ratione consultum atque provisum tantisper sit rogamus, donec responso ad hæc literas, si fieri potest, secum ablato, vestræ pietatis atque justitiæ testes ad nos quam primùm redierint.

Westmonasterio. Dat. 28. Junii. 1650.

Excellentissimo Domino

ANTONIO JOANNI LUDOVICO
de la Cerda Medina Celi Duci,
Andalitiæ Præsidi.

*Consilium Status Parlamenti Angliæ
authoritate constitutum,*

SALUTEM.

Accipimus ab Ornatissimis Viris quos nuper in Portugalliam ad persequendos proditores, resque nostras repetendas cum classe misimus, se ab *Amplitudine Vestra*, quoties contigit ut *Gallacia* oram legerent, quæ præfectura vestra est, & perhumaniter illis portibus exceptos fuisse, & iis rebus omnibus adjutos, quæ navigantibus usui solent esse. Ea vestra humanitas, cum pergrata nobis omni tempore fuisset, tum est nunc præcipuè, cum aliorum iniquum in nos animum nullo merito nostro aliquibus in locis experimur. Petimus itaque abs te *Illustrissime Domine* ut in eadem erga nos voluntate ac benevolentia permanere velis: utque nostris hominibus, quoties ad ea littora naves appulerint pro solita humanitate tua favere & adjumento esse pergas: tibi que persuadeas nihil nos beneficii loco abs te petere quod non eodem studio vel Tibi vel tuis reddere, siquando similis occasio nobis dabitur, parati erimus.

Westmonasterio. Dat. 7. Novemb. 1650.

Signat. Consilii sigillo:

JO. BRADSHAWE PRESES.

ILLU.

ILLUSTRI & MAGNIFICO
Civitatis Gedanensis Senatui.

Magnifici atque Amplissimi Domini Amici Charissimi.

FRequentes ad nos literæ mercatorum nostrorum, qui Borussiae per oram negotiantur, allatae sunt, quibus tributum grave quoddam & insolitum nuper in magno *Polonorum* Concilio imponi sibi queruntur; ut decimam scilicet facultatum suarum omnium partem sublevando *Scotorum* regi, nostro hosti, suppeditarent. Quod cum juri Gentium contrarium planè sit, tractari hunc in modum hospites & mercatores, iniquissimum etiam, ut cujus tyrannide sint domi, divinâ ope, liberati, iidem in aliena Republica stipendia persolvere cogerentur, non dubitamus quin pro illa libertate, quâ frui vos intelligimus, tam grave onus mercatoribus imperari in urbe vestra pati nolitis; in qua amicitiam & commercium, nec sine magno vestrae civitatis emolumento, per tot annos habuere. Si est igitur ut nostrorum hominum apud vos mercaturam facientium tutelam suscipere velitis, quod quidem cum ab æquitate & prudentia vestra, tum etiam à dignitate splendidissimæ urbis haud dubitanter expectamus, eam operam dabimus, ut gratissimum id esse nobis omni tempore sentiat; quotiès in ditione nostra

Geda-

Gedanienses vel negotia habuerint , vel naves quod sæpè fit , ad portus nostros appulerint.

Westmonasterio. Dat. 6. Feb: 1650.

INTERNUNTIO PORTUGALLICO.

Illustris Domine,

Literas tuas hujus mensis quinto decimo *Hamptonâ* ad nos datas accepimus. In quibus significaste à *rege Portugallia* ad *Parlamentum Reipub: Anglia* missum esse : quo autem muneris titulo , sive Legati sive Agentis , sive Internuntii non dicis ; id quod ex literis quas à rege habes commendatitias sive credentiales intelligere velimus ; quarum exemplar , ad nos poteris quam primùm mittere ; simul & illud scire , satisne plenâ potestate instructus venias ad eas injurias expiandas , damnaque ea resarcienda quæ à Rege vestro illata huic *Reipub:* sunt : dum hostem nostrum totâ æstate proximâ suis portubus tutatus *Classem Anglicanam* in rebelles & perfugas quos eò usque infecuta erat , impetum facere parantem cohibuit , hostem ab invadendis nostris non cohibuit. De his omnibus ut satisfacias , si ampla & libera mandata accepisse te scripseris , & illarum quas diximus literarum exemplar unâ miseris , deinceps curabimus , ut ad nos fide publicâ primo quoque tempore tutò commeare possis : ubi cum regis literæ perlectæ fuerint , tibi , quæ mandata porrò attulisti , ea liberè exponendi facultas dabitur.

Par.

Parlamentum

REIPUB. ANGLIÆ

*Serenissimo Principi D. Ferdinando
Secundo, Magno Duci Etruriæ &c.*

SALUTEM.

L Iteras *Celsitudinis Vestrae* 22. Aprilis 1651. *Florentiæ* datas & à Residente Vestro *Domino Almerico Salvetti* nobis redditas accepimus, in quibus *Anglico* nomini quantoperè faveat *Celsitudo vestra*, Gentemque eam quanti faciat facile perspicimus, id quod non solum Mercatores nostri, qui in portibus vestris multos jam annos negotiantur, Verum etiam Adolescentes quique nostræ nationis nobilissimi atque honestissimi, qui vestras per urbes aut iter fecere, aut excolendi ingenii causâ commorati sunt, testantur atque confirmant, quæ cum nobis pergrata sanè sint, & acceptissima, tum hoc etiam atque etiam petimus, ut quo animo, quoque studio in nostros mercatores, aliosque nostræ *Reipub:* Cives *Hetruscæ* ditionem peragrans, *Serenitas Vestra* consuevit esse, in eo velit perseverare: nosque vicissim pollicemur atque recipimus, quod ad *Parlamentum* attinet, nihil de futurum, quod & commercio & amicitia mutua, quæ inter utramque Gentem jam diu inveteravit, firmandæ ac stabiliendæ possit conducere;

ducere; quam quidem omnibus utrinque humanitatis officiis, mutuâque observantiâ, in perpetuum conservari cupimus, atque optamus.

Westmonasterio. 20. Januarii 1651.

Subscripsit & Parlamenti sigillum apponi fecit

GULIELMUS LENTHALL.

Prolocutor

Parlamenti Reipub. Angliæ.

Parlamentum

REIPUB. ANGLIÆ

Illustri & magnifico Civitatis Hamburgensis Senatui,

SALUTEM.

*Amplissimi magnifici & Spectabiles viri,
Amici charissimi.*

P*arlamentum Reipub. Angliæ*, cum antiquam amicitiam, mutuumque commercium, quæ inter gentem *Anglicam* Vestramque civitatem est, continuatum magnoperè vellet & conservatum, haud ita pridem *Richardum Bradshaw* armigerum Residentis Munere præditum illuc misit, eique inter alia mandata eò spectantia dis-

fertis

sertis verbis mandavit, ut contra quosdam vestrae ditionis iustitiam efflagitaret, qui Societatis *Anglica* Concionatorem interficere sunt conati, quique Depurato Illius Societatis impias manus iniecere, & mercatoribus quibusdam ejus Societatis praecipuis impias manus iniecere, eosque in navem praedatoriam abduxerant, & quamvis praedictus *Residens* cum exciperetur primum & audiretur, accepta ab hac *Republica* mandata illa sigillatim vobis nota fecerit, quibus iustitiae vestrae exemplum in maleficos illos edendum expectabatur, tamen cum expectationi nostrae responsum non esse intelligeremus, illud nobiscum cogitantes quanto in periculo & nostri homines & illorum facultates versarentur, si de incolumitate illorum & tutela adversus hostium malitiam & iniquos oppugnatores non satis provisum esset, rursus praedicto *Residenti* in mandatis dedimus, ut nostrum ejus rei sensum representaret: Utque hujus *Reipub.* nomine Vos ut amicitiam & necessitudinem inter hanc *Rempub.* vestramque civitatem initam magnumque usum qui huic *Reipub.* cum vestra civitate intercedit conservare, adeoque mercatores nostros cum eorum privilegiis sine ulla violatione protegere velitis hortaretur; utque nominatim in quemdam cui nomen *Garmes* est qui se in hanc *Rempub.* Contumeliosè gessit, certosque ex societate mercatorum *Anglica*, *Vestra* in urbe commorantes, ad contumeliam hujus *Reipub.* magnamque nostrorum mercatorum molestiam,

in

in *Spirensē* Cameram publicè citavit : quā
re reparationem ejusmodi expectamus quæ
æquitati & justitiæ consentanea est.

De hisce capitibus & si quid amplius ad hujus
Reipub. cum vestra civitate amicitiam pertinue-
rit, prædictum *Residentem* hujus *Reipub.* nomine
ad vos jussimus accedere : cui ut fidem amplam
in iis quæ huc spectantia proposuerit habeatis
rogamus.

Westmonasterio. Dat.

12. Martii. 1651.

Subscripsit & Parlamenti sigillum imprimen-
dum curavit

Prolocutor &c.

Parlamentum *Reipub. Angliæ*

Serenissima

CHRISTIANÆ,

*Suecorum, Gothorum Vandalorum-
que Regina &c.*

SALUTEM

Serenissima Regina,

Majestatis Vestrae Literas ad Parlamentum
Reipub. Angliæ 26 proximè elapsi Septem-
bris Stockholma datas per *Petrum Spiering Sil-
vercroon* accepimus, & perlegimus : & vete-
rem quidem amicitiam nec non commercium

B

mag-

magnumque usum qui *Anglis* cum *Suecorum* gente antiquitus intercedit permanere atque indies augere vehementer atque ex animo cupimus: Neque dubitamus quin Legatus à Majestate Vestra ampliter instructus venerit ad ea maximè proponenda quæ in rem atque decus Genti utrique futura imprimis fuissent, quæque nos audire ex eo paratissimi fuissetus & quod utrinque potissimum salubre atque utile videretur, id primo quoque tempore effectum reddidisse: Verùm summo rerum Moderatori DEO ita visum est, ut is antequam audiri se petisset de iis quæ *Parlamento* exponenda ab Majestate Vestra in mandatis habebat, evenit ut ex hac vita excederet (cujus quidem desiderium ira ægrè atque acerbè tulimus, ut qui simul in divina voluntate acquiescere debeamus) unde & Majestatis Vestræ quæ mens esset adhuc scire nequeamus, ejusque rei progressibus in præsens injecta mora sit: Quocircà optimum nobis visum est hisce literis quas, misso hac ipsa de re nuntio nostro, dedimus, significare Vestræ Majestati quam gratae Literæ vestræ quamque acceptus vester publicus Minister *Parlamento Reipub. Anglia* fuerit; simulque Vestræ Majestatis amicitiam quantoperè expectamus; quàmque etiam, ut par est, tantæ principis amicitiam plurimi faciemus: deque illo quod inter hanc Rempub. & Majestatis Vestræ Regnum est commercio exaugendo, ita existimabimus quemadmodum de re maximi utrobique momenti existimare debemus: quod & ea de causa

causa Parlamento Reipub. Anglia acceptissimum
erit. Adeoque Vestram Majestatem divinæ tutelæ
recommendarè volumus : Quorum nomine &
Auctoritate

Datis Westmonasterio die

Martis ann. Dom. 1651.

Subscripsit & Parlamenti Sigillum
imprimendum curavit

*Prolocutor Parlamenti Reipub.
Anglia.*

Parlamentum Reipublicæ Angliæ

Serenissimo Principi

FERDINANDO SECUNDO

Æturiæ Magno Duci,

SALUTEM.

L Iteras Celsitudinis Vestræ 22. Aprilis 1651.
Florentiâ datas, Et a Residente Vestro Do-
mino *Almerico Salvetti* nobis redditas accepi-
mus; in quibus Anglico nomini quantopere fa-
veat Celsitudo Vestra, gentemque eam quanti
faciat, facile perspicimus: Id quod non solum
Mercatores nostri qui in portibus vestris multos
jam annos negotiantur, verum etiam Adoles-
centes quique nostræ nationis nobilissimi atque
honestissimi qui vestras per urbes aut iter fecere
aut excolendi ingenii causâ commorati sunt,

restantur atque confirmant. Quæ cum nobis pergrata sane sunt & acceptissima, tum hoc etiam atque etiam petimus, ut quo animo quoque studio in nostros mercatores, aliosque nostræ reipublicæ cives Hetruscam ditionem peragrantes Serenitas Vestra consuevit esse, in eo velit perseverare: nosque vicissim pollicemur atque recipimus, quod ad Parlamentum attinet, nihil defuturum, quod & Commercio & amicitiaæ mutuæ, quæ inter utramque rempublicam diu inveteravit, firmandæ ac stabiliendæ possit conducere: quam quidem omnibus utrinque humanitatis officiis mutuâque observantiâ in perpetuum conservari cupimus atque optamus.

Westmonasterio May 22.

1651.

Parlamentum Reipublicæ Angliæ

Serenissimo ac Potentissimo Principi

PHILIPPO QUARTO

Hispaniarum Regi,

SALUTEM.

Permagnas nobis querelas deferunt hujus Reipub. mercatores qui in ditionibus *Vestrae Majestatis* mercaturam faciunt, de vi multa atque injuriis sibi allatis, deque novis etiam tributis sibi impositis à præfectis aliisque officialibus vestrorum portuum & locorum ubi negotia habent

bent, & nominatim in insulis *Canariis*, idque contra fœderis articulos quos commercii causa utraque natio inter se sanxit. Quas eorum querelas veras esse jurejurando confirmavere. Nobisque demonstrant, nisi jus suum obtinere possint, suaque damna refarciantur, nisi denique contra vim istiusmodi atque injurias præsidium aliquod certum, atque tutelam & sibi & fortunis suis habituri sint, non posse se amplius iis in locis negociari. Quibus eorum querelis graviter a nobis perpensis, cumque facta illorum ministrorum iniqua, aut non omnino aut secus quàm res se habet ad notitiam *Vestrae Majestatis* pervenisse existimemus, visum est nobis ipsas eorum querelas cum hisce litteris ad *Majestatem Vestram* unà mittere; nec dubitamus quin *Majestas Vestra* cum ipsius justitiæ amore tum etiam commercii causâ quod vestris hæud minus quam nostris hominibus fructuosum est, suis præcipere velit ut ab iniquis illis nostrorum vexationibus abstineant, utque hujus Gentis mercatores expectatam justitiam obtinere queant, necnon debitam earum injuriarum reparationem, quæ à Domino *Petro de Carillo de Guzman*, atque aliis, illatæ sibi sunt, contra prædictos fœderis articulos, utque perficere velit *Majestas Vestra* ut prædicti Mercatores fructum illorum articulorum percipere queant, in eaque vestra tutela sint, ut tam ipsi quam fortunæ suæ ab omni injuria liberæ & incolumes esse possint. Hoc autem magna ex parte consecuturos se esse putant si ademptam sibi illam de judice conserva-

tore schedulam qui eos a novo quodam Consu-
latu in se quidem iniquiore defendat, *Majestas*
Vestra rursus concesserit; ne si nullum ab injuria
refugium sibi detur, abrumpi illud commercium
quod utrique genti commoda haud parva attu-
lit, violatis hunc in modum fœderis articulis,
neceffe sit.

Westmonasterio.

Augusti 1651.

Serenissimo Principi Venetiarum
Duci, Senatuque Celsissimo

Concilium Status Parlamenti
Reipub. Angliae Authori-
tate constitutum

SALUTEM.

Serenissime Princeps, Celsissime Senatus, Amici
Charissimi,

Mercatores quidam nostri, quorum alteri
Joannes Dickons, alteri *Job Throckmorton*
nomen est, simulque alii apud nos questi
sunt, quòd cum Novembris octavo & vigessi-
mo 1651. ex jure & autoritate Curiae nostrae
Ammiralatus occupassent in navi *Hirundine*
vulgo nuncupatâ, cui in Dunis consistenti *Isa-*
cus Taylor Magister erat, centum dolia Caveari
vulgò dicti, quæ sua propria bona essent, inque
finu

finu Moscovitico Archangeli dicto eandem in navem imposita ; atque in eâ Curiâ , prout lege agitur , decretum obtinuissent quo dicta Caveari dolia sibi traderentur , fide suâ prius interpositâ , se in illius Curiae sententiâ acquieturos ; quodque eadem Curia , quo lis illa ad exitum perduceretur , cum pro more scripsisset ad Magistratus Judicesque Venetos , literas , quibus petebant uti *Joannem Piattum* (Venetâ sub ditione degentem , qui Cavearum illum sibi vendicat) citarent quo re per procuratorem in Ammiralatus curia Anglicam se sisteret , ubi lis ista pender , jusque suum probaret , tamen idem *Piattus* , & quidam *David Rutts* Hollandus , dum causa hæc in nostro hic foro pender , multum supradicto *Joanni Dickons* aliisque illis mercatoribus de Cavearo isthoc negotium facessit ; eorumque bona & facultates nexu occupandas Venetiis curat : quæ omnia singulatim , & quid hætenus in prædictâ nostrâ curiâ sit actum in literis illis requisitoriis fusiùs exponitur ; quas postquam à nobis inspectæ essent , ad serenissimam Venetiarum Rempub. , ut Mercatoribus in hâc causâ adjumento esse possint , transmittendas censuimus ; atque ab eâ vehementer petimus ut non solum illæ literæ vim suam atque pondus illic habere queant , Sed etiam ut bona illa & facultates Mercatorum , quas prædictus *Piattus* & *David Rutts* nexu illigandas curarunt , liberentur ; Distique rei ad nostram hic curiam remittantur , quid sui sit juris in hoc Cavearo sibi vendicando lege

experturi. Qua in re Celsitudo vestra & Serenissima Respub. fecerit & quod æquissimum in se est, & quod illibatâ utriusque Reipub. amicitia est dignum, quod denique, oblatâ quâvis occasione, pari hujus Reipub. benevolentia atque officiiis compensabitur.

Datis ab Albâ Aulâ die

Feb. 1652.

Subscripsit & Concilii Sigillum
imprimendum curavit

Concilii Praeses.

Ad Legatum Hispanicum.

Excellentissime Domine,

Concilium Status cum ex mandato Parliamenti secundo die mensis *Martii* accepto de charta Excellentiae Vestrae 17 *Feb.* Commissariis hujus Concilii Exhibita deliberationem seriam habuerit, in qua Excellentiae Vestrae visum est proponere uti duobus capitibus illic nominatis quasi praevis responderetur, responsum hoc Excellentiae Vestrae reddendum censet.

Parlamentum, ubi ad ea respondit quae ab Excellentia Vestra cum primum audiretur proposita sunt tum etiam in iis literis quas ad Serenissimum Hispaniarum Regem scripsit, quàm sibi grata quamque accepta illa fuerit amicitia, ususque mutuus qui & ab illius Regia Majestate
& à

& à vobis ejus nomine oblatus est, quam denique deliberatum sibi fuerit parem amicitiam quod ad se attinet pariaque officia reddere uberius declaravit.

Exinde visum Vestræ Excellentie cum primum audita in Concilio est Decembris 19 styli veteris, huic Concilio proponere, veluti rationem quandam auspicandæ arctioris hujus Amicitie, cujus facta tum à vobis mentio erat, uti certi ex suo corpore nominarentur qui ea quæ attulisset Excellentia Vestra audirent, iis perpenſis de eorum utilitate ad Concilium referre quam primum possint, Cui vestro postulato ut satisfaceret certos ex suo numero Concilium nominavit, qui Excellentiam Vestram convenirent, quod & proinde factum est eorumque loco quæ proponenda expectabantur, Chartam illam supradictam congressio ea protulit, ad quam responsum hoc Concilii est.

Cum Parlamentum ea declaraverit, Vestraque Excellentia progressum eum fecerit qui supradictus est, paratos nos esse, cum Excellentia Vestra in colloquium Venire iis de rebus quas Domini regis Vestri nomine proposueritis, tam de amicitia jam pridem inita, quam de arctiore ineunda, aut si quid à nobis hujus Reipub. nomine in medium proferetur; cumque ad singula ventum erit, ita respondebimus, ut par est, naturaque rei postulabit.

Alba Aula. Martii 21. 1652.

Parlamentum Reipub. Angliæ
Serenissimo Principi
FREDERICO TERTIO
 Daniæ Regi &c.

SALUTEM.

Serenissime & Potentissime Rex,

Literas Vestræ Majestatis undevigesimo proximi Decembris ad Parlamentum Reipub. Angliæ ab arce regia Haphniæ datas per virum nobilem *Henricum Willemssen Rosenwing de Lyfacker* accepimus, coque animi affectu quem res illic propositæ merentur libentissimè perlegimus, Vestræque Majestati persuasum hoc esse cupimus, eundem animum, eadem veteris amicitiae commercii, ac necessitudinis quæ Angliæ cum Dania per tot annos intercessit continuandæ & conservandæ studia quæ in Majestate Vestra sunt in nobis quoque esse; haud nescientes, quamvis divinæ Providentiæ visum sit gentem hanc tam benignè & placidè respicienti receptam apud nos prioris regiminis formam in melius mutare, easdem tamen utrinque rationes, eadem in commune commoda, eundem mutuò usum atque liberum commercium, quæ pactiones priores & foedera inter utramque nationem pepererunt, etiamnum durare vimque prio-

priorem obtinere, utrasque etiam obligare ut communem dent Operam Fœdera illa quàm utilissima sibi mutuo reddendo ut amicitiam quoque propriorem ac stabiliorem indies reddant ; Cumque Vestræ Majestati placuerit ea persequi consilia quæ in literis vestris regiis scripta sunt, Parlamentum eadem amplecti cum alacritate omni ac fide paratum erit, eaque omnia pro virili suâ parte conferre quæ illum ad finem conducere arbitrabuntur ; Sibique persuadent, Majestatem Vestram hac de causa, ea itidem consilia capturum esse ad hanc rem pub. spectantia (cui etiam provisum pactis prioribus est ;) quæ ad hasce res facere possint ab Majestate Vestra nobis tam cupientibus propositas. Parlamentum interea Majestati Vestræ ac populo fœlicitatem prosperaque omnia precatur.

*Datis Westmonasterio die
Aprilis anno Dom. 1652.*

Sub Sigillo Parlamenti subscripsit ejus
nomine atque autoritate

Prolocutor Parlamenti Reipub. Angliæ.

Parlamentum Reipub. Angliæ
Illustribus & magnificis
 Hanseaticarum Civitatum Pro-
 consulibus ac Senatoribus,

SALUTEM.

*Amplissimi magnifici & Spectabiles Viri,
 amici charissimi,*

Parlamentum Reipubl. Angliæ literas vestras
 sexto decimo *Januarii* proximè elapsi datas,
 perque vestrum publicum Ministrum *Leonem*
ab Aisema allatas accepit atque perlegit, cum-
 que ex earum autoritate audivit, qui & vestra-
 rum Civitatum erga hanc Rempub. propensum
 & amicum animum exposuit & antiqua illa in-
 ter easdem amicitia ut porro maneat petivit.
Parlamentum itaque pro se testatur atque
 confirmat pergratum sibi esse, pristinam illam
 amicitiam ac necessitudinem quæ huic Genti-
 cum illis Civitatibus intercessit & renovari ra-
 tamque permanere, seque fore paratum quâvis
 occasione commodum oblatâ quod verbis in se
 recipit id reipsâ solidè præstare, eâdemque fide
 & integritate antiqui illi amici & fœderati sui
 ut secum agant expectat: quæ autem præterea
Residens vester speciatim in mandatis habuit,
 cum ea ad *Concilium Status* integra à nobis re-
 missa.

missa fuerint, quæque proposuisset ibidem consultata, Responsum illic atque transactum cum eo ita fuit, prout quidque maximè cum æqualitate & ratione consentire visum est, quod & Residens Vester renunciare ad vos poterit: cujus prudentia & spectata probitas collata in eum à vobis publici muneris notâ dignum prædicat.

Datis Westmonasterio die

Aprilis ann. Dom. 1652.

Sub Sigillo Parlamenti subscripsit ejusque nomine & Authoritate

Prolocutor Parlamenti Reipub. Angliæ

Parlamentum

REIPUB. ANGLIÆ

*Illustri & Magnifico Civitatis
Hamburgensis Senatui*

SALUTEM.

*Amplissimi Magnifici & Spectabiles Viri,
Amici charissimi.*

Parlamentum Reipub. Angliæ, literas vestras quinto decimo Januarii proxime elapsi Hamburgo datas, perque nobilem Virum Dominum Leonem ab Aisema vestrum & cæterarum civitatum Hanseaticarum Residentem allatas

accepit atque perlegit , eumque ex earum authoritate audivit , & quæ amplius ab vestra Civitate mandata speciatim habuit , de iis ad *Concilium Status* remisit, quibus ut exciperent quæ ab eo proponerentur, deque iis quæ iusta & æqua viderentur, cum eo quàm primum transigerent , authores fuimus ; quod etiam exinde factum est. Utque Parlamentum earum rerum quæ à vobis afferentur debitam rationem semper se esse habiturum ostendit, suumque erga vestra civitatem singulare studium, misso illuc Residente suo, ibique manere iussu, testatum reddidit; ita vicissim expectat & meritò quidem postulat à vobis æqua reddi iis in rebus quæ hujus Reipub. ex usu, ab suo dicto Residente suoque nomine vestræ civitati, antiquitùs amicæ nobis & fœderatæ, vel jam expostita vel in posterum exponenda erunt.

*Westmonasterio. Dat. die
Aprilis anno Dom. 1652.*

Sub sigillo Parlamenti subscripsit ejus
nomine atque authoritate

Prolocutor Parlamenti Reipub. Anglia.

Concilium Status Reipublicæ Angliæ
Serenissimo Principi
D. FERDINANDO SECUNDO
Magno Duci Hetruria

SALUTEM.

CONCILIUM *Status* cum à *Carolo Long-*
lando qui in Portu Celsitudinis Vestræ *Li-*
burnensi, mercatorum Anglicorum negotia
 procurat, certius per literas fieret quatuor-
 decim Naves præfidiarias Fœderatorum *Belga-*
rum in eum Portum nuper venisse, qui naves
 Anglorum in ipso Portu vestro aut incensuros se
 esse aut depressuros minati palàm sunt, Ve-
 stramque Serenitatem cujus fidem atque opem
 Angliæ Mercatores ibi commorantes implora-
 verant, *Liburnensis* Præsidii præfecto man-
 dâsse, uti illis Anglorum navibus auxilio esset,
 sui muneris atque officii judicavit esse, uti Cel-
 situdinem Vestram certiozem faceret, quàm
 huic Reipublicæ gratissima sit benevolentia illa
 atque tutela quam mercatoribus Anglis tam
 benignè præbuitis, Vestræque Celsitudini pro-
 mittit atque in se recipit mansuram apud se in
 omne tempus hujus benè meriti gratiam, pa-
 ratumque se omni occasione fore parem amici-
 tiam pariaque officia vestro Populo reipsâ præ-
 stare, omniaque facere quæ conservandæ inter
 hanc

hanc Gentem atque Vestram solitæ benevolentiaë, atque commercio possint conducere. Cumque naves Fœderatarum *Belgii* Provinciarum inter ipsa de Fœdere Colloquia à semetipsis oblata in Classẽ nostram summa cum perfidia non solum in ipsis Stationibus hostilia inceptaverint (quo in facinore DEUS, tanquam arbiter iustissimus, adversum se illis atque infensum ostendit) verum etiam in exteriorum portubus naves mercatorum nostrorum capere aut demergere conatæ sint, necessarium etiam censuimus Scriptum hoc Parlamenti Reipublicæ Angliæ ad Celsitudinem Vestram unâ mittere; cuius emittendi occasionem dedere Controversiæ inter hanc Rempub. & *Belgii* Provincias in præsentia coortæ. Ex quo Celsitudo Vestra faciliè perspiciat, quàm iniqua, quàm contra fas omne atque jus Gentium facta illius Populi in hanc Rempub. extiterint, & quàm ex animo Parlamentum studuerit publicæ Pacis causâ amicitiam eorum & societatem pristinam retinuisse.

Datis ab Alba Aula.

Julii 29. 1652.

Subscripsit Concilii Nomine atque
Authoritate

Concilii Præf.

Ex.

AD LEGATUM HISPANICUM.

Excellentissime Domine,

C*oncilium Status*, deliberatione habitâ de illa chartula quam ^{27th May} 1652. ab Excellentia Vestra accepit, tum etiam de illa quam in *Concilio Status* cum audiretur ^{6th Junii} hujus mensis Vestra exhibuit Excellentia, ad binas illas chartulas Responsum hoc reddit, Parlamentum Reipubl. Angliæ firmam amicitiam bonamque pacem, quæ huic Reipub. est cum Hispaniarum Regia Majestâte conservandi percupidum, ex quo idem primùm Regis prædicti animum eodem inclinare Excellentia Vestra significavit, paratum semper fuisse eam utriusque gentis bono quam maximè firmare ac stabilire. Idque Concilium Status Parlamenti nomine atque mandato suis chartulis aliquoties Excellentia Vestræ demonstravit; & speciatim, prout Excellentia Vestra petiverat, Commissarios delegit, quæ & Excellentiam Vestram convenirent, ab eaque acciperent, quæ ad prædictum finem conducentia proponerentur; quo in conventu eorum loco proponendorum visum est vobis generatim quædam, quasi futuro prævia colloquio, exhibere, de quibus Concilio videbatur, Parlamentum qui suus esset sensus chartis prioribus planum fecisse: tamen quo cumulatiùs satisfaceret, utque Excellentia Vestræ nequa dubitatio restaret iis de rebus quæ tum proposuerat, Concilium in ea chartula quæ

quæ ^{31 Martii} _{10 Aprilis} data est paratum se esse ostendit cum Excellentia Vestra in Colloquium venire iis de rebus quæ à parte Regiæ Majestatis prædictæ in mandatis haberet tam de pristina amicitia quàm de actione futura, de iis etiam quæ à nobis hujus Reipub. nomine exhiberentur; cumque ad singula veniretur ea, quæ par esset, resque postularet, responsa dare: ad quæ visum est Excellentia Vestræ nihilum respondere neque per duos penemenses in ea re ulterius progredi. Vestramque chartulam ^{27 May} _{6 Junii} 1652. datam Concilium ex eo tempore primam ab Excellentia Vestra accepit, in eaque hoc solum proponitis, uti pacis atque fœderis articuli inter *Carolus Regem* nuperum vestrumque Dominum ⁶ ₁₆ *Novembris* 1630. pacti denuò percurrantur, utque ejus capita quæque vel amplificentur vel immutentur pro temporum & rerum alio nunc Statu, necnon regendæ Reipublicæ formâ inmutata, quod cum nihil amplius esset, quàm quod & nos in prædicta nostrâ chartula ^{31 Martii} _{10 Aprilis} summam atque dilucidè significaveramus, expectabat Concilium quosdam speciatim articulos ex eo fœdere ab Excellentia Vestra propositum iri cum ea amplificatione iisque mutationibus quarum facitis mentionem, cum alioqui nobis impossibile sit ullum aliud responsum hac de re dare quàm quod jam dedimus. Verùm cum Excellentia Vestra ex charta sua novissima dilationem in

nos conferre videatur , Concilium idcirco chartulam Vestram prædictam ^{27 May} _{6 Junii} datam quodque in ea propositum erat denuò inspexit , seque de eo quod illic est propositum , priore illâ chartulâ Excellentiaë Vestraë plenè satisfecisse arbitratur , cui & hoc solum potest adjicere , se , cum Excellentiaë Vestraë videbitur , vel ex fœderibus jam factis vel alio quovis modo ejusmodi ferre conditiones quæ ad præsentem rerum ac temporum Statum erunt accommodatæ , quibus à parte Vestra fundari amicitiam vultis , ea vobis responsa exinde redditurum quæ ab se ad ea reddi æquum erit , quæque Parlamentum in eodem perseverare studio testentur , illibatam atque firmam cum rege vestro Domino amicitiam conservandis. Eaque ut augeat etiam , Parlamentum omnem honestam seque dignam operam pro se quidem dabit.

Concilium præterea sui officii ducit esse , Excellentiam Vestram illius nostræ chartulæ Januarii 30. 1651. ad vos datæ admoneri , cui cum Excellentia Vestra responsum nondum dederit , instamus proinde atque expectamus ut Parlamento , de qua illic re facta mentio est , satisfactio detur.

Respon-

*Responsum Concilii Status ad Re-
plicationem Dominorum Legatorum
Extraordinariorum serenissimi Regis
Daniæ & Norwegiæ Commissariis
Concilii traditam ad Responsum illud
quod reddidit Concilium ad quatuorde-
cim eorum postulationes.*

PRædictis Dominis Legatis ut satisfiat de responso Concilii ad quintum, sextum, septimum, octavum, & nonum articulum, assentitur Concilium huic sequenti clausulæ suo responsorum fine adjiciendæ. Videlicet, Præter illas Colonias, insulas, portus & loca in partis alterutrius ditione, ad quæ loca ne quis negotiandi aut commercii habendi causâ accedat, lege cautum est, nisi impetratâ prius ejus partis Licentia speciali ad quam illa Colonia, Insula, portus, aut loca pertinuerint.

Receptio cujusquam in navem quæ in flumina, portus, aut sinus alterutrius partis compulsa erit navem illam ulli exhibendæ molestiæ aut perscrutationi ex responso Concilii ad articulum undecimum obnoxiam non faciet, quemadmodum prædicti Domini Legati in replicatione sua videntur intellexisse, præterquam ubi illa receptio contra Leges, Statuta, aut morem illius loci est, in quo illa navis portum capefferit, qua in re videtur Concilio
nihil

nihil statui quod durius sit, sed quod utriusque Reipub. Saluti sit æquè conducibile.

Quod ad probandum cujusnam propriè naves & bona illa erunt quæ in naufragio ejici acciderint, Concilium existimat necesse esse jurandum dari in illis curiis quæ ad hujusmodi causas aut jam sunt constitutæ aut erunt constituendæ, ubi qui illa sibi vendicant audiri singuli possint & cujusque jus cognosci ac dijudicari, quod scriptis testimoniis, quæ vulgo *Certificata* nuncupantur, tam clarè atque distinctè fieri non potest, unde multi scrupuli ac dubitationes existere poterunt, multæ etiam fraudes ac doli in illud genus probationis irrepere, quod ne eveniat utriusque partis interest providere. Concilium etiam æquum esse arbitratur, definiri certum tempus ante quod tempus qui justum earum rerum dominum se esse non probaverit, excludetur ad evitandas sine finelites. Quod autem ad modum venundandi ea bona quæ ejecta in naufragio facile corrumpuntur, visum est Concilio cum modum proponere qui ad lucernam dicitur, ut qui sit modus maximè probabilis verum bonorum pretium eliciendi ad dominorum emolumentum; tamen si prædicti Domini Legati inventam aliam rationem attulerint quæ huic fini magis conducere videbitur, per Concilium non stabit quo minus id fiat quod æquum erit: neque intelligitur ob hanc rem huic Tractationi moram afferendi occasio ulla præbeatur.

Quod autem ad eorum supplicium qui propositum

positum foedus ruperint , Concilium id adjecit ,
cujus in responso suo ad articulum quartum de-
cimum fit mentio ad majorem ejus articuli effi-
cacia ipsumque foedus eò firmitus atque diu-
turnius reddendum.

Ad clausulam Articuli quarti decimi extre-
mam quod attinet respondere , non expedire
censemus illis foederibus ac Societatibus , qua-
rum in prædictis responsis facta est mentio ,
quæque generatim duntaxat proponuntur as-
sensum nostrum exhibere antequam quales illæ
sint , exploratius nobis fuerit , de quibus cum
Excellentiis Vestris visum erit Concilium cer-
tius facere , responsum expressius ad id reddere
poterimus.

*Replicatio Concilii Status ad respon-
sum prædictorum Dominorum Lega-
torum quod ad senos articulos à præ-
dicto Concilio nomine Reipub. Angliæ
exhibitos est redditum.*

C Oncilium , inspectis prædictorum domini-
rum Legatorum diplomatis quibus collata
in eos potestas est transigendi cum *Parlamento*
aut ejus Commissariis de iis omnibus quæ tran-
sigi expediverit foederaque vetusta renovandi
novaque jungendi , existimabat quidem præ-
dictos dominos Legatos ea autoritate esse præ-
ditos ut & responsa dare possent , & omnia
transigere tam quæ à parte hujus Reipub. quam
quæ

quæ à parte *Regis Dania & Norwegia* ferrentur, adeoque responsa quæ prædictis Dominis Legatis ad primam, secundam, tertiam & quintam Concilii postulationem dare libuit haud expectabat, quo factum erit ut huic præsentì tractationi necessario more afferatur cum & in se æquissimum sit & in Concilio deliberatum fœdus integrum tractando simul complecti tam de iis quæ ad hanc *Rempub.* quam quæ ad Regna *Dania & Norwegia* spectant. Quapropter Concilium enixè flagitat ut Excellentia Vestra respondere ad prædictum nostrum primum, secundum, tertium, & quintum postulatum velint.

Ad quartum articulum de portoriis *Gluckstadii* cum ea jam antiquata sint, quemadmodum Excellentia Vestra in responso meminerunt, instat Concilium uti eorum illa antiquatio etiam per hoc fœdus rata habeatur, ne forte in posterum revocentur.

Quod ad sextum articulum, qui de pyratice est, cum quidem inseruit Concilium ut qui ad utriusque commoda æquè pertineret & ad commercium in commune stabiliendum quod à pyratibus atque prædonibus perquam turbatur atque interrumpitur; cumque responsum Dominorum Legatorum de hoc articulo ad hostes tantum referatur, mentionem Piratarum nullam faciat, Concilium idcirco expressius responsum ad id petit.

Cumque prædicti Domini Legati in sua replicatione ad responsum Concilii & decimum suum

suum articulum, & ad eum Concilii responsum prætermiserint, Concilio necessarium visum est prioribus suis postulatis sequentem hunc articulum adjungere.

Populum & incolas Reipub. Angliæ qui negotia aut commercium per ulla regna, regiones, aut ditionem *Regis Dania & Norwegia* habuerint portorii, tributû, census, vectigalis aut stipendii cujusvis plus in posterum non solvere aut alio quovis modo atque populus fœderatarum *Belgi* Provinciârum, aliave quævis natio externâ minimum illic solvens mercaturamque faciens, si solvit aut solutura est, parique frui & æquè amplâ libertate privilegiis & immunitatibus, cum in adventu, tum in reditu & quamdiu illic commorabuntur, in piscatu etiam, mercatura, atque alio quocunque modo, quo ullius exteræ gentis populus in prædictis regnis totaque ditione dicti *Regis Dania & Norwegia* fruitur aut frui queat; quibus itidem privilegiis populares *Regis Dania & Norwegia* per omnes Provincias ac ditionem *Reipublicæ Angliæ* pariter fruuntur.

Concilium Status Reipub. Angliæ

*Serenissimo Principi*Do. FERDINANDO SECUNDO,
Magno Duci Hetruriæ,

SALUTEM.

Serenissime Princeps, Anice Charissime,

Concilium Status, cognito tam per Oratorum Celsitudinis Vestræ hîc commorantem, quam per *Carolus Longlandum* Mercatorum Anglicorum negotia *Liburni* procurantem, quanta cum benevolentia ac fide Celsitudo Vestra navium Anglicarum in *Liburnensem* portum se recipientium tutelam suscepit, contra *Belgarum* naves prædatorias exitium illis atque direptionem minitantes, literis undetrigesimo Julii datis (quas ad Celsitudinem Vestram, jamjudum pervenisse sperat) significavit quàm id sibi gratum acceptumque accidisset, eodemque tempore scriptum Parlamenti Reipublicæ *Angliæ* de controversiis inter hanc *Rempub.* & *Fæderatas Belgii Provincias* in præsentia exortis ad Serenitatem vestram unà misit. Cumque rursus per eundem *Carolus Longlandum* Concilium intellexerit, quæ ulterius mandata dederit Celsitudo Vestra de incolumitate atque tutela navibus *Anglicis* præstanda, etiam *Belgis*, ne id fieret, importunè contra nitentibus, ne

C

hanc

hanc quidem occasionem prætereundam esse censuit, significandi rursus Celsitudini Vestræ se vestram justitiam & singularem in tutandis navibus suis constantiam cum plurimi facere tum sibi etiam gratissimam habere. Quod cum solidæ amicitiae studiique vestri in hanc rempub. haud leve indicium sit, persuadere sibi poterit Celsitudo Vestra paria officia atque studia in nobis erga Vestram Celsitudinem nunquam se esse desideraturam. Quæque declarare possint quàm nobis deliberatum sit eam amicitiam quæ huic Reipub. cum Vestra Serenitate est, quam constantissimè atque diutissimè pro virili nostrâ parte conservare. Nos Interim navibus nostris omnibus, quæ vestros portus intraverint disertis verbis mandavimus, ut salutationes explosione tormentorum consuetas, omnemque honorem debitum vestræ Celsitudini exhibere meminerint.

Datis Alba Aula

Septemb. 1652.

Et Concilii Sigillo deinde consignandis
subscripsit

Concilii Præses.

Ad Legatum Hispanicum

ALPHONSUM DE CARDENAS.

Excellentissime Domine,

Literæ *Excellentia Vestra* 7^{is} Novemb. 1652.
datæ, & à Secretario vestro Novemb. 8.
redditæ unâ cum duobus libellis supplicibus
simul

simul involutis in Concilio recitatae sunt de navibus nimirum *Samfone* & *San Salvadore* vulgò nominatis, ad quas Concilium responsum hoc reddit, Navem Anglicam praesidiariam, cum in praedictas naves non in Dunis, ut scribit Excellentia Vestra, sed in alto incidisset, tanquam hostium navem praedae habitam in portum adduxisse; curiamque Ammiralatus ad quam propriè de causis hujusmodi attinet cognoscere illius causae cognitionem pro jure sibi sumpsisse; ubi singuli partis utriusque quorum id interest ampliter & liberè audientur jusque suum quisque obtinebit: vestrae porrò Excellentiae rogatum ad illius Curiae judices misimus quo certius intelligamus quousque iis de navibus in judicio processerint. Quod simul ac nobis compertum erit ea dari mandata hâc de re curabimus quae & æquum erit, & eâ dignum amicitia quae huic Reipublicae cum Rege vestro intercedit, nec minùs confidimus Regiam ejus Majestatem minimè passurum esse hujus Reipublicae hostium bona sub nomine ejus subjectorum elabi aut delitescere.

Subscripsit & Concilii Sigillum
apponendum curavit

GUILIELMUS MASHAM,
Concilii Praeses.

*Datis ab Albâ Aulâ 11. Novemb.
An. Dom. 1652.*

LEGATO HISPANIENSI.

Excellentissime Domine,

Allatum nuper ad Concilium est ab Navarcho nostro *Badileo* navium hujus Reipub. ad *Gaditanum* mare Præfecto, se cum tribus aliis navibus præfidiariis postquam undecim Belgicarum impetum continuato bidui certamine sustinuisset, ad portum *Longonem* vulgò dictum ad sarcienda quædam in eo prælio accepta incommoda, easque res comparandas quæ sibi ad pugnam opus essent, in portum *Longonem* vulgò dictum se recepisse, ubi ejus loci Præfectus in eum cæterasque sub ejus ductu naves omnia & justissimi & humanissimi simul Viri officia implevit; cumque is locus in ditione Serenissimi Regis Hispaniarum sit, Concilium certè singularem præsidii illius singularem humanitatem reipsâ cognitam actioris amicitiae mutuae tam auspiciatò cæptæ fructum uberem esse existimat; sui que adeò officii ducit esse, ob acceptum tam opportunò beneficium ejus *Majestati* gratias agere, vestramque rogat Excellentiam ut hoc *Regi suo* serenissimo velit primo quoque tempore significare, eique persuasum reddere *Parlamentum Reipub. Angliæ* paratum semper fore paria amicitiae atque humanitatis

manitatis officia oblatâ quâvis occasione referre.

Dat. Westmonasterio 11. Novemb.

An. Dom. 1652.

Subscripsit & Concilii Sigillum
apponendum curavit

GUILIELMUS MASHAM

Concilii Praeses.

Parlamentum Reipub. Angliæ,
Serenissimo Principi

DO. FERDINANDO SECUNDO,
Magno Duci Hetruriæ

SALUTEM:

Serenissime Princeps Amice Charissime,

Parlamentum Reipub. Angliæ literas vestrae
Celsitudinis *Augusti* septimo decimo, Flo-
rentiâ datas accepit: in quibus de restitutione
navis cujusdam agitur oryzâ onustæ, quæ na-
vis à capitaneo *Cardio Liburniensi* vendicatur.
Et quamvis in nostrâ Ammiralatus curiâ contra
prædictum *Cardium* in eâ causâ sententia Judi-
cum lata jam sit, & apud Delegatos provocatio
tum penderet, tamen cum hoc Celsitudo vestra
petat, Parlamentum, quo tam amici Principis
benevolentiam ac necessitudinem quanti faciat

testificari possit , mandavit quibus curæ ea res est , ut navis illa cum oryzâ , vel saltem ejus justum pretium prædicto Capitaneo *Cardio* reddatur ; cujus mandati fructum procurator ejus apud nos re ipsâ jam percepit. Et quemadmodum Celsitudo vestra suum navibus Anglorum in portu *Liburniensi* patrocinium atque tutelam benignè præbendo Parlamentum sibi magnoperè devinxit (cujus rei gestæ narratio tam ab Oratore hîc vestro , quàm à *Carolo Longland* mercatorum nostrorum illic procuratore delata nuper ad nos est) ita Parlamentum summo vicissim studio dabit operam, quotiescunque occasio dabitur , ut sua omnia sinceræ amicitiae atque benevolentiae officia in Celsitudinem vestram solidè constare possint ; quam adeò divinæ benignitati atque tutelæ commendatissimam vult esse.

*Datis Westmonasterio
die Novemb. 1652.*

Subscripsit & Sigillum Reipub.
apponendum curavit

*Prolocutor Parlamenti Reipub.
Angliae.*

Par-

Parlamentum Reipub. Angliæ

Serenissimo & potentissimo Principi

D A N I Æ R E G I &c.

Serenissime & Potentissime Rex,

Parlamentum Reipub. Angliæ postquam accepit ab illius Classis Præfecto quæ nuper ad *Hanniam* Majestatis Vestræ portum missa est, ut navibus Mercatorum nostrorum inde redeuntibus domum præsidio esset; prædictis navibus permissum non esse secum discedere; verum illic Majestatis Vestræ jussu retineri; productis etiam ab eo literis Regiis vestram ea in re sententiam declarantibus, negat explicatas in iis literis rationes cur naves illæ retineantur ulla in parte sibi satisfacere: ut igitur in re tanti planè momenti quæque ad prosperum utriusque Gentis Statum tantoperè conducit sequuturo fortasse majori cuipiam incommodo maturius occurratur, misit *Parlamentum* Virum illustrissimum & spectatæ fidei *Richardum Bradshaw Ar- migerum, Hamburgi* Oratorem, qui itidem ad Majestatem Vestram Oratoris munus impleat, cum iis disertè mandatis, ut de prædicto Negotio agat: Vestramque adèò rogamus Majestatem eidem velit Viro & aurem benignam & fidem amplam perhibere, quicquid super hoc negotio Vestræ Majestati nostro nomine proposuerit:

fuerit: quam Nos divinæ Tutelæ & Providentiæ commendatam volumus.

*Datis Westmonasterio 6. die
Novemb. An. Dom. 1652.*

Sub Sigillo Parlamenti ejusque Nomine
atque Authoritate subscripsit

*Prolocutor Parlamenti Reipublica
Angliæ.*

Parlamentum Reipub. Angliæ
Serenissimo Principi
VENETIARUM DUCI
SALUTEM.

Parlamentum Reipub. Angliæ literas Celsitudinis vestræ primo Junii 1652. datas per *Laurantium Palutium* accepit, ex quibus cum & vestrum, & Senatus propensum in hanc Rempublicam animum prospiciat, occasionem hanc suum vicissim erga Serenissimam Rempub. *Venetam* singulare studium ac benevolentiam declarandi, libenter arripuit, quam & re ipsa idque ex animo, demonstrare quoties usus venerit, haud quaquam gravabitur, cui & omnes vel conservandæ vel etiam augendæ amicitiae ususque mutui rationes in medium allatæ erunt itidem acceptissimæ, vestræque adeò Celsitudini
& Rei-

& Reipublicæ Serenissimæ fausta omnia ac prospera exoptat atque præcatur.

*Datis Westmonasterio die
Decemb. An. Dom. 1652.*

Subscripsit & Parlamenti Sigillum
imponendum curavit

*Prolocutor Parlamenti Reipub.
Angliæ.*

Parlamentum Reipub. Angliæ

Serenissimo Principi

FERDINANDO SECUNDO

Hetruriæ Magno Duci,

SALUTEM.

CUm *Parlamentum Reipub. Angliæ* antehac suis Navarchiis atque Præfectis navium ad loca sub vestræ Celsitudinis Ditione appellentibus, etiam atque etiam mandaverit, ut se pacatè atque modestè gererent, eaque quâ decet observantiâ erga Principem Serenissimum cujus hæc Respub. & conservare amicitiam tantoperè studeat, & tantis beneficiis affecta sit, prorsus inopinatum sibi quidem accidit, quod à Navarcho *Appletono* in *Liburnensi* portu insolentiùs factum esse accepit; cum nimirum ab eo vigili- dum in molestationem ageret, vim attulisse, idque tum contra fidem atque obsequium huic

Reipublicæ ab eo debitum, tum contra observantiam atque honorem qui vestræ Celsitudini suâ in ditione jure optimo debetur : quam rem totam sicuti gesta est, ex literis vestris 7. & 9. *Decembris Florentiâ* daris Parlamentum intellexit; uberius etiam per spectatissimum virum *Almericum Salvettum*, vestrum hîc Residentem; Atque vestræ Celsitudinis honorem qui hâc in re agi videtur, usque ad eò sibi commendatum habet, ut Concilio Status id negotii dederit, ut literas Navarcho *Appletono* quam primum scribendas curaret, quibus is terrestri itinere confestim huc advolare juberetur, insoliti hujus facti & extraordinarii rationem redditurus (quarum exemplum literarum his inclusum una mittitur) qui ubi advenerit & facti postulabitur, de eo id statutum iri pollicemur, quod testificari possit se vestri juris violationem haud minùs moleste ferre, quam si ipsum jus suum violaretur. Quinetiam de nave dictâ *Phœnice Liburni* recuperatâ consultatione habitâ, quæ res à Celsitudine vestrâ nec non ab Oratore suo narratur atque urgetur, contra datam à Navarcho *Appletono* fidem fuisse, quâ obstrictus erat ne *Hollandos* intra conspectum portus aut laternæ adoriretur, vestratque Celsitudinem eâ fiduciâ nixam, *Hollandis* fide datâ de incolumitate promississe, debere proinde eorum satisfactioni prospicere, quibus vestrâ sub fide damnum datum est, Parlamentum ab Excellentia vestrâ petit, ut hoc sibi persuasum habeat, hanc rem, quemadmodum sine suo con-

consilio aut mandato est gesta, ira hoc etiam ab suâ voluntate ac mente longissimè abesse ut Celsitudo vestra ullo incommodo aut honoris imminutione ex illo facto afficiatur: quin imò se operam daturum, ut vobis satisfaciendi aliqua ratio ineatur, prout sibi quæstione habitâ de re totâ constiterit: quam ut plenius intelligere possit, ipsum Navarchum *Appletonum* ab se audiri necessarium esse judicat; qui & eâdem fide obstrictus erat, & ab Excellentia vestrâ creditur, ejusdem violationi saltèm assensisse; præsertim cum is tam brevi sit ad nos reversurus, atque illum postquam Parlamentum audiverit, & cum dicto Oratore vestro rationes amplius contulerit, hâc de re haud exigui sane momenti eam sententiam feret, quæ & æqua erit, summæque benevolentia quâ celsitudinem vestram prosequitur consentanea, collatis denique à vobis in se beneficiis haud indigna. De quâ ne interim dubitaret Celsitudo vestra literis per eundem hunc tabellarium statim missis certiorum factam primo quoque tempore volebat; seque nullam occasionem esse prætermisurum, quâ possit re ipsâ testari, vestram amicitiam quanti faciat.

Datis Westmonasterio 14. die

Decembris An. Dom. 1652.

Subscripsit & Parlamenti Sigillum
imprimendum curavit

*Prolocutor Parlamenti Reipub.
Anglia.*

Concilium Status Reip. Anglicanæ

Serenissimo Principi

FREDERICO Hæredi Norwegiæ.

Duci Slesvici, Holsatiæ, Starma-
riæ, Ditmarsiæ, Comiti in
Oldenburgh & Delmenhorst

SALUTEM.

QUanquam sapientissimo Deo visum est re-
rum omnium Moderatori clementissimo
præter illud onus quod nobis cum majoribus no-
stris commune imposuit, ut pro libertate nostrâ
contra tyrannos honestissima bella gereremus,
iis nos etiam auspiciis eaque divinâ ope præ illis
insigniter adjuvare, ut non solum civile bellum
restringere sed & causas ejus in futurum præci-
dere, nec non & hostium externorum inopi-
natos impetus propulsare valuerimus, eundem
tamen supremi numinis in nos favorem ac be-
nignitatem gratissimis quantum possumus ani-
mis agnoscentes, non ita rerum nostrarum
successibus efferimur, ut non singularem po-
tius Dei justitiam ac providentiam edocti, atque
nosmet largiter experti, & bellum omne quan-
tum licet aversemur, & pacem cum omnibus
cupidissimè amplectamur. Quemadmodum igitur
quæ amicitia, quæque fœderum jura nobis
cum

cum populis quibuscunque ac Principibus antiqua intercessere, ea hætenus cuiquam nec violavimus priores, nec violata voluimus, ita & Celsitudo vestra pro vetustâ suâ cum *Anglis* & à majoribus acceptâ amicitia poterit certissimâ animi persuasione de nobis æqua omnia atque amica, & sibi & suis polliceri. Denique ut declarata à Celsitudine vestrâ nobis sua studia atque officia plurimi ut par est facimus, ita operam dabimus ut neque nostra ullo tempore vel sibi vel suis deesse sentiat: Vestramque adeò Celsitudinem Omnipotentia numinique Dei Omnipotentis quàm maximè commendatam cupimus.

Datis in Alba Aula die

Julii Ann. 1653.

Subscripsit & Concilii Sigillum
imprimendum curavit

Concilii Præses.

COMITI OLDENBURGICO.

Illustrissime Domine,

Parlamentum Reipub. *Anglia* plurimam salutem ab Amplitudine vestra officiosissimè atque humanissimè sibi dictam, per *Hermannum Mylium*, Jurisconsultum Deputatum & Consiliarium vestrum accepit: qui & fausta omnia Parlamento reique *Anglicæ* vestro nomine precatus est, & hujus Reipub. amicitiam ut

vobis facta recta permaneret simul expetivit : literas etiam liberi commercii , quibus vestrae conditionis populus eò tutius negotiaretur , navigaret , & commercia exerceret , nec non & nostra ad publicos foris ministros mandata uti Amplitudini vestrae rebusque vestris , suis officiis atque consiliis opitularentur , idem à nobis petivit. Nos & petitis hisce libenter annuimus , & cum amicitiam , tum etiam literas illas expetitas , illaque ad ministros publicos mandata sub Parlamenti sigillo concessimus. Et quamquam aliquot jam menses abierunt , ex quo Vester Publicus Minister ad nos primum accessit , ea tamen dilatio neque ex eo orta est , quo nos petitioni , Amplitudinis Vestrae nomine factae , assentiri gravaremur , neque quo Vester Deputatus nos assidue sollicitate , ullo tempore destiterit , (qui certe omni cum diligentia , nec non officiosa simul instantia , ut confecto negotio , compos voti dimitteretur , quotidie nos efflagitavit) verum ex eo solum accidit , quod maxima quidem & gravissima Reipub. negotia , quæque ad eam vehementer pertinere aut agerentur per hoc totum fere tempus , aut transigerentur. Qua de re dignitatem vestram Illustriss : certiores faciendam esse censuimus , ut ne quis dilationem hanc secus interpretando , gravatim aut ægrè impetratum hoc esse existimet , quod à Parlamento Reipub. *Anglia* libentissimè concessum est. Cujus nomine consignare hæc iussus est

HENRICUS SCOBELL *Clericus Parlam.*

Par-

Parlamentum Reipub. Angliæ

*Illustribus & Amplissimis Consulibus ,
Sculdetis , Landam. & Senatoribus Can-
tonum Helvetiæ Evangelicorum , Tigurini ,
Bernensis , Glaronensis , Basileensis , Schaf-
fusiensis , Abbatiscellani , nec non ejusdem
Religionis Confœderatorum in Rhætia , Ge-
nevæ , Sanctogalli , Multusii & Biennæ ,
Amicis nostris charissimis*

SALUTEM.

Litteras vestras, *Illustres Domini atque Amici
Charissimi, Decembris 24. 1652.* ad Nos datas
accepimus, omni humanitate, benevolentia,
studioque erga nos nostramque Rempub. egre-
gio refertas; quodque nobis semper majus &
antiquius debet esse, charitatem fraternam &
verè christianam spirantes. Deoque imprimis
Optimo Maximo gratias agimus, qui vos totque
vestras *Civitates* nobilissimas, non tam illis
montium claustris quàm insitâ vestrâ fortitu-
dine, pietate, & prudentissimâ æquissimâque
rerum civilium administratione, mutuâ de-
nique fœderum fide circumvallatas atque mu-
nitas, firmissimum universis orthodoxis præsi-
dium illis in locis excitavit atque constituit: vos
deinde, qui per omnem Europam primi fere
mortalium post invec̃tas ab Aquilone Barbaro-
rum

rum Regum tyrannidos , Deo vestram virtutem prosperante , libertatem vobis peperistis , partam haud minore prudentiâ ac moderatione , tot per annos , illibatam conservastis ; de nobis nostrâque libertate nuper vindicatâ tam præclare sentire , tamque sinceros Euangelii cultores de nostro in orthodoxam fidem amore ac studio , tam constantèr persuaderi , id quidem longè nobis gratissimum est. Quod autem ad pacem nos piè sanè & affectu , ut nobis est persuasissimum , verè christiano adhortamini , permagnum certè pondus apud nos ea adhortatio habere debet ; cum propter ipsam rem , quam suadetis , maximè expetendam , tum propter summam etiam auctoritatem , quæ Vobis præ cæteris hâc in parte meritò tribuenda est , qui inter maximos circumquaque bellorum tumultus , & ipsi summam pacem domiforisque tamdiu colitis , & aliis omnibus pacis colendæ simul hortatores & exemplum optimum extitistis ; cum id denique suadeatis , quod nos deditâ operâ , idque haud semel , non tam nostris rationibus , quàm universæ rei Evangelicæ prospicientes , per Legatos aliosque publicos Ministros petivimus , amicitiam nimirum & arctissimum fœdus cum fœderatis *Belgarum Provinciis* ferendum. Verùm illi (sive illa perpetuò nobis infesta , regiis addicta partibus , tyrannidis & ipsa apud suos affectatæ comperta *Arausiana* factio potiùs dicenda est) quo pacto Legatos nostros , non de pace , sed de fraternâ amicitia ac fœdere arctissimo venientes acceperint ,

rint, quas postea belli causas præbuerint, ut nos, inter ipsa Legatorum suorum de fœdere colloquia, instructâ classe nihil tale cogitantes, in ipsis navium stationibus nostris, ultrò lacererint, ex illo à nobis eâ de re publicè scripto, & nunc unâ cum hisce literis ad vos misso, abundè intelligetis. Nos autem in id sedulò incumbimus, Deo benè juvante, quamvis re hætenùs, tam prosperè gestâ, ut neque nostris quicquam viribus aut copiis tribuamus, sed Uni Omnia Deo, neque successibus insolentèr efferamur: Eundemque animum retinemus conficiendæ justæ atque honestæ pacis omnes occasiones amplecti paratissimum. Vos interim, *Illustres ac præstantissimi Domini*, quibus pium atque præclarum hoc studium est, solo Evangelico amore impulsis, fratres inter se certantes componere atque conciliare, & omni apud homines laude digni, cœlestis illius pacificorum præmii apud Deum haud dubiè compotes futuri, cujus summæ benignitati atque gratiæ vos vestrosque omnes ex animo commendatos volumus, si quâ in re vobis usui esse possumus, ad omnia cum amicorum tum fratrum officia promptissimi.

Datis Westmonasterio die Octobris

An. Dom. 1653.

Subscripsit & Parlamenti Sigillum
imprimendum curavit

*Prolocutor Parlamenti Reipub.
Angliæ.*

Le-

Legato Hispanico.

Illustrissime Domine,

CUm graves ad nos allatæ essent querelæ *Philippi Noëlli, Joannis Godalli, & societatis mercatorum in Anglia Foyensium*, Navem quandam suam *Annam Foyensem* dictam, navem *Anglicam* à sese instructam, suis mercibus onustam, cum domum suam ad portum *Foyensem*, cursum teneret circa Festum *Michaëlis Archangelis*, à nave quadam præsidiaria *Ostendensi*, cui præfuit *Erasmus Bruerus*, oppressam injustè & sine causa captam fuisse, inque ea nautas indignè & barbarè tractatos, Consilium Status ea de re ad *Marchionem Leda* scripsit, (quarum literarum exemplar Amplitudini vestræ unà cum his mittimus) Expectabatque ab eo sine mora mandatum iri ut ex jure & æquo ista in re quam primum ageretur. Verùm cum denuò prædictus *Noëllus* unà cum illa societate graviter queratur, quamvis literæ nostræ *Marchioni* redditæ fuerint, & mercatores illi, ab eo tempore se *Brugas* ad maritimarum causarum curiam contulerint, ibique jus suum suæque causæ veritatem probaverint, justitiam tamen sibi denegari, tamque iniquè secum agi ut quamvis per tres amplius menses cognitioni **matura** res fuerit, tamen ab illa curia se impetrare non posse ut sententiam tandem ferat; quin navis
corum

eorum & bona nihilo minus retineantur, seque per hanc moram in persequendo jure suo magnos sumptus fecisse. Non ignorat *Amplitudo Vestra* & juri Gentium & commercii & amicitiae, quae inter Anglos & Flandros est, contrarium esse, ut navis aliqua *Ostendensis* navem aliquam *Anglicam* caperet, siquidem mercibus *Anglicis* onusta *Angliam* petat; quæque ab illo Præfecto in nautas *Anglicos* inhumaniter ac barbarè commissa sunt poenam gravem mereri. *Concilium* itaque hanc rem Amplitudini vestræ commendat, petitque ut de ea in *Flandriam* scribere velitis, eamque operam primo quoque tempore dare ut ne hoc negotium diutius extrahatur sed uti ea justitia fiat, ut prædicta navis & bona, unà cum damnis, sumptibus & scœnore quæ *Angli* isti propter illam injustam interceptionem sustinuerunt, Auctoritate Curiae maritimæ *Brugensis*, aut alio modo bono iis reddantur, utque curetur nequa ejusmodi interceptio deinceps fiat, quin amicitia quæ nostris hominibus cum *Flandris* intercedit sine ulla violatione conservetur.

*Obsignatum nomine & jussu Concilii Status
Parlamenti auctoritate constituti.*

Mar-

Marchioni Ledæ.

Illustrissime Domine,

GRaves ad nos allatæ sunt querelæ, à *Philippo Noëlo*, & *Joanni Godallo*, & Societate mercatorum *Foyensium*, de nave quadam sua, cui nomen *Anna Foyensis*, quæ cum esset Navis Anglica, ab illis instructa, & ipsorum solummodo mercibus onusta, circiter festum *Michælis Archangeli* ad portum suum renavigans, à nave præsidiaria quæ ad *Ostendam* pertinebat, cujus erat Præfectus *Erasmus Bruerus*, de improvise capta fuit. Nuntiatum porro est, *Ostendenses*, cum in sua potestate navis esset, nautas omnes nimis inhumaniter tractasse, accenso fune digitis admoto, & navis magistrum undis immeruisse, atque pœne suffocasse, ut minimè veram ab ipso confessionem extorquerent, de navi atque mercimoniis illis, quasi Gallorum essent. Quod tamen si Magister ille cæterique socii navis firmiter pernegabant, *Ostendenses* tamen, & navim & mercedes in portum suum abduxerunt. Hæc in *Cursu Navali Angliæ*, inquisitione factâ, testibusque adhibitis vera esse apparuere, ut ex autographis testimoniorum quæ cum his literis simul missimus manifesto liquebit. Cum itaque illa Navis, *Anna Foyensis* dicta, atque mercimonia omnia peculiariter verè ac propriè ad *Anglos* pertineant,

neant, adeo ut nulla causa appareat cur *Ostendenses* vel illam vel ea vi caperent, multò minùs auferrent navis Magistrum, aut societatem tam durè tractarent; cumque secundùm leges Nationum atque amicitiam inter *Anglos Flandrosque*, navim illam atque mercimonia reddi oporteat, magnoperè petimus ab Excellentia vestra, ut jus suum *Anglicani* maturè obtineant, atque illis satisfiat qui damnum acceperunt, utque commercium, & Amicitia quæ inter *Anglos Flandrosque* est, diù atque firmitèr conservetur.

Legato Hispanico.

Parlamentum Reipub. Angliæ cum intelligat, plurimos ex populo in hâc urbe tam Excellentiae vestrae, quàm aliorum Legatorum & ministrorum ab exteris regionibus publicorum hic versantium domos *Missæ* audiendæ causâ frequentare, Concilio Status mandavit, uti Excellentiae vestrae significaret, cùm hoc gentis hujus legibus damnatum, ac in hâc nostrâ Republica mali admodum exempli sit, offensivis-que plenum, censere se, sui planè officii esse, ne quid tale dehinc fiat providere; cœtus-que ejusmodi in futurum prorsùs interdicere. Quâ de re Excellentiam vestram admonitam nunc esse cupimus, ut ne quem ex populo hujus Reipublicæ *Missæ* audiendæ causâ suam in domum posthâc velit admittere. Et quemadmodum *Parlamentum* diligenter curabit ut Legati
jus

jus & privilegia quæque vestræ Excellentię in-
violata servantur, ita hoc sibi persuasissimum
habet, *Excellentiam* vestram, quandiu hic
commoratur, leges hujus Reipub. per se suosve
nolle ullo modo violatas.

*Summarium damnorum singulorum
& haud fictorum quibus Societas An-
glicana multis Orientalis Indiæ Locis
& Belgica Societate affecta est.*

1. **D**Amna illa sedecim Articulis comprehensa & pridem exhibita, quorum summa est 298 555. *Regiorum* $\frac{1}{2}$ quæ est monetæ nostræ } *L 88*
74638:15:00
2. De *Pularonis* Insulæ fructibus satisfactionem dari postulamus ab anno 1622. ad hoc usque tempus ducenties millenum *Regiorum* $\frac{1}{2}$ præter dispendium futurum donec jus ditionis in illam Insulam nobis restituatur eo rerum statu in quo fuit cum erepta nobis est, prout fœdere sancitum erat: quod est nostræ monetæ } 50000:06:00
3. Satisfactionem postulamus de omnibus illis mercimoniis ci-

bariis & apparatusibus, qui ab Agentibus Societatis *Belgia* apud *Indos* ablati sunt, aut iis traditi, aut ulli ex eorum navibus eo cursum tenentibus aut inde redeuntibus, quorum summa est 80635.

Regiorum: nostræ monetæ

4. Satisfactionem postulamus ob portiora *Mercium Belgicarum* quæ in *Perside* aut navibus impositæ sunt aut in terram expositæ ab anno 1624. prout nobis à Rege *Persarum* concessum erat quæ minoris æstimare non possumus quam Octogies millenis *Regiis*

5. Satisfactionem postulamus ob quatuor ædes malitiosissimè & iniquissimè *Jocatra* incensas, unà cum mercium Apothecis repositoriis & apparatusibus, cui rei Prætor illic *Belgicus* occasionem dedit, de quibus omnibus ex eo ipso loco certiores postea facti sumus quam priores quærelas exhibueramus cujus damni summa est ducentius millenum *Regiorum*

6. Satisfactionem postulamus ob 32899 *Libras peperis* ex nave *Endimione* vi ablatas anno 1649. cujus damni summa est

£ 58

20158:00:00

20000:00:00

50000:00:00

6000:00:00

220796:15:00

Sum-

Summarium Damnorum aliquot particularium quibus etiam à Belgica Orientalis Indiæ Societate affecti sumus.

1. **P**ropter damna quæ per eos fecimus qui *Bantamum* obfederunt, unde factum est ut per sex annos continuos eo commercio exclusi simus & consequenter occasione sexcenties mille Regios in coëmendo pipere locandi pro rata nostra portione, quo multas naves nostras in reditu onerare potuissemus, quo onere cum carerent passim per *India* littora carium traxere: interea sors nostra apud *Indos* quæ vel pecuniæ vel bonorum erat stipendio nautico com meatu alioque apparatu imminuta & exhausta est adeo ut prædictæ Jacturæ haud minoris æstimari queant vicies centies & quater millenis Regiis id est nostræ monetæ.

2. Plura etiam propter damna ex amissa parte nostra debita fructuum in *Insulis Moluccis*, *Banda* & *Amboyna* ex quo tempore per

L B 8
600000:00:00

cædem

eadem nostrorum ibi factam : L B 2
 pulsi inde sumus ad usque illud } 700000:00:00
 tempus quo de jactura hac atque
 dispendio nobis satisfiat, quod
 spatium temporis ab anno 1622.
 ad hunc annum Præsentem 1650.
 pro reditu annuo 25000. *Libra-*
rum, annis 28. Summam conficit.

3. Reparationem insuper po-
 stulamus centies & bis millenum
 nongentorum quinquaginta no-
 vem *Regiorum Suratta* à Populo
Mogulli nobis ablatorum, quos
Belga cum in modum tutati sunt
 ut neque ex pecuniis neque ex
 bonis ejus populi quæ in ipsorum
Juncis seu Navibus erant damna
 nostra resarcire possemus, quod } 77020:00:00
 quidem perficere & conati sumus
 & in manu nostra situm erat,
 nisi eos *Belga* iniquissimè defen-
 dissent, quæ pecunia amissa ad im-
 pensas faciendas jamdudum in
 Europa triplum peperisset: quod
 Nos æstimamus

4. Ob Portoria *Perfidis* quo-
 rum dimidia pars ab Rege *Persa-*
rum Anglis concessa est Anno
 1624. quæ usque ad Annum 1629.
 supputata æstimatur octies mil-
 lenis *Regiis*, quemadmodum prius
 exponitur qua ratione subducta

(74)

quatuor mille Librarum in annos singulos præbere tenentur ab anno 1629. à quo unus & viginti anni sunt, atque indè summa conficietur

84000:00:00

Ab altera Pagina

220976:15:00

Summa totalis

1681996:15:00

Locus Figuræ
Regii

O

*Debitum ab eo tempore sævus Sortem
ipsam longè superabit.*

LIT.

Sec
phi
dig
cur
Re
mi
in l
Ora
den
voc
nos
ver
ami
mus
mu

L I T T E R Æ
O L I V E R I I
P R O T E C T O R I S
Nominæ Scriptæ.

COMITI OLDENBURGICO.

Illustrissime Domine,

PEr literas vestras *Januarii die vigesima* 1654. datas certior sum factus, nobilem virum *Fridericum Matthiam Wolisogum* Secretarium vestrum, & *Christophorum Griphiandrum* cum certis mandatis ab illustrissimâ dignitate vestra in *Angliam* missos fuisse. Quî cum ad nos accessissent, & susceptam *Anglicanæ Reipublicæ* administrationem nobis vestro nomine gratulati sunt; & uti vos vestraque ditio in hanc pacem, quam cum *Fæderatis Belgii Ordinibus* proxime fecimus, assumeremini: ut denique *Salvam-Guardiam* illam quam vulgo vocant, à *Parlamento* nuper vobis concessam nostrâ nunc authoritate confirmaremus, petiverunt: ob istam itaque gratulationem tam amicam maximas, ut æquum est, gratias agimus: & illa duo postulata libenter concessimus; nulli etiam occasione in posterum defu-

D 2

turi,

turi, quæ studium in vos nostrum poterit ullo tempore declarare. Idque ex supradictis Oratoribus vestris plenius vos arbitror intellecturos; quorum fides, ac diligentia in hoc vestro apud nos negotio præclare constitit. Quod reliquum est, vobis, rebusque vestris felicitatem, atque ex voto pacem omnem exopto.

Westmonasterio. Jun. 27.

1654.

Illustrissimæ Dignitatis vestris
studiosissimus

*Oliverius Anglia, Scotia, Hybernia, &c.
Protector.*

Comiti Oldenburgico.

Illustrissime Domine,

Literas vestras *Maii* secundo die *Oldenburgi* datas accepi haud uno nomine gratissimas; cum quod essent ipsæ singulari erga me humanitate ac benevolentia refertæ; tum quod illustrissimi Domini Comitis *Antonii* perdilecti Filii vestri manu redditæ. Id quod eò magis honorificum mihi duco, ex quo illius virtutes tantâ stirpe dignas, moresque eximios, studium denique in me egregium, non tam acceptum ab aliis quàm re ipsâ cognitum atque perspectum jam habeo. Neque dubium esse potest, quin eandem quoque suis domi spem faciat, fore
sc

se Patris optimi præstantissimique simillimum;
 cujus præclara virtus atque prudentia perfecit,
 ut tota illa ditio *Oldenburgica* permultis ab an-
 nis, & summâ pace frui, & pacis commoda
 percipere inter sævissimos undique circumstren-
 pentium bellorum tumultus potuerit. Talem
 itaque amicitiam quidni ego quamplurimî
 facerem, quæ potest inimicitias omnium tam
 sapienter ac providè cavere. Pro munere deni-
 que illo magnifico est, *Illustrissime Domine*,
 quòd gratias habeo; pro jure est ac merito tuo,
 quòd ex animo sum.

Illustrissima dignitatis vestra studiosissimus

OLIVERIUS Angliæ, Scotiæ, Hiber-
 niæ, &c. Protector.

Westmonasterio

29. Jun. 1654.

Illustrissimo Domino

ANTONIO GUNTHERO,
*Comiti in Oldenburgh, &
 Delmenhorst, Domino in
 Jevern, & Kniphausen.*

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ, Scotiæ, Hybernæ, &c.

Serenissimo Principi

CAROLO GUSTAVO

*Suecorum, Gothorum, Vandalorumque
Regi, Magno Principi Finlandia,
Duci Esthonia, Carelia, Brema,
Verda, Stetini Pomerania, Cassubia
& Vandalia, Principi Rugia, Do-
mino Ingria, VVissmaria, necnon
Comiti Palatino Rhæni, Bavaria,
Jul. Clivia & Montium Duci &c.*

SALUTEM.

Serenissime Rex,

CUM Suecorum Regnum per hosce dies
summis populi studiis, omniumque ordi-
num suffragiis liberrimis translatum ad vos esse,
toto orbe terrarum percrebuerit, id maluisse
Majestatem Vestram suis literis amicissimis,
quàm vulgarâ famâ nos intelligere, & summæ
benevolentia erga nos vestrae, & honoris inter
primos attributi argumentum haud leve esse du-
cimus. Illam itaque vestris meritis egregiis ac-
cessionem dignitatis, præmiumque virtutis tantâ
dignissi-

dignissimum, & sponte, & jure vobis gratulamur: idque ut *Majestati* vestræ, *Suecorumque* Genti, reique toti *Christiana* bonum atque faustum sit, quod & vobis maximè in votis est, junctis precibus Deum oramus. Quòd autem foederis inter hanc Rempublicam, *Sueciaque* Regnum recens icti conservationem *Majestas* vestra, quod ad se attinet integerrimam, usque eò curæ sibi fore confirmat, ut quæ nunc intercedit amicitia, non permanere solum, sed, si id fieri potest, augescere etiam indies possit, id vel in dubium vocare nefas esset, tuâ tanti Principis fide interpositâ, cujus eximia virtus non solum in peregrinâ terrâ Regnum tibi hæreditarium peperit, sed tantum etiam potuit, ut augustissima Regina, *Gustavi* filia, cui parem omni laude Heroïnam multa retrò sæcula non tulere, possessione imperii justissimâ inopinanti tibi ac nolenti ultrò cederet. Vestram denique tam singulare erga nos studium, tamque præclaram animi significationem nobis esse gratissimam omni ratione persuasum esse vobis cupimus; nullumque nobis pulchrius certamen fore, quàm ut vestram humanitatem nostris officiis nullo tempore defuturis, si id potest fieri, vincamus.

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS, Reipub. Angliæ,
Scotiæ, Hybernæ, &c. Pro-
tector.

Westmonasterio. die

4. Julii 1654.

Illustrissimo Domino,
LUDOVICO MENDEZIO
DE HARO.

QUod accepi ex literis tuis, *Illustrissime Domine*, constitutum ac nominatum jam esse ab Serenissimo *Hispaniarum* Rege Legatum, qui de suscepta à me *Anglicana* Republica gratulatum huc primo quoque tempore veniret; cum est meritò per se gratum; tum tu id, qui ex te imprimis hoc me cognoscere voluisti, ut esset mihi aliquanto gratius atque jucundius, singulari tuo studio atque officii celeritate effecisti. Sic enim diligi atque probari me abs te, qui virtute tua atque prudentia tantam apud Regem tuum authoritatem tibi conciliaisti, ut vel maximis illius Regni negotiis par animo præsis, haud minori profectò mihi voluptari debet esse, quàm judicium præstantissimi viri ornamento mihi intelligo fore. De meo autem in Serenissimum *Hispaniarum* Regem propenso animo, & ad amicitiam cum isto Regno conservandam, atque etiam indies exaugendam promptissimo, & huic qui nunc adest Legato satisfecisse me spero, & alteri, cum advenerit, cumulatè satisfacturum. De cætero, *Illustrissime Domine*, qua nunc flores apud Regem tuum dignitate ac gratia, eam tibi perpetuam

ex.

exopto; quasque res geris bono publico & administras, volo tibi prosperè feliciterque evenire.

*Amplitudinis tuae Illustrissima
Studiofissimus*

OLIVERIUS, Protector Reip.
Angliæ, Scotiæ, Hybernæ &c.

*Albâ Aulâ Septembris
die 1654.*

Serenissimo Principi

CAROLO GUSTAVO ADOLPHO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi &c.

CUM de voluntate vestra Majestatis in me singulari ex vestris sim nuper literis persuasus, quibus & ipse pari studio rescripserim, videor mihi ex ratione prorsus amicitiae nostrae deinceps facturus, si quemadmodum quæ grata acciderint ad lætitiâ mutua communicem, ita quæ contraria, de iis vobis tanquam amicissimis, animi mei sensum doloremque aperiam. De me equidem sic existimo, eo me in loco Reipub. jam esse constitutum, ut communî Protestantium, paci inprimis & quantum in me est consulere debeam. Quo gravius necesse est feram quæ de *Bremensium & Suecorum præ-*

D 5

liis.

liis mutuisque cladibus ad nos perferuntur. Illud primum dolco , amicos utrosque nostros tam atrociter tamque Protestantium rationibus periculosè inter se decertare ; pacem deinde illam Monasteriensem quæ Reformatis omnibus summo præsidio credebatur fore , ejusmodi peperisse infœlix bellum : ut nunc arma *Suecorum* in eos conversa sint quos inter cæteros paulo ante religionis causâ acerrimè defenderent : idque potissimum hoc tempore fieri , cum Pontificii per totam fere Germaniam Reformatos ubique rursus opprimere , & ad intermissas paulisper injurias vimque pristinam redire palam dicantur. Cum itaque intelligerem dierum aliquot inducias ad *Bremam* urbem jam esse factas , non potui sane quin Majestati vestræ , occasione hac datâ , significarem quàm cupiam ex animo quamque enixè Deum pacis orem , uti istæ induciæ utrique parti feliciter cedat ; utque in pacem firmissimam ex compositione utrinque commoda possint desinere. quam ad rem si meam operam conferre quicquam aut usui fore Majestas vestra judicaverit , eam vobis libentissimè ut in re Divino Numini procul dubio acceptissimâ polliceor atque desero. Interea Majestatis vestræ consilia omnia ut ad communem *Christiana* rei salutem dirigat Deus atque gubernet , quod idem non dubito , quin & vos maximè velitis , animitùs exopto

Majestatis vestra Studiosissimus

OLIVERIUS, Prot. Reip. Angliæ, &c.

Alba Aula Oct. 26. 1654.

Magni.

Magnificis Amplissimisque

Consulibus ac Senatoribus Civi-
tatis *Bremensis*.

EX literis vestris per Oratorem vestrum *Henricum Oldenburgum* ad nos datis , coortum civitati vestræ cum vicino potentissimo dissidium , quasque exinde ad angustias redacti sitis , eò majore cum molestia ac dolore intelligo , quo magis *Bremensem* Civitatem præter cæteras Orthodoxâ religione præstantem diligo atque amplector ; neque in votis quicquam habeo antiquius , quàm ut universum Protestantium nomen fraterno consensu atque concordia in unum tandem coalescat. Lætari interim communem Reformatorum hostem hisce nostris contentionibus & ferocius passim instare certissimum est. Ipsa autem controversia , cum decisionis nostræ non sit quæ vos jam nunc exercet. Deum itaque oro ut quæ cœptæ sunt induciæ possint foelicem exitum sortiri. Equidem quod petistis ad *Suecorum* Regem ea de re scripsi suavor pacis atque concordia , Deo nimirum imprimis gratæ , meamque operam ut in re tam pia libens detuli , vos uti æquum animum , neque ab ullis pacis conditionibus , honestis quidem illis , abhorrentem suadeo geratis ;

vestramque civitatem divinæ tutelæ ac providentiæ commendo

Amplitudinis Vestra Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

Albâ Aulâ Octob. 26.

1654.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ

Illustrissimo Principi Tarentino

S. P. D.

Perspectus ex literis tuis ad me datis Religionis amor tuus , & in *Ecclesias Reformatas* pietas eximia, studiumque singulare, in istâ præsertim generis nobilitate ac splendore, eoque sub Regno in quo deficientibus ab Orthodoxa fide tot sunt nobilissimis quibusque spes uberes posita, tot firmioribus incommoda subeunda, permagno me planè gaudio ac voluptate affecit. Nec minus gratum erat placuisse me tibi eo ipso Religionis nomine , quo tu mihi dilectus atque charus imprimis esse debes. Deum autem obtestor ut quam de me spem Ecclesiarum & expectationem esse ostendis, possim ei aliquando vel satisfacere , si opus erit, vel demonstrare omnibus , quàm cupiam non deesse. Nullum equidem fructum laborum meorum , nullum
hujus

hujus quam obtineo in Repub. meâ sive digni-
tatis sive muneris nec ampliorem existimarem,
nec jucundiorē , quàm ut idoneus sim , qui
Ecclesiæ Reformatæ vel amplificationi vel in-
columitati , vel , quod maximum est , paci
serviam. Te verò hortor magnopere ut reli-
gionem Orthodoxam qua pietate ac studio à
majoribus acceptam profiteris , eâdem animi
firmitate atque constantiâ ad extremum usque
retineas. Nec sanè quicquam erit tuisque Pa-
rentibus religiosissimis dignius , nec quod pro
tuis in me meritis , quanquam tuâ causâ cupio
omnia , optare tibi melius , aut præclarius
queam , quàm si sic te pares atque instituas ,
ut Ecclesiæ , præsertim patriæ , quarum in
disciplina tam felici indole tamque illustri loco
natus es , quanto cæteris præluces , tanto fir-
mius in te præsidium suis rebus constitutum esse
sentiant. Vale.

Albâ Aulâ die Aprilis 1655.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ

Serenissimo Principi Immanueli

Subaudiæ Duci Pedemontii

Principi

SALUTEM.

Serenissime Princeps,

R Edditæ sunt nobis *Genevâ* , nec non ex *Del-*
phinatu aliisque multis ex locis ditione ve-

D 7

stræ

stræ finitimis literæ , quibus certiores facti sumus , Regalis vestræ Celsitudinis subditis *Reformatam* Religionem profitentibus , vestro Edicto atque autoritate imperatum nuper esse , uti triduo quàm hoc edictum promulgatum erit suis sedibus atque agris excedant poenâ capitis , & fortunarum omnium amissione proposita , nisi fidem fecerint se derelictâ religione suâ , intra dies viginti *Catholicam* Religionem amplexuros : Cumque se supplices ad Celsitudinem vestram Regalem contulissent , petentes uti edictum illud revocetur , utque ipsi pristinam in gratiam recepti , concessæ à Serenissimis Majoribus vestris libertati restituantur , partem tamen exercitus vestri in eos impetum fecisse multos crudelissime trucidasse , alios vinculis mandasse , reliquos in deserta loca montesque nivibus coopertos expulisse , ubi familiarum aliquot centuriæ , eo loci rediguntur ut sit metuendum ne frigore & fame , brevi sint miserè omnes periturae . Hæc cum ad nos perlata essent , haud sane potuimus quin , hujus afflictissimi populi tanta calamitate audita , summo dolore ac miseratione commoveremur . Cum autem non humanitatis modo sed ejusdem religionis communionis , adeoque fraternâ penitus necessitudine cum iis conjunctos nos esse fateamur , satisfieri à nobis neque nostro erga Deum officio , neque fraternæ charitati , neque religionis ejusdem professioni posse existimavimus , si in hac fratrum nostrorum calamitate ac miseria solo sensu doloris afficeremur , nisi etiam ad sublevanda
corum

eorum tot mala inopinata, quantum in nobis est situm, omnem operam nostram conferramus. Itaque à vestra inprimis Celsitudine Regali majorem in modum enixè petimus & obtestamur ut ad instituta Serenissimorum Majorum suorum concessamque ab iis omni tempore & confirmatam subditis suis *Vallensibus* libertatem velit animum referre. In quâ concedendâ atque confirmandâ, quemadmodum id præstiterunt, quod Deo per se gratissimum proculdubio est, qui conscientiae jus inviolabile ac potestatem penes se unum esse voluit, ita dubium non est quin Subditorum etiam suorum meritam rationem habuerint, quos & in bello strenuos ac fidelissimos & in pace dicto semper audientes experti fuissent. Utque Serenitas Vestra Regalis in cæteris omnibus & benignè & gloriose factis Avorum suorum vestigiis optimè insistit, ita in hoc nolit ab iisdem discedere etiam atque etiam obsecramus; sed & hoc edictum, & si quod aliud inquietandis *Reformatæ* Religionis causâ subditis suis rogatum sit, uti abroget; ipsos patriis sedibus atque bonis restituat; concessa jura ac libertatem pristinam ratam iis faciat; accepta damna sarciri, & eorum vexationibus finem imponi jubeat. Quod si fecerit Regalis Celsitudo vestra, & rem Deo acceptissimam fecerit, miseros illos & calamitosos erexerit & recrearit, & à suis omnibus vicinis, quotquot *Reformatam* Religionem colunt, maximam gratiam inierit; nobisque potissimum, qui vestram in illos benignitatem atque cle-

clementiam obtestationis nostræ fructum arbitramur. Quod & ad omnes officiorum reddendas vices nos obligaverit ; nec stabiliendæ solùm verum etiam augendæ inter hanc Remp. Vestramque ditionem necessitudinis & amicitia fundamenta firmissima jecerit. Neque verò hoc minus ab justitia vestra & moderatione animi nobis pollicemur : quam in partem Deum Opt. Max. oramus uti mentem vestram & cogitationes flectat : vobisque adeo vestroque populo pacem ac veritatem & successus rerum omnium felices ex animo precamur.

Albâ Aulâ. May 1655.

OLIVERIUS Protector Reip
Angliæ &c.

Serenissimo Principi Transylvania,

SALUTEM.

Serenissime Princeps,

EX literis vestris *sexto decimo Novembris 1654* ad nos datis singularem erga nos benevolentiam vestram atque studium perspeximus ; & Internuntius vester qui illas nobis literas dedit de contrahenda nobiscum societate & amicitia voluntatem vestram amplius coram exposuit. Nos certè occasionem hanc esse datam , unde nostrum quoque erga vos animum , & quanti Celsitudinem vestram meritò faciamus declarare

rare atque ostendere possimus, haud mediocriter sanè gaudemus. Cum autem Vestra in Rempublicam Christianam præclara merita laboresque suscepti ad nos usque famâ pervenerint & hæc omnia certiùs, & quæ amplius rei *Christiana* vel defendendæ vel promovendæ causâ in animo habeatis Celsitudo vestra suis literis communicata nobis amicissimè voluerit, ea uberiorem insuper lætandi materiam nobis attulere: Deum nempe iis in regionibus excitasse sibi tam potentem atque egregium suæ gloriæ ac providentiæ ministrum; qui, cum virtute atque armis tantum possit, de religione communi *Protestantium* tuendâ cui nunc undique malè & dictum & factum est, nobiscum unâ sociare consilia cupiat. Deus autem qui utrisque nobis tametsi locorum intervallo tam longè disjunctis, eundem Religionis Orthodoxæ defendendæ studium atque animum iniecit, dubium non est quin earum præcipue rationum author nobis futurus sit, unde & nobis & inter nos & Reformationum reliquis principibus ac civitatibus hac in re maximo esse adjumento atque usui possimus, occasionibus certè omnibus intenti, si quas Deus obtulerit, iis quod ad nos attinet, eodem Deo benè juvante, non deerimus. Interea Celsitudini Vestræ sine summo dolore commemorare non possumus quanta inclementia Dux Allobrogum subditos suos Alpinarum quarundam Vallium incolas Orthodoxam Religionem retinentes persequutus sit. Quos non solum severissimo Edicto quotquot Romanam
 Reli-

Religionem suscipere recusarunt sedes avitas ,
 bonaque omnia relinquere coëgit ; verùm etiam
 suo exercitu adortus est , qui multos crudelissi-
 me concidit , alios barbarè per exquisitos cru-
 ciatus necavit , partem verò maximam in mon-
 tes expulit fame & frigore absumendam , exu-
 stis domibus , & siqua eorum bona ab illis car-
 nificibus non sint direpta. Hæc ut ad vos jam-
 dudum nuntiata sunt & Celsitudini Vestræ tan-
 tam crudelitatem graviter displicuisse , & ve-
 stram opem atque auxilium , quantum in
 vobis est , illis miserrimis , siqui tot cædibus
 atque miseriis adhuc supersunt , non defu-
 turum , nobis faciliè persuadetur. Nos literas
 Duci *Sabaudia* ad deprecandum ejus insensum
 in suos animum jam scripsimus , sicut & Gallo-
 rum Regi , idem ut is etiam velit facere ; vicinis
 denique Reformatae Religionis Principibus uti
 de illa sævitia tam immani quid nos sentiamus
 intelligere possint : quæ quanquam in illos in-
 opes primum cœpta est , idem tamen omnibus
 eandem religionem profitentibus minatur : eo-
 que majorem illis prospiciendi sibi in commune
 suisque omnibus consulendi necessitatem impo-
 nit : quam & nos eandem rationem , prout
 Deus nobis in animum induxerit , semper se-
 quemur. Id quod Celsitudo vestra persuadere
 sibi poterit quemadmodum & de singulari
 nostro erga se studio atque affectu , quò pro-
 speros rerum omnium successus vobis animumus
 exoptamus ; & vestra incepta omnia atque
 conatus , quibus Evangelii cultorumque ejus
 liber-

libertati studeatis foelicem exitum sortiri volumus.

Alba Aulâ. May 1655.

O L I V E R I U S P.

Serenissimo Principi

C A R O L O G U S T A V O A D O L P H O

Suecorum Regi,

S A L U T E M.

Pervenisse nuper in regna vestra illius Edicti acerbissimi famam quo dux *Sabaudia* subiectos sibi Alpinos incolas , *Reformatam* Religionem profitentes , funditus afflixit , & nisi religione *Romanâ* suam mutare fidem à Majoribus acceptam intra dies viginti velint , patriis sedibus exterminari iussit , unde multis interfectis , cæteri spoliati , & ad interitum certissimum expositi , per incultissimos montes , hyememque perpetuam fame & frigore confecti cum conjugibus ac parvulis jam nunc aberrant , & hæc graviter tulisse Majestatem vestram nobis persuassimum est. Nam Protestantium nomen atque causam , tametsi inter se de rebus non maximis dissentiunt , communem tamen & penè unam esse , adversariorum par in omnes *Protestantes* odium facile demonstrat. Et *Suecorum* Reges , suam cum *Reformatis* conjunxisse semper causam illatis etiam in Germaniam armis

mis ad *Protestantium* religionem sine discrimine
 tuendam nemo est qui ignoret: petimus inprimis
 igitur, idque majorem in modum, à Majestate
 vestra (nisi id jam fecerit, quod & Reforma-
 torum aliæ Respublicæ & nos fecimus) ut cum
Subaudia Duce per literas velit agere; suaque
 authoritate interpositâ & hanc tantam edicti
 atrocitatem ab hominibus cum innocuis tum re-
 ligiosis deprecando, si fieri potest, avertere
 conetur: etenim hæc initia tam sæva quo
 spectent, quid nobis omnibus minentur, ad-
 monere vestram Majestatem supervacuum esse
 arbitramur. Quod si is iræ suæ, quam nostris
 omnium precibus auscultare maluerit: Nobis
 profecto, siquod est vinculum, siqua religionis
 charitas aut communio credenda atque colenda
 est, communicato prius vestra cum Majestate,
 cæterisque Reformationum primoribus consilio
 alia quamprimùm ineunda ratio erit, quâ pro-
 videri maturè possit, ne tanta innocentissimo-
 rum fratrum nostrorum multitudo omni ope
 destituta miserrimè pereat. Quod idem quin
 Majestati vestræ visum jam sit atque decretum
 cum nullo modo dubitemus, nihil consultius,
 ut nostra quidem fert sententia, esse poterit
 quam ut gratiam, authoritatem, consilia, opes,
 & siquid aliud necesse est in hanc rem primo
 quoque tempore conferamus. Interea Majesta-
 tem vestram Deo Opt. Max. commendatam ex
 animo volumus.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

*Excelsis & Præpotentibus Do-
minis.*

Fæderati Belgii Ordinibus.

E Dictum *Ducis Sabaudia* nuperrimum in sub-
jectos sibi *Alpinos* incolas, Orthodoxam
Religionem antiquitus profitentes, quo illi edi-
cto, ni intra dies viginti fidem *Romanam* am-
plectantur, exuti fortunis omnibus, patriæ
quoque sedes relinquere jubentur, & quantâ
crudelitate in homines innoxios atque inopes
nostrosque, quod maximè refert, in *Christo*
fratres illius edicti auctoritas grassata sit, occisis
permultis ab exercitûs parte contra eos missâ,
direptis reliquis atque domo expulsis, unde illi
cum conjugibus ac liberis fame & frigore con-
flictari inter asperrimos montes, nivesque per-
petuas jamdiu coacti sunt, rumore & vicinis
undique ex locis creberrimis literis ac nuntiis
cognovisse vos jamdudum existimamus. Qua
autem animi commotione, quo sensu fraternæ
calamitatis hæc vos affecerint facilè ex dolore
nostro qui certe est gravissimus intelligere vide-
mur. Qui enim eodem religionis vinculo, con-
juncti sumus, quidni iisdem plane affectibus in
tam gravi atque indigna fratrum nostrarum
commo-

commoveremur. Et vestra quidem in Orthodoxos ubicunque locorum disiectos atque oppressos spectata pietas atque in multis Ecclesiarum difficultatibus & adversis rebus jam sæpe cognita est. Ego certe, nisi me fallit animus, quavis in re potius, quàm studio & charitate erga fratres religionis causâ violatos atque afflictos vinci sustineam : quandoquidem Ecclesiarum salutem atque pacem incolumitati etiam propriæ libens prætulero. Quod igitur hætenus potuimus, ad *Sabaudia Ducem* scripsimus; suppliciter penè rogantes ut in hos homines innocentissimos & subditos & supplices suos placationem animum ac voluntatem suscipiat, suas sedes atque fortunas miseris reddat, pristinam etiam in religione libertatem concedat. Scripsimus præterea ad summos *Protestantium* Principes & Magistratus, ad quos hæc maximè pertinere iudicavimus, ut in *Sabaudia Duce* exorando suam conferre operam nobiscum unâ velint. Hæc eadem, & plura forsitan vos quoque fecistis. Nam exemplum hoc tam periculosum, & instaurata nuper in Reformatos tanta crudelitas si auctoribus benè cedat, quantum in discrimen adducta religio sit vestram commonescere prudentiam nihil attinet. Et is quidem si flecti nostris omnium precibus & exorari se passus erit præclarum nos atque uberem suscepti huius laboris fructum ac præmium reportabimus. Sin ea in sententia perstiterit, ut apud quos nostra Religio vel ab ipsis Euangelii primis Doctoribus tradita per manus & incorruptè ser-

servata , vel multo antè quàm apud cæteras Gentes sinceritati pristinæ restituta est , eos ad summam desperationem redactos , deleros funditus ac perditos velit , paratos nos esse commune aliquod vobiscum cæterisque *Reformatis* Fratribus ac sociis consilium capere , quo & saluti pereuntium justorum consulere commodissimè queamus , & is demum sentiat Orthodoxorum injurias atque misérias tam graves non posse nos negligere. *Valete.*

Civitatibus Helvetiorum Evangelicis.

NON dubitamus quin ad aures vestras aliquanto citius quàm ad nostra illa nuper calamitas pervenerit *Alpinorum* hominum religionem nostram profitentium , qui *Sabaudie Ducis* in fide ac ditione cùm sint , sui Principis edicto patriis sedibus emigrare jussi ni intra triduum satisdedissent , se *Romanam* Religionem suscepturos , mox armis petiti & ab exercitu *Ducis* sui occisis , etiam permultis in exilium ejecti , nunc sine lare , sine tecto , nudi , spoliati , afflicti , fame & frigore moribundi , per montes desertos atque nives cum conjugibus ac liberis miserrimè vagantur. Multo est minus cur dubitemus quin hæc , ut primum vobis nuntiata sunt pari atque nos tantarum misèriarum sensu eoque fortasse graviore quo illorum finibus propiores estis , dolore affecerint. Vestrum
enim

enim in primis Orthodoxæ fidei studium egregium summamque in eâ cum retinendâ constantiam tum defendendâ fortitudinem abundè novimus. Cum itaque religionis arctissimâ communione Fratres, vel potius unum corpus cum his miseris vos pariter nobiscum sitis, cujus membrum nullum affligi sine sensu, sine dolore, sine detrimento atque periculo reliquorum potest, scribendum ad vos hac de re & significandum censuimus quanti nostrum omnium interesse arbitremur, ut Fratres nostros ejectos atque inopes communi ope atque auxilio, quoad fieri potest, juvemus & consolemur; nec eorum tantummodo malis & miseriis removendis, verum etiam nequid serpat latius nequid periculi exemplo atque eventu vel nobis omnibus creari possit, maturè prospiciamus. Literas nos quidem ad *Sabaudia Ducem* scripsimus, quibus uti cum Subditis suis fidelissimis pro clementiâ suâ lenius agat, eosque jam prope perditos suis sedibus ac bonis restituat, vehementer petivimus. Et his quidem nostris, vel nostrum potius omnium conjunctis precibus, exoratum iri Principem Serenissimum quodque ab eo tanto opere petivimus, facile concessurum speramus. Sin illi in mentem secùs venerit, communicare vobiscum consilia parati sumus, qua potissimum ratione oppressos tot injuriis atque vexatos innocentissimos homines, nobisque charissimos in *Christo* fratres sublevare atque erigere, & ab interitu certissimo atque indignissimo conservare possimus.

Quo-

Quorum salutem atque incolumitatem pro vestra pietate vobis quam maxime cordi esse confido: Ego eam certe vel gravissimis meis rationibus, iminè incolumitati propriâ potiore habendam esse existimem. Valete.

Westmonasterio. May 19. 1655.

O. P.

SuperScript.

*Illustribus atque Amplissimis Dominis,
Helveticorum Pagorum Protestantium et Confœderatarum
Civitatum Consulibus ac
Senatoribus*

SALUTEM.

Serenissimo Potentissimoque Principi

L U D O V I C O

Galliæ Regi.

Serenissime Potentissimeque Rex,

EX Literis Majestatis Vestræ, quibus illa ad meas quinto & vigesimo Maii proximi datas rescribit, facilè intelligo nequaquam fecisse me eam opinionem, quâ mihi quidem persuasum erat, cædes illas immanissimas, barbaramque eorum hominum stragem, qui Religio-

E

nem

nem Reformatam in *Sabaudia* profitentur, à cohortibus quibusdam vestris factam, neque jussu vestro neque mandato accidisse. Quæ quantum Majestati vestræ displicuerit, id vos vestris militum Tribunis, qui hæc tam inhumana suo solo impetu injussi perpetraverant, ita maturè significasse, deque tanta crudelitate *Ducem* ipsum *Sabaudia* monuisse, pro reducendis denique istis miseris exilibus unde pulsi sunt, vestram omnem gratiam, necessitudinem, auctoritatem tanta cum fide atque humanitate interposuisse, majorem equidem in modum sum lætatus. Ea nempe spes erat, illum Principem voluntati ac precibus Majestatis vestræ aliquid saltem hac in re fuisse concessurum. Verùm cum neque vestro, neque aliorum Principum rogatu atque instantiâ in Miserorum causa quicquam esse impetratum perspiciam, haud alienum ab officio meo duxi, ut hunc nobilem virum extraordinarii nostri Commissarii munere instructum ad *Allobrogum Ducem* mitterem; qui tantæ crudelitatis in ejusdem nobiscum Religionis cultores, idque ipsius Religionis odio adhibita, quo sensu afficiat, uberius eidem exponat. Atque hujus quidem Legationis eo feliciorum exitum speravero, si adhibere denuò & adhuc majore cum instantiâ suam auctoritatem atque operam Majestati Vestræ placuerit; & quemadmodum fideles fore illos inopes dictoque audientes Principi suo ipsa in se recepit, ita velit eorundem incolumitati atque saluti cavere, ne quid hujusmodi injuriæ & calamitatis atrocissimæ

in-

innocentibus & pacatis deinceps inferatur. Hoc cum in se justum ac verè regium sit, nec non benignitati vestræ atque clementiæ, quæ tot subditos vestros eandem illam Religionem sequentes ubique salvos & incolumes præstat, summè consentaneum, à Majestate Vestra, ut par est, non possumus quin expectemus. Quæ hæc simul operâ, cum universos per sua Regna *Protestantes*, quorum studium erga vos summaque fides maximis in rebus perspecta jam sæpe & cognita est, arctiùs sibi devinxerit, tum exteris etiam omnibus persuasum reddiderit, nihil ad hoc facinus contulisse Regis consilium, quicquid Ministri Regii atque Præfecti contulerunt. Præsertim si Majestas Vestra pœnas ab iis Ducibus ac Ministros debitas repetiverit, qui autoritate propria, suaque pro libidine tam immania patrare scelera sunt ausi. Interea cum Majestas Vestra factum hoc inhumanissimum, quodignum est odio, averfari se testetur, non dubito quin miseris illis atque ærumnosis ad vos confugientibus, tutissimum in Regno suo receptum atque perfugium sit præbitura; nec Subditorum suorum cuiquam, ut contra eos *Duci Allobrogum* auxilio adsit, permissura. Extremum illud est, ut Majestatem Vestram, quanti apud me sua amicitia sit, certiore faciam: Cujus rei neque fidem neque fructum ullo tempore defuturum confirmo

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ &c.

Albâ Aulâ. Julii 29. 1655.

Eminentissimo Domino
CARDINALI MAZZARINO.

Eminentissime Domine Cardinalis,

CUm nobilem hunc virum cum literis, quarum exemplar hic inclusum est, ad Regem mittere necessarium statuissem, tum ei, ut Eminentiam vestram meo nomine saluaret, simul in mandatis dedi, certasque res vobiscum communicandas ejus fidei commisi: Quibus in rebus Eminentiam rogo vestram, uti summam ei fidem habere velit, utpote in quo Ego summam fiduciam reposuerim.

Eminentia vestra studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipublicæ
 Angliæ.

Abâ Aulâ. Julii. 29.

1655.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ

Serenissimo Principi

FREDERICO III.
Daniæ, Norwegiæ &c. Regi

SALUTEM.

QUam severo nuper, & inclementi edicto *Allobrugum* Dux *Immanuel* suos ipse Subditos *Alpinarum Vallium* innoxios homines & religionis cultu purioris jam multis ab sæculis notos ac celebres, religionis causâ finibus patriis exegerit, &, occisis permultis, reliquos per illa desértissima loca malis omnibus & miseriis inopes ac nudos exposuerit, & audisse jamdudum arbitramur Majestatem Vestram, & gravissimum ex ea re, prout tantum *Reformatæ Fidei* Defensorem ac Principem decuit, dolorem percepisse. Siquidem pro institutis *Christianæ Religionis* quæ mala atque miseria pars aliqua nostrorum patitur, earum sensu penitus eodem tangi omnes debemus; & sanè omnibus nobis & universo *Protestantium* nomini hujus facti eventus atque exemplum, quid periculi ostendat, nemo Vestræ Majestate, si nos ejus pietatem atque prudentiam rectè novimus, melius videt. Scripsimus
E 3 itaque

itaque libenter, ut quem dolorem ob hanc Fratrum innocentissimorum calamitatem, quam sententiam, quod judicium de re totâ vestrum esse speramus, idem planè & nostrum esse significemus. Itaque ad *Ducem Sabaudia* literas dedimus, in quibus uti miseris atque supplicibus parcat, illudque atrox edictum porrò esse ratum ne sinat, magnòpere ab eo petivimus. Quod si Majestas Vestra, cæterique *Reformatorum* principes fecerint, ut jam fecisse credimus, spes est leniri posse Serenissimi Ducis animum, & hanc iram suam tot saltem vicinorum Principum intercessionibus atque instantiæ condonaturum; sin perseverare in instituto suo maluerit, paratos nos esse testamur cum Majestate Vestra, cæterisque Religionis Reformatae sociis eam inire rationem quâ tot miserorum hominum subvenire quamprimùm inopiæ, providere salutis ac libertati pro virili parte nostra possumus. Vestrae interea Majestati bona omnia atque fausta à Deo Opt. Max. precamur.

Westmonasterio. Maii

1655.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

*Amplissimis Consulibus & Sena-
toribus Civitatis Genevensis*

SALUTEM.

Summum dolorem nostrum quem ex maxi-
mis & inauditis *Protestantium* calamitatibus
Valles quasdam *Pedemontanas* incolentium per-
cepimus quos *Allobrogum Dux* tanta crudelitate
persequutus est jampridem vobis exposuissimus,
nisi id magis operam dedissemus ut eodem tem-
pore intelligeretis tantis eorum miseriis non af-
fici nos solum, verum etiam de sublevandis iis
atque solandis, quantum in nobis est prospicere.
Quapropter *Eleemosynas* per hanc totam *Rem-
publicam* colligendas curavimus: quas ejusmodi
fore haud immerito expectamus, quæ nationis
hujus affectum erga fratres suos tam immania
perpeffos demonstrare possint & quemadmo-
dum religionis eadem utrinque communio est,
ita sensum quoque eundem calamitatum esse;
interea dum pecuniæ collectio maturatur, quod
sine spatio temporis fieri nequit, & miserorum
istorum egestas atque inopia pati moram non
potest, necessarium duximus duo millia libra-
rum Anglicarum quanta fieri potuit celeritate

præmittere inter eos distribuenda qui præsentissimâ ope atque solatio indigere maximè videbuntur. Cum autem nescii non simus innocentissimorum hominum miseriæ atque injuriæ quantopere vos affecerint nec vobis quicquam labori aut molestiæ fore quod illis adjumento atque auxilio esse possit, prædictam pecuniæ summam illis calamitosis curandam ac numerandam ad vos transferre non dubitavimus; idque vobis negotii dare, ut pro vestrà pietate ac prudentiâ providere velitis qua ratione æquissimâ quam primum illa pecunia egentissimis quibusque distribui queat, ut quamvis summa sane exigua sit, aliquid tamen sit saltem quo illi inopes recreari ac refici in præsens aliquantum possint, donec uberiores iis copiam suppeditare poterimus: vos hanc vobis datam molestiam æqui bonique consulturos esse cum non dubitemus tum etiam Deum Opt. Max. oramus uti populo suo Religionem orthodoxam proficenti det animum sui in commune defendendi, sibi que mutuò opem ferendi contra hostes suos inhumanissimos; quâ in re nostram quoque operam Ecclesiæ utcunque usui fore lætaremur.

Valere.

Mille quingentæ Libræ de prædictis bis millibus à *Gerardo Hensh* Parisiis, quingentæ reliquæ per literas à Domino *Stoupio* curabuntur.

Junii 8. 1655.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ

Serenissimo Principi

VENETIARUM DUCI.

Serenissime Princeps,

CUM rebus vestris omnibus contra hostem præsertim Christiani nominis prospere gestis lætari semper consuevimus, tum & illo navalis prælii novissimo successu nequaquam sanè dolemus, quamvis id aliquo nostrorum cum detrimento accidisse intelligamus. Ostenderunt enim nobis per libellum supplicem Negotiatores Quidam nostri *Gulielmus & Daniel Gulielmi* nec non *Edoardus Bealus* navem suam, cui nomen *Princeps magnus, Constantinopolim* ab se commercii causâ missam nuper fuisse; eam navem ab aulae *Turcica* ministris ad com meatum & milites in Cretam insulam deportandos retentam, dum in illa classe *Turcarum* coacta eo navigaret quæ à classe *Venetorum* oppugnata in itinere & superata est, captam & *Venetias* abductam, ab maritimarum causarum iudicibus adjudicatam publico fuisse. Cum itaque inscientibus dominis & nullo modo probantibus navis illa *Turcis* operam dare invitissima coacta sit, seque ex eâ pugná explicare militibus referta non potuerit, Serenitatem Vestram magno-

E s

pero:

pere rogamus , ut sententiam illam maritimæ
curiæ velit nostræ amicitiaë condonare , navem-
que illam suis dominis , de Vestra Republica
nullo suo facto malè meritis , restituendam cu-
rare. Quâ in re impetranda nobis præsertim
petentibus , cum mercatores ipsos de vestrà
clementiâ benè sperare videamus nos utique de
ea dubitare non debemus : qui & præclara vestra
consilia remque *Venetam* terrâ marique maxima
uti pergat fortunare Deus omnipotens ex ani-
mo optamus.

*Serenitatis vestræ Venetaque Reip.
Studiofissimus*

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

*Westmonasterio. Decemb.
1655.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

L U D O V I C O
Galliarum Regi.

Serenissime Rex,

Mercatores aliquot nostrates , quorum no-
mina sunt *Samuel Mico , Gulielmus Cocai-*
nus ,

nas, Georgius Payerns, alique complures per
 libellum supplicem nobis ostenderunt se anno
 1650. in navem quandam, cui insigne *Unicor-*
nas erat, permagnas rationes suas contulisse:
 eam navem bombyce, oleo aliisque mercibus
 onustam, quæ, plus minus, triginta quatuor mil-
 libus librarum nostrarum ab iisdem æstimata
 sunt, ab nave prætorîa, & prætorîa *Maje-*
statis Vestræ in *Mediterraneo Mari Orientali* op-
 pressam atque captam fuisse: nostros autem illa
 in navi, propterea quod nobis eo tempore cum
Gallis illibata pax erat, cum contra naves regias
 vi se defendere noluis-
 sent, promissis *Pauli &*
Terræ Navarchorum inductos, qui velle se
 nostros dimittere ajebant, prolatis onerum li-
 bellis, mari imis legibus paruisse: Mercatores
 proinde suprà dictos procuratorem suum, qui
 navem illam ac bona restituenda sibi peteret, in
Galliam misisse: ibi post triennium eoque am-
 plius consumptum, cum ad sententiam de re-
 stitutione ferendam perventum jam esset, *Car-*
dinalis Mazarini Eminentiam eorum procura-
 tori *Hugoni Morello* factam mercatoribus istis
 injuriam agnovisse; datumque iri satisfactio-
 nem, ut primùm confirmata pax inter utrumque
 gentem, foedusque, quod tum agitabatur,
 confectum atque ratum esset, in se recepisse:
 immò recentius *Majestatis Vestræ* apud nos *Le-*
gatum Excellentiss. Dominum de Bordeaux ex
 mandato vestro vestrique Concilii, disertis
 verbis confirmasse, hujus navis atque bonorum
 peculiari exceptione habitum iri rationem

etiam seorsim ab iis controversiis, de quibus in commune decidendis ex foedere provisum est: hujus promissi Legatum ipsum, qui nunc percommode negotiorum quorundam suorum causâ ad vos transineavit, testem esse posse locupletem. Quæ cum ita sint, jusque horum mercatorum in repetendis rebus suis tam præclare constet, à Majestate Vestrà majorem in modum petimus, ut in eo obtinendo nulla iis mora diutius afferatur, velitque nostro rogatu has nobis redintegrate amicitie & instaurari recens fœderis esse primitias. Quod & fore confidimus, vobisque fausta omnia vestroque regno à Deo Opt. Max. precamur.

Majestatis vestre studiosissimus

OLIVERIUS Proceptor Reipub.
Angliæ &c.

Westmonasterio. Decemb.

1655.

Civitatis

HELVETIORUM Euangelicis.

EX vestris ad nos tam actis publicis per Commissarios nostros *Genevâ* transmissis, quàm literis 27. Decembris *Tyguni* datis, quo in loco res vestre sint, cum non sint optimo, satis superque intelligimus: In quo etsi pacem vestram, tamque diuurnum Sociale fœdus rup-

tum

tum dolemus , tamen cum id vestrâ culpâ nequaquam accidisse appareat , novam hinc vobis ex Adversariorum iniquitate & pertinacia illustrandæ fortitudinis , constantique vestræ in *Evangelica* fide jam olim cognitæ parari rursus materiem confidimus. Nam *Suitenses* , qui Religionem nostram si quis amplectatur , Capitale censent , quid moliantur , quibus hortatoribus tam hostiles Spiritus in *Orthodoxam Religionem* susceperint , latere neminem potest , cui modò indignissima illa fratrum nostrorum in *Pedemontio* facta strages animo nondum excidit. Quapropter , Dilectissimi Amici , quod soletis esse , aspirante Deo fortes estote ; jura vestra atque fœdera , immo conscientiæ libertatem , Religionemque ipsam idolorum cultoribus obcucandam concedere nolite ; vosque ita parate ut non propriæ duntaxat libertatis atque salutis propugnatores esse videamini , sed ut fratribus quoque vicinis , *Pedemontanis* presertim illis ærurnosissimis , quibus potestis rebus , opitulari atque adesse possitis : hoc certò persuasi per illorum corpora ac neces ad vestra latera illum nuper aditum fuisse patefactum. De me Scitote , incolumitatem vestram resque prosperas non minùs mihi curæ ac sollicitudini esse quàm si in hac nostra Rep. coortum hoc incendium , quam si in nostras cervices expeditæ *Suitensium* secures illæ (sicuti reverâ sunt in omnes Reformatos) strictique enses essent. Ut primum itaque à vobis de statu rerum vestrarum , & obstituto Hostium animo certiores facti sumus , adhibitis in Con-

filium viris quibusdam honestissimis & Ecclesiz aliquot Ministris pietate spectatissimis, de subsidio vobis mittendo, quantum quidem rationes nostræ in præsentia ferre possunt, ea decrevimus, quæ Commissarius noster *Pellus* vobiscum communicabit. De cætero vestra omnia consilia causamque imprimis hanc vestram iustissimam sive pace sive Bello tuendam, Deo Opt. Max. fautori commendare non desinimus.

*Vestrarum Amplitudinum ac Dignitatum.
Studiofissimus*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Westminsterio.

Jan. 1655.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Dei Gratia Suecorum, Gothorum,
Vandalorumque Regi, Magno
Principi Finlandiæ &c.

Serenissime Rex,

Cum amicorum inter se mutua omnia, tam
adversa quam prospera, atque communia
de-

debere esse nemo non intelligat , quòd jucundissimam amicitiae partem Majestas Vestra , gaudium nempe suum impertitum nobis per suas literas voluerit , non potest id quidem nobis non esse longè gratissimum : quandoquidem & hoc singularis indicium humanitatis Vereque Regia est , ut nec vivere , ita ne gaudere quidem sibi soli velle nisi amicos quoque & foederatos eadem , quâ se , lætitiâ affectos esse sentiat. Itaque Regi tam præstanti & natum esse Filium Principem , quem Paternæ virtutis atque gloriæ speremus hæredem , meritò gaudemus , & idem quòd Regi olim fortissimo , *Philippo Macedoni* sive felicitatis sive decoris domi simul & foris contigisse gratulamur : Cui eodem tempore & natus *Alexander* filius , & *Illyricorum* gens potentissima subacta memoratur. Nam & *Polonia Regnum* vestris armis ab imperio *Papano* quasi cornu quoddam avulsam & cum *Duce Brandenburgico* pax piorum votis omnium exoptata , frendentibus licet adversariis , facta , quin ad Ecclesiæ pacem atque fructum permagnum sit momentum habitura non dubitamus. Det modò finem Deus tam præclaris initiis dignum ; det modò filium , virtute , pietate , rebusque gestis patri similem : id quod & auguramur sanè & à Deo Opt. Max. tam vestris rebus jam antè propitio , ex animo precamur

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ &c.

Westmonasterio. Feb. 1655.

DA.

D A N I Æ R E G I.

Serenissime ac Potentissime Princeps,

Q Uæsti sunt per libellum supplicem suo aliorumque mercatorum *Londonensium* nomine nobis exhibitum *Joannes Fremannus & Philippus Travessius* hujus Reip. cives, se circiter mensem *Octobris* 1653. cum in navem quandam *Sunderburgensem*, cui nomen *Salvatori*, *Nicolao Weimshinke* magistro, merces varias, pannum lancum, aliamque vestem textilem ac mercimonia plus tribus millibus librarum æstimata imposuissent, magistro mandasse, ut per *Fretum Balticum* recto cursu *Dantiscum* navigaret utque ad *Else-noram* vectigal solveret, eique etiam pecuniam ad eam rem curasse: supradictum tamen magistrum perfidiosè, & contrà quàm ipsi à mercatoribus mandatum erat, prætervectum *Else-noram* nullo portorio soluto *Balticum* pernavigasse. Navisque per hanc causam cum toto onere non sine magno mercatorum damno publicata atque retenta est. Quorum in gratiam jam pridem ad Legatum Majestatis vestræ *Londoni* tunc temporis commorantem scripsimus; qui, ut ipsi ajunt, pollicitus est, ut primum ad Majestatem vestram reddiisset, daturum operam, ut ratio mercatorum haberetur. Verum cum is postea alijs in regionibus à Majestatis Vestræ negotia obiret, & ante discessum ejus & postea frustra se eum adiisse ostendunt: unde procura-

torem

I. torem suum mittere coacti sunt, qui jus suum
Hafnia persequeretur, navemque illam ac bona
 liberari, sibi que reddi flagitaret: verum exinde
 nullum se fructum percepisse, nisi ut ad damna
 vetera novas impensas, & Susceptum frustra la-
 bore adjungerent: cum fisco damnata, &
 retenta haec sint bona, tametsi ex lege *Dan-*
nia, quemadmodum ipsi in libello suo demon-
 strant, magister quidem navis ob suum delictum
 est ipse puniendus, navisque, non bona, proscrip-
 tionem sunt obnoxia: eoque gravius accidisse sibi
 hoc malum existimant, quod, sicuti nobis
 perlatum est, vectigal illud quod *Elsenor* sol-
 vere debuissest est admodum exiguum. Qua-
 propter, cum mercatores nostri nullam pro-
 scriptioni causam præbuisse videantur, confes-
 susque ipse magister paulo ante obitum sit, suo
 solum delicto illatum hoc mercatoribus detri-
 mentum esse, cumque Pater defuncti jam ma-
 gistri ipse per libellum supplicem Majestati Ve-
 stræ exhibitum, sicuti nos accepimus, culpam
 omnem in filium suum contulerit, mercatores
 absolverit, haud sane potuimus quin navis illius
 bonorumque retentionem iniquissimam esse
 arbitraremur; adeoque confidimus, simulatque
 Majestas Vestra hac de re certior facta erit, fore
 ut non modo has ministrorum suorum injurias
 improbet, verum etiam ipsos rationem red-
 dere, bonaque illa suis Dominis eorumve pro-
 curatoribus quamprimum restitui damnaque
 inde data sarciri jubeat. Quod & nos à Majestate
 vestra majorem in modum petimus, utpote
 rem

rem usque adeo æquam & rationi consentaneam , ut æquiorem petere aut expectare in causa tam iusta nostrorum civium non posse videamur , haud minus æqua vestris subditis , quoties data occasio erit , reddituri.

Serenissimo Principi

JOANNI QUARTO
Lusitaniæ &c Regi.

Serenissime Rex,

QUam pacem & amicitiam cum *Anglicanâ Republicâ* Majestas vestra , Legatione amplissimâ ac splendidissimâ jampridem ad nos missâ , expetivit , eam à Parlamento , quæ tum potestas rebus præfuit , inchoatam , & à nobis summo semper studio exoptatam , Deo imprimis favente , proque eâ quam accepimus Reipublicæ administratione , feliciter tandem consecimus , & in perpetuum , uti spes est , sanximus. Itaque Legatum vestrum extraordinarium Dominum *Joannem Rodericum de Sâa Meneses* , Comitem *Pennagniadatum* , virum cum Majestatis vestræ judicio comprobatum , tum humanitate , ingenio , prudentiâ , fide præstantissimum à nobis repertum , cum expleti muneri egregiâ laude , & reportatâ secum pace , vobis reddimus. Quòd autem per literas secundo die *Aprilis Ulyssipone* datas , Majestas vestra

vestra quanti nos faciat quamque impensè dignitati nostræ faveat , nosque Rempublicam suscepisse gubernandam quantopere lætata sit , haud obscuris indiciis singularis benevolentiae testatur , id vero mihi gratissimum esse , ex meis in Majestatem vestram paratissimis omni tempore officiis , dabo operam ut faciliè posthac omnes intelligant. Neque segniùs interea pro incolumitate vestrà , vestrique regni felici statu , rerumque prospero successu conceptis ad Deum precibus contendo.

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Reipub. Angliæ ,
Scotiæ , Hybernæ , &c. Protector.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Excelsis & Præpotentibus

FOEDERATI BELGII
Ordinibus

S. D.

*Excelsi & Præpotentes Domini , amici
charissimi ,*

O Stendunt nobis mercatores quidam , cives nostri *Thomas Basselus , Richardus Bearus* alique socii navem quandam suam *Edmundi & Ioannis* nomine insignitam dum ab ora *Brasiliæ*

liana Olyssiponem contenderet ab navi quadam
 prædatoria *Flissingensi* cui nomen *Rubro Leoni*,
 Magister *Lambertus Bartelssonus*, oppugnatam
 se dedidisse; verum ea lege & pacto (id quod
 ipsum *Lamberti* chirographum obsignatum te-
 stabitur) ut navis, & quæcunque in illa fuissent
Anglorum bona, *Flissinga* restituerentur: eò
 cum appulsum est, navem quidem & nautico-
 rum peculia reddita, mercatorum *Anglicorum*
 bona adempta eorumque auctorem statim esse
 factam: se mercatores nempe quibus hoc damni
 datum est, cum in foro *Flissingensium* suas res
 repeterent, iniquissima sententia lata, litem
 cum grandibus impensis post quinquennium
 perdidisse, ab iis nimirum iudicibus abjudicatam,
 quorum nonnulli cum in illa navi prædatoria
 suas rationes collatas habuissent; & iudices &
 adversarii & rei simul erant: nihil jam sibi su-
 peresse spei nisi in vestra æquitate & incorrupta
 fide, ad quam nunc demum confugiunt: eam
 sibi fore propensiolem existimarunt, si nostra
 commendatio accessisset. Et hominibus condo-
 nandum hoc sane est, si in hac tanta fortuna-
 rum suarum dimicatione omnia timentibus,
 quid ab summa auctoritate atque potentia ve-
 stra sibi metuendum, quam quid apud integros
 præsertim iudices de sua causa sit bene speran-
 dum sæpius in mentem veniat: nos quin religio-
 ne, iustitiâ, integritate vestrâ potius quam rogatu
 nostro adducti, quod æquum, quod iustum, quod
 vobis denique dignum est iudicaturi sitis, non
 dubitamus. Deus vos vestramque Rempub. ad
 glo-

gloriam tuam, suæque Ecclesiæ præsidium conservet.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Westmonasterio. April. 1.
1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ, &c.

Serenissimo Principi

CAROLO GUSTAVO

*Suecorum, Gothorum, Vandalorumque
Regi, Magno Principi Finlandia,
Duci Esthonia, Carelia, Brema,
Verde, Stetini, Pomerania, Cassubia
& Vandalia, Principi Rugia, Do-
mino Ingria, VVissmaria, necnon
Comiti Palatino Rheni, Bavaria,
Jul. Clivia & Montium Duci &c.*

Serenissime Princeps,

Perfunctus Legatione suâ apud nos *Petrus
Iulius Copicus*, atque ita perfunctus ut suâ
debitâ laude non inornatus à nobis dimittendus
sit, ad Majestatem vestram revertitur. Fuit
caum

enim cùm vestro præcipuè nomine, quod jure apud nos plurimi esse debet, nobis gratissimus, tum suo etiam merito, suo nempe munere diligentissimè obito, haud parum acceptus. Quàm igitur commendationem vestram de eo accepimus, eam (siquid ad eam accedere testimonio ullo potest) & ab ipso impletam, & à vobis meritissimè datam, libentes utique testamur: quemadmodum & is poterit nostrum erga Majestatem Vestram singulare studium & observantiam, eâdem fide atque integritate ad vos referre; verissimeque exponere. Extremum illud est ut Majestati vestræ felicitatem omnem victoriarumque cursum contra omnes Hostes Ecclesiæ perpetuum, à Deo Opt. Maximoque optemus.

Majestatis Vestræ Studiofissimus

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Westmonasterio. April. 17.
1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo ac Potentissimo Principi

L U D O V I C O

Galliæ Regi.

S. D.

Serenissime Princeps,

ADierunt ad nos per libellum supplicem ,
Joannes Dethic urbis *Londini* in hunc annum
præfectus , & *Gulielmus Wakefield* Mercator ,
conquesti , se anno 1649. *calendas* circiter *Octob.*
navem quandam cui nomen *Jona Londinensi* ,
Jona quoque cognomento *Lighthaghe* Magistro ,
suis mercibus , quæ *Ostendam* mitterentur , one-
rasse: eam navem à prædone quodam *Barkin-*
gensi , cui nomen *White* (is filii Regis *Caroli*
defuncti nomine piraticam faciebat) in ipso
Thamesis ostio oppressam atque inde *Dunkirkam* ,
quæ eo tempore in ditione *Gallorum* erat , fuisse
abductam , cum autem edicto Majestatis Ve-
stræ an. 1647. & an. rursus 1649. aliquot etiam
consilii Regii decretis , in gratiam *Parlamenti*
Anglicani , cautum esse intelligerent ; ne naves
illæ aut merces , illius belli tempore , quoquo
obtentu *Anglis* ereptæ , in Majestatis Vestræ
portus quoscunque asportarentur , venalesve
essent ,

essent, misisse se statim *Dunkirkam* procuratorem suum *Hugonem Morellum* negotiatorem, qui à Domino *Lestrado* illius oppidi per id tempus præfæcto, reddi sibi suam navem cum mercibus postularet, cum eas præsertim magnâ ex parte adhuc integras, neque dum permutatas aut divenditas, in ipso oppido deprehendisset: respondit Præfectus, se Regis *Gallia* dono, ob navatam Reipub. operam, præfecturam eam accepisse; curaturum proinde, uti ea sibi pretium operæ sit. Hoc responso frustratus, post magnum cum temporis tum pecuniæ dispendium, procurator domum revertitur. Petitores, quæ restat sibi spes, eam in vestra sola clementiâ atque justitia repositam esse vident; ad quam per nostras literas faciliorem sibi aditum fore crediderunt: ea ne desit hominibus contra jus omne, & repetitâ vestrâ interdictâ spoliatis, rogamus. Quod tamen si impetrabimus, quandoquidem hoc sanè æquissimum videtur, ab insitâ æquitate vestrâ, potius quam rogatu nostro, impetratum id esse statuemus.

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Westmonasterio. Maii
1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Excelsis & Præpotentibus Dominis
FOEDERATI BELGII
Ordinibus

S. D.

*Excelsi & præpotentes Domini, amici
charissimi,*

DEmonstrarunt nobis per libellum supplicem
*Joannes Brunus, Nicolaus Gulielmus, alii-
que Londinenses, se, cum in navem, cui Bonæ
Esperantzæ Londinensi nomen inditum erat, in
Orientalem Indiam navigaturam, sortem quis-
que suam contulisset, procuratori suo nego-
tium dedisse Februario mense 1644. ut bis mille
quadringentas libras Belgicas ad illius navis pe-
riculum præstandum Amsterodami curaret: ea
navis cum in itinere ad oram ipsam Indiæ ab
Hollandica quadam, quæ ex navibus Orientalis
illius societatis erat, capta esset; qui præstando
periculo se obligaverant pactam pecuniam nu-
merare recusasse; & sextum jam annum posse
nostros, qui summa cum assiduitate maximisque
impensis jus suum persecuti sunt, dilationibus
variis eludere. Quod cum petitoribus grave ad-
modum atque iniquum videatur, & nonnulli*

ex iis qui se obligarunt vel jam diem obierint vel solvendo non sint , nequid fortè ad priora damna summi discriminis accedat , magnopere à vobis petimus , ut per tot annos in foro jactatis ac proprè naufragis iſtis veſtram æquitatem portum eſſe atque perſugium velitis ; utque de cauſa ſua , quam illi juſtiſſimam eſſe confidunt , primo quoque tempore judiciũ fiat. Vobis interim omnia ad Dei gloriam Eccleſiæque præſidium ſauſtè atque feliciter evenire volumus.

Excelsarum & præpotentium Dominationum veſtrarum Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ , &c.

Westmonaſterio. Maii

1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Excelsis & Præpotentibus Dominis

FOEDERATI BELGII
Ordinibus

S. D.

*Excelsi & Præpotentes Domini , amici
chariſſimi ,*

C Onqueruntur apud nos graviter iidem , de
quibus antea circa idus *Septemb.* ſuperioris
anni

anni literas ad vos dedimus, *Thomas & Gulielmus Lower* defuncti *Nicolai Lower* hæredes legitimi, se adversariorum suorum sive gratiâ sive opibus oppressos, quamvis causa sua imprimis optima, &, cum id satis non esset, litteris etiam nostris ter deinceps commendati fuissent, impetrare hæcenus nullo modo posse ut relictam testamento hæreditatem adire sibi liceat: Ab *Hollandia* foro ubi primùm actio instituta erat vestram ad Curiam rejeçti, inde in *Zelandiam* transmissi, (quæ tria in loca toridem nostras literas attulerunt) ab *Zelandia* nunc rursus ad vestrum summum judicium haud inviti remittuntur: ubi enim potestas summa est, ibi æquitatem quoque summam esse sperant: si ea spes fallat, elusi atque irriti, post hanc tantam juris obtinendi causâ concursationem suam, quem demum consistendi locum habituri sint, nesciunt: nam de litteris nostris, si his jam quartis nos viderint nihil proficere, non est ut in posterum quicquam sibi polliceantur. Nobis certe gratissimum erit si post tot rejectiones, facto sine mora judicio, hæredes plurimum quidem in æquitate atque justitiâ vestrâ, aliquid etiam in autoritate apud vos nostrâ præsidii sibi fuisse intellexerint. Quorum de altero non dubitamus, alterum vel amicitix nostræ daturos vos esse confidimus.

*Excelsarum & Præpotentium Dominationum
Vestrarum Studiofissimus*

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ &c.
Westmonasterio. Maii 1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

J O A N N I
Lusitaniæ Regi.

Serenissime Rex,

CUM mercatoribus quibusdam *Anglis* à nonnullis mercatoribus *Lusitanis* ex societate *Brasiliensi* vecturæ commorationisque nomine *An. 1649. & 1650.* grandis pecunia debeatur, quæ pecunia à supradictâ societate jussu Majestatis Vestræ retinetur, expectabant quidem dicti mercatores uti ea pecunia ex conditionibus proximi fœderis jampridem sibi numerata esset. Verùm ne amputetur sibi spes omnis ac ratio recuperandi sua debita verentur, ex quo intelligunt statuisse Majestatem Vestram ut quam pecuniam *Brasiliensis* societas ipsis debuisset, in ærarium vestrum inferretur, utque portorii dimidia pars solvendis iis debitis impenderetur; atque hoc pacto mercatores legitimum duntaxat lucrum, siue fœnus pecuniæ suæ accepturi essent; ipsâ sorte interim funditus intereunte. Quod nos nobiscum reputantes quam durum sit, eorumque justissimis precibus victi, has nostras ad Majestatem vestram literas ipsis concessi.

cessimus : hoc potissimum à vobis postulantes
uti præstandum curetis, ut supradicta Societas
Brasiliensis hujus *Reipub.* Mercatoribus quam-
primùm satisfaciat tam de summâ pecuniæ cui-
que eorum debitâ, quam de scœnore quinquen-
nali: cum hoc & per se justum sit, & scœderi
nuper vobiscum inito consentaneum: quod &
nos eorum nomine à Majestate Vestra peramicè
petimus.

Majestatis Vestræ Studiofissimus

OLIVERIUS, Protector Reip.
Angliæ &c.

Ex Palatio Nostro Westmonasterio.
die Julii 1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

CAROLO GUSTAVO

*Suecorum, Gothorum, Vandalor-
umque Regi &c.*

Serenissime Rex,

CUM amicitiam Majestatis Vestræ tanti Prin-
cipis, rebusque gestis tam clari meritò plu-
rimi faciamus, tum is cujus operâ scœdus inter
nos arctissimum sancitum est, Illustrissimus Do-

minus *Christiernus Bondus* Legatus Vester Extraordinarius necesse est gratus nobis & commendabilis hoc nomine imprimis fuerit. Hunc itaque hac Legatione laudatissimè perfunctum non sine summa cæterarum etiam virtutum egregiarum laude ad vos dimittendum censuimus : ut qui antea in pretio apud vos atque honore fuit nunc uberiores assiduitatis atque prudentiæ suæ fructus ex hac nostra commendatione percepisse se sentiat. Quæ reliqua transigenda sunt , de iis Legationem brevi mittendam ad Majestatem Vestram decrevimus : quam interim Deus incolumem defendendæ Ecclesiæ suæ Reique *Sueciæ* columnen conservet.

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

Ex Palatio nostro Westmonasterii.

Julii At. Dom. 1656.

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ &c.

Serenissimo Principi

L U D O V I C O

Galliæ Regi.

S. D.

Serenissime Rex, Amice ac Fœderate charissime,

DEiulerunt ad nos per libellum supplicem
Mercatores quidam *Londonenses* *Richardus*
Baker

Baker ejusque socii, navem quandam Anglicanam ab se conductam cui nomen vernaculum *The Endeavour* Magister *Gulielmus Joppus*, trecentis atque tredecim vini optimi culeis ex *Tenariffa Insula Londinum* advehendis onustam, dum inter *Palmam* & supradictam *Insulam* cursum teneret, à quatuor navibus *Gallicis*, in speciem quidem onerariis, sed prædatorium in modum armatis, quibus *Ægidius de la Roche* Navarchus erat, primo ac vigesimo Novembris die *An. Dom.* 1655. occupatam fuisse, atque in *Orientallem Indiam*, quo is iter sibi esse prædicabat, cum omni onere ac plerisque nautarum abductam; reliquis quatuordecim ad *Guineam Nigritarum* in littus quoddam expositis. Quod eo consilio *Ægidius* fecisse se dictitabat, nequis eorum ex terra tam longinqua & inhumana sorte elapsus testimonio læderet. Fatebatur enim, se neque mandatis instructum, ut *Anglorum* naves caperet, neque alias quas poterat antea cepisse, ut propterea quod inter *Gallos* nostramque *Remp.* per eos ipsos dies convenisse pacem non ignorabat: sed cum in *Portugallia* constitutum sibi esset commeatus accipere, & ab adversis ventis rejectus attingere ea loca non potuisset, coactum se, ad supplendum quæ opus sibi essent, iis uti quæ in ista nave reperisset: credere se proinde, illarum navium dominos de damno satisfacturos. Damnum autem constat supra sedecim mille libras Anglicas, id quod ex juratis testibus facile apparebit, Mercatoribus nostris datum. Verùm si tam levibus de causis temerare acta

principum religiosissima & quasi ludibrio habere negotiatoribus quibuscumque ob sua commoda licuerit, concidet profecto omnis posthac fœderum sanctitas, omnis Principum fides atque autoritas obsolescet, proque nihilo habebitur. Quapropter non rogamus tantum, sed Majestatis Vestræ quàm maximè interesse arbitramur, ut qui Regis sui fœdus, jusque jurandum sanctissimum primi omnium tam facile violare sunt ausi, quamprimum dent pœnas tantæ perfidiæ atque audaciæ debitas; utque illarum interea navium Domini de damno, etiam ipso suorum præjudicio, mercatoribus nostris summam per injuriam illato, satisfaciant. Deus Majestatem Vestram diutissimè conserve, Remque *Gallicam* contra communem utriusque nostrum hostem tueatur atque sustineat.

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.

Ex Palatio nostro Westminsterii.

die Augusti An. Dom. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ

Eminentissimo Domino

CARDINALI MAZZARINO.

Eminentissime Domine,

Cum dandæ mihi literæ ad Regem essent, eandem quoque ad Eminentiam vestram scri-

scribendi occasionem arbitrabar mihi oblaram :
 cujus enim unius viri prudentia singularis *Gallo-*
rum res maximas , summaque Regni negotia
 pari fide , consilio , ac vigilantia moderatur ,
 cum celari qua de re scriberem non convenire
 existimabam. Fœdus enim à vobis , quod du-
 bitare nefas esset , sanctissime percussum , eodem
 penè die spretum ac violatum à *Gallo* quodam
Egidio quatuor navium præfecto ejusque sociis
 nequaquam inscientibus querimur : quemad-
 modum & ex literis nostris ad Regem datis , &
 ex ipsis mercatorum nostrorum postulatis facile
 poterit cognoscere Eminentia vestra ; quam
 præter cæteros non fugit , quanti non magistra-
 tum duntaxat , verum etiam ipsius Regiæ Ma-
 jestatis intersit violatores fœderum primos eos
 severius puniri. Verum illi fortasse , quo tende-
 bant , in *Orientelem Indiam* jam nunc appulsi ,
 nostrorum bona contra jus omne atque fidem
 in recentissimo fœdere erepta , veluti prædam
 ab hostibus captam sibi habent. Illud est interea
 quod Eminentiam Vestram rogamus , ut quæ
 ab navium præfecto , tanquam itineri suo ne-
 cessaria , nostris ablata sunt , ea ab illarum
 navium Dominis , id quod ipsi prædatores
 æquum esse censebant restituantur : qua in re
 Vestram Eminentiam , qua valet autoritate ,
 plurimum posse intelligimus.

Eminentia Vestra Studiofissimus

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ &c.

Ex Palatio nostro Westmonasterii.

die Augusti An. Dom. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Excelsis & Præpotentibus Dominis
FOEDERATI BELGII
Ordinibus

S D.

*Excelsi & Præpotentes Domini, amici ac
Fœderati charissimi,*

NON dubitamus nos quidem quin omnes
testimonium hoc nobis perhibitori sint,
nullas in contrahendis externis amicitiiis rationes
defendendâ Religionis veritate potiores unquam
nobis fuisse, nec coniungendis eorum animis,
qui *Protestantium* vel amici ac defensores, vel
saltem non hostes essent, antiquius nos quic-
quam habuisse. Quo graviore animi dolore
commovemur, quoties annuntiatum est, *Pro-
testantium* Principes ac Civitates quæ sibi mutuo
amicissimæ summæque concordæ esse deberent,
suspectos inter se esse & non optimè animatos;
vos præsertim Regemque *Suecia*, quibus fortio-
res *Orthodoxa* fides defensores non habet, neque
socios nostra *Respub.* sibi conjunctiores, videri
non æquè ac consuevistis vobis invicem confide-
re, immo indicia quædam vel nascentis inter
vos

vos dissidii , vel vacillantis amicitiae haud ob-
 scura apparere. Causae quae fuerint utrinque , &
 usque quo progressa animorum alienatio sit ,
 ignotum esse nobis profitemur : veruntamen
 haud potuimus quin gravem sane molestiam
 animo caperemus ex ipsis initiis vel minimae
 dissensionis inter fratres coortae , ex qua tantum
 creari *Protestantium* rebus discrimen necesse sit ;
 quaeque si ingravesceret (quod Deus ne sive-
 rit) quantum inde *Reformatis Ecclesiis* pericu-
 lum impenderet , quanta triumphandi materies
 inimicis nostris , & *Hispanis* potissimum daretur ,
 latere vestram prudentiam usumque rerum
 solertissimum non potest. *Hispano* certe , tan-
 tum hinc fiduciae tantum spiritus accessit , ut non
 dubitaverit per Legatum suum apud vos com-
 morantem , sua vobis consilia , idque de summa
Reip. vestrae audacissime obtrudere : & partim
 injecto renovandi belli metu terrere , partim
 ostentata utilitatis falsâ specie sollicitare vestros
 animos est ausus , ut relictis ejus hortatu amicis
 vetustis ac fidelissimis , *Gallo* , *Anglo* , atque
Sueco , arētissimam cum hoste ac tyranno quon-
 dam vestro , pacato nunc scilicet , & , quod
 maxime metuendum est , blandiente , coire
 societatem velletis. Sane qui ex hoste invetera-
 tissimo , arreptâ tam levi occasione pro consi-
 liario repente vestro se gerit , quid est quod iste
 sibi non sumeret , quò non audaciae progredetur ,
 si cernere id semel oculis posset quod nunc
 animo duntaxat concipit atque molitur , discor-
 diam nempe inter *Protestantes* ac bellum intesti-

num. Nescii non sumus , vos , pro sapientia vestra , qui sit *Europa* universæ status , quæ *Protestantium* præsertim conditio sæpius cum animis vestris cogitare ; *Helvetiorum* Pagos *Orthodoxam* fidem sequentes novorum motuum à popularibus suis fidem *Papa* sequentibus jam jamque ciendorum expectatione suspensos tene-ri , ex eo vix dum bello emerfos quod Religio-nis planè causâ ab *Hispano* , qui hostibus eorum & duces dederat & pecuniam suppeditaverat , conflatum est atque accensum ; *Vallium Alpina-rum* incolis consilia *Hispanorum* eandem rursus machinari cædem atque perniciem quam supe-riore anno crudelissimè intulerunt ; *Protestantes Germanos* sub ditione *Cæsaris* gravissimè vexari , sedesque Patrias ægrè retinere ; Regem *Suecia* quem Deus , uti speramus , fortissimum religio-nis *Orthodoxa* propugnatorem excitavit , cum potentissimis *Reformatæ fidei* hostibus bellum anceps atque asperrimum totis regni viribus ge-rere ; vestris *Provinciis* infesta vicinorum *Papi-starum* , quorum princeps *Hispanus* est , nuper icta fœdera minitari ; nos denique indicto *Hispa-narum* Regi bello esse occupatos. In hac rerum inclinatione siqua inter vos *Regemque Suecia* dis-cordia existeret , *Reformatarum* tota *Europa Ec-clesiarum* quam miserranda conditio esset quæ im-manium hostium crudelitati ac furori objice-rentur ? Hac nos cura haud leviter tangit ; eun-demque vestrum esse sensum confidimus , pro-que vestro in communi *Protestantium* causa præ-claro semper studio , utque pax inter fratres ean-dem

dem fidem eandem spem sequentes intemerata
 fervetur, vos, vestra consilia ad has rationes esse
 accommodaturos, quæ cæteris quibuscunque
 anteponendæ sunt, nec quod paci inter vos *Sue-*
ciaque Regem stabiliendæ possit conducere, quic-
 quam esse omisuros. Qua in re si nos usus ullius
 esse possumus, quantum apud vos vel autoritate
 vel gratiâ valemus, nostram vobis operam liben-
 tissimè profiteamur, *Suecia* quoque Regi ean-
 dem deferre paratissimi, ad quem etiam Lega-
 tionem quamprimùm mittere in animo habe-
 mus, quæ hac de re quid nostræ sententiæ sit,
 exponat. Deumque vestros utrinque animos
 ad moderata consilia flexurum esse speramus,
 vosque cohibiturum, nequid ab alterutrâ parte
 fiat quod irritare possit, remque ad extrema de-
 ducere: sed ut contrâ, pars utraque remove-
 velit quicquid alterutri offensum aut suspicio-
 sum esse queat. Id si feceritis, & hostes frustra-
 bimini, & amicis solatio eritis, & vestræ denique
 salutis *Reipubl.* quàm optimè prospicietis. Hoc
 etiam uti persuassimum sit vobis rogamus, da-
 turos nos esse operam, quoties facultas oblata
 erit, uti nostrum erga *Fæderatas Belgii Provin-*
cias summum studium benevolentiaque appa-
 reat. Deum proinde assiduis precibus obtesta-
 mur, ut vestram *Remp.* pace, opibus, libertatè,
 atque imprimis *Christiana* fidei amore ac vero
 cultu florentissimam conservare perpetuò velit.

Vestrarum Celsitudinum Potentium Studios.

: *OLIVERIUS* Prot. Reip. Angliæ &c.

Ex Palatio nostro Westmon. die Aug. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

J O A N N I
Lusitaniæ Regi

S. D.

Serenissime Rex,

Dle undecimo *Julii* proximi stylo veteri sanctionem pacis à Majestate Vestra jam ratæ, à Legato vestro Extraordinario *Londini* transactæ, nec non arcanorum & præliminarium articulorum per *Thomam Maynardum* accepimus: perque literas à *Philippo Meadow* nostro *Olyssiponi* Internuntio eodem tempore datas, nostram etiam dictæ pacis & articulorum sanctionem, pro iis mandatis quæ à nobis eâ de re acceperat, Majestati Vestræ ab ipso redditam intelligimus: cum supradicta sanctionis instrumenta incunte *Junio* proximo vicissim data acceptaque fuissent, adeo ut nunc inter utramque gentem pax firmissima sancita sit. Quâ ex pace nos quidem voluptatem haud mediocrem percipimus; propterea quod eam & communi utriusque gentis utilitati fore arbitramur, hostiumque communium haud levi detrimento: qui ut prioris fœderis turbandi rationem aliquam

quam primò invenerunt, ita nunc ne idem in-
 staurari fœdus possêt, intentatum nihil religue-
 runt. Neque dubium nobis est quin suspicionum
 utrinque offensionumque inter nos materiam
 creandi occasionem nullam prætermisuri sint.
 Quas nos quidem, quantum in nobis est, quàm
 longissimè amovere animo nostro ita constanter
 decrevimus, immo ut majorem indies mutuam
 fiduciam hæc nostra pariat necessitudo, tam
 vehementer cupimus, ut eos pro hostibus habi-
 turi simus, qui ullis artibus amicitiam nostram
 imminuere conabuntur inter nos nostrosque
 populos hac pace stabilitam; eundemque esse
 Majestatis Vestræ animam ac voluntatem facile
 nobis persuademus: Cumque placuerit Maje-
 stati Vestræ suis in literis ad nos *quarto & vigesi-
 mo Junii stylo novo* datis, & diebus aliquot post
 instrumentum confirmatæ pacis datum atque
 acceptum nostro Internuntio traditis, clausu-
 larum quarundam hujus fœderis mentionem
 facere quas aliquantum immutatas velit, ut
 quæ huic *Reipublicæ*, quemadmodum Majestas
 Vestra censet, levis admodum sint momenti,
Portugallie Regno maximi, peculiari tracta-
 tione agere iis de rebus quæ à Majestate Vestra
 proponuntur, & si quid præterea fœderi stabi-
 liendo vel etiam arctius obstringendo conducere
 alterutri parti videbitur, parati erimus: in qua
 Majestatis Vestræ, sui que populi haud secus
 atque nostri, ut utrisque æquè satisfiat, ratio-
 nem habebimus: atque hæc omnia *Olyssiponi
 an Londini* agitanda ac transigenda sint, vestra
 op-

optio erit. Verùm hoc foedere jam rato, signisque gentis utriusque ritè obsignato, dato denique vicissim atque accepto, immutare partem ejus ullam idem esset atque totum rescindere; quod Majestatem Vestram minimè velle pro certo habemus. Majestati Vestræ fausta omnia ac prospera exoptamus.

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

*Ex Palatio nostro Westmonasterii.
Augusti die 1656.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

J O A N N I
Lusitaniæ Regi
S. D.

Serenissime Rex,

PERlatum ad nos est facinus illud inhumanum ac nefarium, quo cædes *Philippi Meadows* Internuntii apud vos nostri, transigendæ pacis causâ à nobis missi attentata est: cujus atrocitas tanta fuit, ut Divino plane Numini atque tutelæ
ejus

ejus conservatio attribuenda sit. Nosque ex litteris Majestatis Vestrae *sexto & vigesimo Maii* proximi ad nos datis, perque *Thomam Maynardum* nobis redditis, permotam facti indignitate Majestatem Vestram de authoribus jussisse quæri intelligimus, ut supplicium de iis, pro eo ac meriti sunt, sumatur. Verùm comprehensos esse ullos ex iis, aut jussa vestra hac in parte quicquam effecisse nondum accepimus. Quapropter nostrum esse duximus palam significare, tentatum illud facinus barbarum, & partim commissum quàm indignè feramus: atque adeo à Majestate Vestra postulamus, ut ab illius facinoris, authoribus, fociis, administris supplicium debitum repetatur: Et quo hoc maturiùs fiat, ut honestissimi integerrimique viri, quique gentis utriusque paci quàm maxime student, huic quæstioni præficiantur, quo res penitus investigari, tamque in auctores sceleris quam in ministros severiùs animadverti possit. Id nisi fiat, neque Majestatis Vestrae justitia, neque nostra hujusque Reipub. existimatio vindicari, neque conservandæ inter utramque gentem amicitia ulla ratio firma esse poterit. Majestati Vestrae foelicia fausta que omnia precamur.

Majestatis Vestrae Studiofissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

Ex Palatio nostro Westminsterii.
Anz. die 1656.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Illustrissimo Domino
COMITI MIRANO

S. D.

Illustrissime Domine,

Singulare tuum erga me atque hanc Rempub.
studium haud mediocriter nos demeruit, ti-
bique devinxit: id vestris ex literis 25. Junii
proximi ad me scriptis facile perspexi, tum
etiam ex iis quas ab Internuntio nostro *Philippo*
Meadow conficiendæ pacis causâ ad *Lusitania*
Regem à nobis missio, accepi: quibus is de exi-
mio vestro studio atque opera in hac pace transi-
genda abundè nos docuit: hujus novissimam
sanctionem & accepi libentissimè, mihiq;ue
persuadeo fore, ut neque collatæ in hanc pacem
operæ tuæ, neque in *Anglos* benevolentia, neque
fidei erga Regem hac in re spectatæ un-
quam te pœniteat: quandoquidem, annuente
Deo, sperandum est, hanc pacem & utrique
genti permagna immolumenta, & hostibus
incommoda haud exigua esse allaturam. Quod
solum in hoc negotio triste atque infaustum ac-
cidit, fuit illud facinus in Internuntium no-
strum *Philippum Meadows* nefariè susceptum
atque

atque tentatum : Cujus in occultos auctores
 haud segnius inquiri oportuit quam in mani-
 festos sceleris ministros : neque de Regis vestri
 justitia ac severitate in tanto scelere puniendo
 neque de tuâ cum primis ad eam rem operâ , ut
 qui fas piumque colas , & pacis inter utramque
 nationem studiosus fueris dubitare possum : quæ
 quidem stare nullo modo potest , si facta hujus-
 modi nefaria impunita atque inulta ibunt. Ve-
 nim tua facinoris illius nota detestatio facit ut
 necesse mihi non sit plura de hac re in præsentia
 dicere. Cum itaque de meâ erga te benevolen-
 tiâ quam & rebus omnibus demonstrare para-
 tissimus ero , certiozem te fecerim , extremum
 illud est , ut te tuaque omnia Divinæ benignitati
 ac tutelæ à me scias esse commendatissima.

Amplitudinis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ &c.

Ex Palatio nostro Westmon. Aug. die 1656.

OLIVERIUS Protector Reip.
 Angliæ &c.

Serenissimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi, &c.

Serenissime Rex, amici ac Fæderate charissime.

Cum eundem nobiscum animum , idem
 consilium in Majestate Vestra inesse animadvert-

advertam, *Protestantium* fidei defendendæ contra hostes ejus, hoc tempore, si unquam aliàs, infestissimos, unde est quòd tam prosperis successibus vestris victoriarumque nuntiis penè quotidie lætemur, tum illud sanè vehementer doleo, quòd unum lætitiæ hanc nostram turbat atque corrumpit, perferri ad nos, inter læta cætera, vestram cum *Fæderatis Belgii Provinciis* amicitiam pristinam non satis constare; remque eo deductam inter vos, in mari præsertim *Baltico*, ut ad discordiam spectare videatur. Cujus causas quidem ignorare me fateor; eventum certe (nisi Deus avertat) *Protestantium* summæ rei periculosissimum fore facile perspicio. Quapropter pro illâ arctissimâ necessitudine quæ cum utrisque vestrum nobis intercedit, proque eo, quo duci omnes imprimis debemus, Religionis Reformatæ studio atque amore, nostrum esse censuimus, quemadmodum *Fæderatos Belgii Ordines* ad pacem & æquanimitatem magnopere hortati sumus, ita nunc Majestatem Vestram hortari. Satis superque hostium *Protestantibus* ubique est: nunquam acrioribus odiis inflammati conspirasse in exitium nostrum undique videntur. Testes *Alpina Valles* haud ita pridem miserorum cæde ac sanguine redundantes; testis *Austria* edictis nuper & proscriptionibus *Cæsariis* concussa; testis *Helvetia*; quid enim attinet pluribus verbis tot calamitatum recentium memoriam luctumque revocare? Hæc omnia loca quis nescit *Hispanorum* & *Romani Pontificis* consilia incendiis, cladibus, vexationibus

tionibus Orthodoxorum per hoc biennium miscuisse. Si ad hæc tot mala *Protestantium* Fratrum inter se dissensio accesserit, inter vos præsertim quorum in virtute, opibus, constantia præsidium *Ecclesiis Reformatis* constitutum est maximum, quantum humanæ opis est, periclitari *Religionem ipsam Reformatam*, atque in summo discrimine versari necesse erit. Quod contra, si universum *Protestantium* nomen eâ quâ decet inter se fraternâ consensione perpetuam pacem coluerit, nihil omnino erit quod pertimescamus quid hostium vel artes vel vires incommodare nobis possint; quos sola nostra concordia vel propulsabit vel frustrabitur. Quapropter Majestatem Vestram majorem in modum oro atque obsecro, ut ad confirmandam cum *Fæderatis Provinciis* amicitiam pristinam, si qua in parte collapsa est aut imminuta, propensum atque benignum animum afferre velit. Siquid est in quo mea opera, fides, diligentia ad compositionem usui esse possit, eam omnem vobis profiteor atque deffero: Deus modò aspiret, faustumque esse jubeat, quod cum summâ felicitate cursuque perpetuo rerum prosperarum Majestati Vestræ exopto.

Majestatis Vestræ Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

Ex Palatio nostro Westmonasterii.

die Aug. 1656.

OLF

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliae, &c.
 ORDINIBUS HOLLANDIÆ.

*Excelsi & Præpotentes Domini, amici
 charissimi,*

DEmonstratum est nobis à *Gulielmo Coepero* Pastore *Londinensi*, civique nostro, *Joan- nem le Maire Amsterodamensem* Socerum suum, ante annos circiter triginta tres rationem quandam excogitasse, qua *Reip.* vestræ reditus, sine ullo populi onere, multo auctiores fierent; factâque cum *Joanne van den Brook* societate partiendi inter se præmii quod ex illo invento suo reportassent, id autem erat parvi Sigilli in *Provinciis* constitutio, ob hoc *Celsitudines Vestras Præpotentes* supradicto *van den Brook* ejusque posteris tria millia Geldricorum (quæ trecentas libras valent) in singulos annos pensitanda spondisse: jam verò, etsi inventa illa parvi sigilli ratio facilis admodum & expedita reperta est, magnosque ex eo tempore reditus *Celsitudinibus Præpotentibus* vestris, nonnullisque vestris *Provinciis* retulit, tamen ad hodiernam usque diem, quamvis multâ sollicitatione petatum, illius pacti præmii nihil dum adnumeratum esse: unde postquam supradictis *van den Brook* & *le Maire* longarum dilationum pertæsum est, actionem illam

illam in supradictum *Gulielmum Cooperum* civem nostrum jure esse translata : qui cum fructum industriæ Soceri sui percipere cupiat , ad nos per libellum supplicem se contulit , ut hanc ejus postulationem *Celsitudinibus vestris Prapotentibus* commendare vellemus ; quod ei non esse denegandum censuimus. Quapropter *Celsitudinis Vestras Prapotentes* amicè rogamus , uti petitionem supradicti *Gulielmi Cooperi* ea de re benignè audire velitis , pactumque industriæ præmium atque stipendium tam justum , & pro numero tot annorum præteritorum & annua deinceps pensione solvendum curare. Quod cum non dubitemus quin *Celsitudines Vestra Prapotentes* libenter facturæ sint , utpote & justum & munificentiam vestra dignum , parati & nos vicissim erimus , vestris quoque popularibus in postulatibus suis , quoties nobis edentur , æquè propenso animo favere.

Vestrarum Celsitudinum Prapotentium
Studiofissimus

OLIVERIUS Protector Reip.
 Angliæ &c.

Ex Palatio nostro Westmonasterii
die Septemb. An. Dom. 1656.

OLI.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

LUDOVICO
Galliæ Regi.

Serenissime Rex, amice ac Fæderate charissime,

INviti facimus ut Majestatem Vestram de suorum injuriis post pacem instauratam toties interpellemus : verùm & vos factas nolle confidimus, & nos nostrorum querimoniis deesse non possumus. Navem *Antonium Diepensem* ante fœdus jure captam, ex Judicum sententia Curjæ nostræ maritimæ præsidentium facile constat. Ejus prædæ partem quatuor millia plus minus coriorum *Robertus Brunus* Mercator *Londinensis* ab iis qui auctiori præfuerunt, quod & ipsi testantur, coëmit : ex iis circiter ducenta cum *Diepam* advecta post ratam pacem Coriario cui-dam *Diepensi* vendidisset pecuniamque rede-gisset, eà pecuniâ in manibus procuratoris sui occupatâ atque retentâ, litem sibi impingi, suumque jus illo in foro se obtinere non posse queritur. Quocirca Majestatem Vestram rogandum censuimus, ut ad Consilium suum de re tota referri velit, pecuniamque illam iniquissimâ lite extricari. Etenim si ante pacem facta & judi-

judicata , post pacem rursus in controversiam
atque iudicium vocabuntur , quis sit fructus fœ-
derum futurus , non videmus. Verùm hujus-
modi querelarum nullus finis erit , nisi in fœdi-
fragos hosce tam frequentes exemplum aliquod
severitatis maturè statuatur : id quod Majestati
Vestrae quamprimùm curæ fore speramus.
Quam Deus interim tutelâ suâ sanctissimâ dig-
netur.

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

*Ex Palatio nostro Westmonasterii.
die Septemb. An Dom. 1656.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

J O A N N I
Lusitaniæ Regi.

Serenissime Rex,

TRansactâ jam feliciter inter hanc Rempub.
Lusitaniaque Regnum pace , nec non ad
commercium quod attinet , recte atque ex or-
dine cautum atque sancitum cum sit , necessa-
rium esse duximus *Thomam Maynardum* , à quo
G hæ

hæ literæ perferuntur , ad Majestatem Vestram mittere ; qui Consulis munere negotiatorio vestra in ditione , ad mercatorum res rationesque ordinandas fungatur. Cum autem hoc sæpius usu venire possit , ut ad eundi Majestatem Vestram fieri sibi copiam nonnunquam postulet , tam de commercio quam aliis de rebus quæ nostrâ hujusque Reip. interesse possint , à Majestate vestra petimus , ut illi , quoties audito opus sit , benignum velitis aditum atque aurem præbere ; id vestræ erga nos benevolentia pro argumento singulari atque indicio habebimus : interim Majestati vestræ Deum Opt. Max. fortunare omnia volumus.

Majestatis vestra studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

*Ex Aula nostra Westmonasterii.
die Octob. 1656.*

SUECORUM REGI.

Serenissime Potentissimeque Rex ,

TAmetsi ea est solita Majestatis vestræ & spontanea in viros bene meritos benevolentia , ut omnis eorum commendatio supervacanea possit videri , tamen nobilem hunc virum *Gulielmum Vavasorem Equitem auratum* , Majestatis Vestræ sub signis merentem , & ad vos jam proficiscentem noluimus sine nostris ad Majestatem

statem Vestram literis dimittere. Quod eo libentius fecimus, posteaquam significatum nobis est, jampridem cum, Majestatis Vestræ auspici secutum, multis in præliis vestrâ causâ suum sanguinem profudisse: adeo ut *Suecorum* Reges proximi ob militarem ejus peritiam, operamque sæpe in bello strenuè navatam, cum agro & annuis pensionibus veluti virtutis præmio remuneraverint. Neque verò dubitamus quin Majestati vestræ in hodiernis bellis permagno sit usui futurus, cum sit fide ac bellicarum rerum scientia jamdiu spectatâ. Eum itaque Majestati Vestræ, pro eo ac meritis est, commendatum cupimus; simulque rogamus, ut quæ illi præterita stipendia processerint, solvantur. Hoc nobis erit gratissimum; nec gratificari vicissim Majestati Vestræ, quoties facultas erit, gravabimur, cui fausta omnia ac prospera exoptamus.

Majestatis vestræ studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipublicæ
Angliæ.

*Ex Palatio nostro Westmonasterii,
die Octob. An. Dom. 1636.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

J O A N N I
Lusitaniæ Regi.

S. D.

Serenissime Rex, Amice ac Fæderate Charissime,

EXhibuit nobis libellum supplicem *Thomas Ewans Nauclerus*, civis noster, in quo ostendit, se An. 1649. & 1650. cum navi sua, cui nomen *Scipioni*, quadringentarum amphorarum, & cui ipse præfuit, societati *Brasiliensi* operam navasse; eam navem cum onere toto & apparatu, Majestatis Vestræ jussu creptam sibi esse: unde damnum homini factum, præter amissum ex tanta sorte sexennii lucrum, Commissarii ex fœdere ad decidendas controversias utrinque dati plus septem millibus librarum nostrarum, sive bistotidem *Milreis Lusitanicis* æstimarunt; quemadmodum & ad nos retulerunt. Quod detrimentum tam grave cum supradictum *Thomam* vehementer affligerit, coactus ad repetendas ex fœdere res suas, *Olyssipponem* navigare, petiit suppliciter à nobis, ut literas nostras hac de re ad Majestatem vestram sibi daremus: nos, tametsi in communi causa

causa mercatorum, quibus à Societate *Brasiliensi* debebatur, superiore anno scripsimus, tamen ne cui nostram opem poscenti defuisse videamur, Majestatem vestram pro amicitia rogamus, ut hujus nominatim hominis ratio habeatur; utque velit Majestas vestra suis omnibus ita præcipere, ut ne quid obstare possit quo minus is in ea urbe, quod sibi à Societate *Brasiliensi* vel aliunde debetur, sine ullo impedimento exigere, & sine morâ possit recuperare. Deus Majestatem vestram perpetua felicitate augeat; nostramque amicitiam faxit quàm diuturnam.

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

Ex Palatio nostro Westmonasterii.
die Octob. An. Dom. 1656.

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ &c.

Illustri & Magnifico

Civitatis Hamburgensis Senatuſ.

S. D.

*Amplissimi, magnifici & Spectabiles Viri,
Amici Charissimi,*

G Ravem detulerunt ad nos querimoniam
Jacobus & Patricius Hays cives hujus Reip.
G 3 sc.

se , sui fratris *Alexandri* , qui intestatus diem obiit , hæredes legitimum cum sint , atque ita ipsius Curiae vestrae sententiâ ante annos duodecim secundum se latâ contra fratris viduam pronuntiati fuissent , bonaque defuncti fratris cum fructibus exceptâ solùm viduæ dote , adjudicata sibi ex eo judicio essent , non potuisse tamen hæctenus , neque pro suo jure , neque literis *Caroli* olim *Regis* eâdem de re scriptis ullum laborum suorum ac sumptuum ex ea sententia fructum consequi : obesse sibi scilicet potentiam atque opes *Alberti van Eizen Decurionis* apud vos primarii , apud quem bonorum pars maxima deposita est ; cum agere omnia , ne ea bona hæredibus restituantur. Elusi , ac dilationibus confecti , summam denique ad inopiam redacti supplicant nobis ne se negligamus tantis injuriis fœderatâ in civitate oppressos. Quod nos cum officii imprimis nostri intelligamus esse , ut ne quis civis noster præsidium suis rebus , atque susceptum patrocinium in nobis requirat , petimus quod à civitate vestra videamur facile impetrare posse , ut sententiam ipsimet vestram hisce fratribus ratam esse velitis ; neque per causam provocationis ad *Spirensē Cameram* , vel primò simulatæ vel nunc irritæ , moram justitiæ fieri diutiùs patiamini. Nam de summa ipsius causæ jurisperitorum nostrorum sententias requisivimus ; unâque descriptas obsignatasque ad vos misimus. Quodsi rogando nihil proficitur , erit necessariò , idque ex consuetore gentium , quod tamen minimè vellemus , ad

(151)

ad reciproca deveniendum: id ne accidat, vos
pro vestra prudentia provisuros esse confidimus.

Amplitudinum Vestrarum Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

*Ex Palatio nostro Westmonasterii.
die Octob. 16. An. Dom. 1656.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ

Serenissimo ac Potentissimo Principi

L U D O V I C O

Galliæ Regi

S. D.

*Serenissime Potentissimeque Rex, Amice
ac Fæderate Charissime,*

Pervenisse ad Majestatem Vestram literas nostras arbitramur, *Masi quarto decimo superioris anni datas: in quibus Joannem Derbicum, eodem anno Londini urbis præfectum, & Guilielmum Wakefield mercatorem per libellum simplicem nobis ostendisse scripsimus, navem Joannem suis mercibus onustam, quæ Ostendam veherentur, Dunkirkam, quæ tum temporis in Gallica ditione erat, à prædone quodam Caroli*

G 4.

Stuarti

Stuarti filii auspiciis piraticam faciente ex ipso *Thamesis* ostio fuisse abreptam: se, cum ex edictis vestris vestrique consilii decretis, quibus erat caurum, nequa navis *Anglorum* ab hostibus *Parlamentis* capta vestris portibus reciperetur, venalifve esset, à Domino *Lestrado* illius oppidi præfecto postulassent ut reddi sibi navem suam atque bona juberet, responsum ab eo tulisse, sanè neque viro primario dignum, neque eo qui Regi suo satis dicto audiens videretur, se scilicet ab Rege *Gallicis* ob navatam in bello operam hanc præfecturam præmio accepisse; curaturum proinde uti ea quàm maximè quæstui sibi sit: per fas videlicet ac nefas; id enim minime laborare videbatur. Quasi verò hanc præfecturam atque Provinciam Majestatis Vestræ dono accepisset, ut socios juxtà spoliaret, vestraque edicta in eorum gratiam promulgata pro nihilo haberet. Quod enim Rex *Gallicis*, si maximè ab hostibus factum contra nos voluisset, facti tamen participes suos esse veruit, id regius præfectus contra regium interdictum non inodo fieri est passus, ut nos vestris in portibus diriperemur, prædæque essemus, verum etiam ipse diripuit, ipse prædæ habuit, seque facti authorem palam professus est. Hoc itaque responso mercatores infecto negotio irriti atque elusi discessere: nosque hæc itidem superiore anno Majestati vestræ per literas significavimus successu licet haud multo meliore; nihildum enim responsi ad eas literas habuimus. Quod non habuerimus accidisse id credimus, propterea quòd eo tempore

Præ-

Præfectus ille apud exercitum in *Flandria* fuit; nunc in urbe ipsa *Parisi* degit, vel potius per urbem perque aulam nostrorum spoliis locupletatus impunè volitat. A Majestate igitur vestra nunc denuò id petimus quod ipsius Majestatis vestræ interest in primis providere, nequis ad sociorum injurias edictorum regionum contemptionem audeat adjungere: sed neque ad Legatos sive Commissarios de controversiis communibus utrinque dandos rejici propriè hæc causa poterit; quandoquidem hic non sociorum jus duntaxat, sed auctoritas ipsa vestra Regiique nominis reverentia agitur. Illud enim mirum sit, si mercatores damna sua molestius quàm Majestas vestra sui ferat imminutionem. Eam si non ferat, eadem operâ simul perficiet, ut neque amicissimorum de Repub. nostra edictorum poenituisse, neque in suorum injuriis connivisse, neque nostræ postulationi non tribuisse quod par sit videatur.

*Majestati vestra voluntate, amicitia,
fœdere devinctissimus*

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

*Ex Aula nostra Westmonasterio.
die Novemb. An. 1656.*

OLIVERTIUS Prot. Reip. Angliæ &c.

Serenissimo potentissimoque Principi

F R E D E R I C O I I I.

Daniæ , Norvegiæ , Vandalorum ,
Gothorumque Regi ; Duci Slesvici ,
Holsatiæ , Stormariæ , & Dithmarsiæ ;
Comiti in Oldenburg & Delmen-
horst &c.

S. D.

*Serenissime potentiſſimeque Rex , Amice
ac Fœderate Chariffime ,*

Literas Majestatis Vestræ sexto decimo Fe-
bruarii Hafniâ datas ab ornatissimo viro
Simone de Petkum , Oratore apud nos vestro ,
accepimus. Iis perlectis , & voluntatis erga nos
vestræ præclara significatio , & ipsius rei , de
qua scriptum erat , pondus usque eò nos per-
mōvit , ut statim ad Majestatem Vestram mit-
tere qui mandatis nostris instructus , nostra con-
silia vobis hac de re plenissime exponeret , in
animo haberemus. Et quanquam idem nobis
etiamnum animus manet , hætenus tamen ido-
neum aliquem cum iis mandatis dimittere , quæ
gravissimum hujusmodi negotium postularet ,
non potuimus ; quemadmodum jam brevi fa-
cturos nos esse speramus. Interea non omitten-
dum diutiùs existimavimus Majestatem Ve-
stram certiore facere , præsentem rerum in

Elle

Europa statum haud mediocri nos curâ ac cogitatione sollicitos tenuisse: cum ab aliquot jam annis summo cum dolore videamus *Protestantium* Principes ac civitatum Primores (quos ex communi *Religionis* atque salutis vinculo omnem sese mutuò confirmandi ac defendendi inire rationem oporteret) inser se indies magis magisque infirmè animatos, quid quisque molitur, quidve struat, suspectum habere; metum amicis, spem hostibus præbentes, inimitias atque dissidia potius hac rerum inclinatione portendi, quam firmum invicem animorum consensum, ad præsidium mutuum ac defensionem. Atque hæc quidem sollicitudo eo altius animo nostro insedit, quo magis in Majestate Vestra, Regeque *Suecia* adhuc aliquid residere mutuae suspicionis videtur; vel saltem non eam existere voluntatum conjunctionem quam communis nostrum omnium in *Orthodoxam* religionem amor ac studium flagitaret; dum Majestati vestræ injecta forte aliqua suspicio est, fore ut ab Rege *Suecia* detrimentum aliquod ditionis vestræ commerciis afferatur; suspicante vicissim *Suecorum* Rege, ne per vos & bellum, quod nunc gerit, difficilius, & contrahendarum societatum ratio impeditior sibi reddatur. Non præterit Majestatem Vestram, pro ea summa prudentia quam adhibere suis omnibus in rebus solet, quantum discriminis *Protestantium* summæ rei impendeat, si istiusmodi suspensiones inter vos diu versentur; quanto magis, quod Deus avertat, si quod ho-

stilitatis indicium erumperet. Utcunque hæc se
 habeant , nos , quemadmodum & *Suecorum*
Regem , & *Fæderati Belgii Ordines* ad pacem
 & moderata consilia magnopere hortati sumus
 (adeoque redintegrari inter eos pacem atque
 concordiam vehementer gaudemus , nam &
 capita quoque illius fœderis à *Dominis Ordini-*
bus transmissa ad nos sunt) ita nostras esse par-
 tes duximus , nostræque amicitiae quam maxime
 convenire , ut qui sensus noster his de rebus sit ,
 Majestatem Vestram ne celaremus (præsertim
 cum ut ita faciamus . Majestatis Vestræ literis
 amicissimis tam studiosè invitetur ; id quod
 etiam benevolentiae erga nos vestræ pro argu-
 mento singulari sanè habemus atque amplecti-
 mur) vestræque Majestati ante oculos ponere-
 mus , quantam nobis necessitatem , qui *Pro-*
testantium Religionem sequimur , divina provi-
 dentia imposuerit colendi inter nos pacem , idque
 nunc maxime , cum hostes nostri acerrimè , si
 unquam alias , rem gerere , & conjurasse un-
 dique in perniciem nostram videntur. *Valles Al-*
pinas miserorum nuper Incolarum cæde ac san-
 guine madentes commemorare nihil attinet ;
 nec conquassatam per eosdem dies *Cæsareis* pro-
 scriptionibus atque edictis *Austriam* ; nec de-
 nique contra *Helvetios Protestantes Helvetiorum*
Papistarum infestos imperus . Quis nescit *His-*
panorum dolos ac machinationes per hosce ali-
 quot annos hæc loca omnia incendiis , ruinis ,
 cladibus *Protestantium* permiscuisse ? Si ad hæc
 mala *Reformatorum* Fratrum inter se dissensio
 velut

velut cumulus accedat, inter vos præsertim qui
 nostrarum virium tanta pars estis, & in quibus
 tantum præsidii ac roboris *Protestantium* dubiis
 temporibus comparatum atque repositum est;
 quod ad opem humanam attinet, pessum ire
Protestantium res, & in extremo discrimine
 atque occasu versari necesse erit. Quod contra,
 si pax constet inter vos vicinos, cæterosque
Orthodoxos Principes, si concordiae fraternæ
 omni ex parte studeatur, non erit cur, Deo
 bene juvante, vel vim vel versutiam nostrorum
 hostium pertimescamus; quorum conatus nostra
 Sola consensio vel dissipabit vel frustrabitur.
 Neque vèro dubitamus quin Majestas Vestra ad
 hanc pacem beatam impertiri suam operam,
 quam potest maximam, & libens velit & velle
 desitura non sit. Qua in re ipse etiam communi-
 care consilia cum Majestate vestra atque conjun-
 gere paratissimus ero; utpote & veram amici-
 tiam professus, & cui non solum pactam inter
 nos tam auspiciatò servare pacem deliberatum
 omnino sit, verum etiam necessitudinem hanc,
 quæ nunc intercedit, prout Deus facultatem da-
 bit, arctiori vinculo constringere. Idem Deus
 interim Majestati Vestræ secundâ ac prospera
 omnia concedat.

*Majestati Vestrae amicitia, fœdere ac
 voluntate conjunctissimus*

OLIVERIUS PROT. Reip. Angliæ &c.

Dabantur ex Aula nostra Westmonasterii.

Decembris An. 1636.

G 7.

OLJ.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ, &c.

*Serenissimo Illustrissimoque Principi
ac Domino, Domino*

G U L I E L M O

*Hassia Langravio, Principi Here-
feldia, Comiti in Cattimeliboco,
Decia Ligenhain, Nidda
& Schaumburgo &c.*

Serenissime Princeps,

AD literas Celsitudinis vestræ non sic altero
post anno, quod prope jam pudet, rescrip-
sissemus nisi nos admodum invitos permulta
sanè, eaque gravissima, quorum curam, pro
nostro in *Repub.* munere, differre non potui-
mus, interpellassent. Quæ enim literæ debe-
bant esse nobis gratiores, quàm quæ à Principe
Religiosissimo, majoribus quoque Religiosissi-
mis orto, de pace Religionis, deque concordia
Ecclesiarum concilianda sunt scriptæ; quæ etiam
literæ eundem planè animum, idem pacis *Chri-
stiana* promovendæ studium non solum suo,
verum etiam universi ferè orbis *Christiani* opi-
nione ac judicio, & ipsæ nobis tribuunt, &
universim attributum esse gratulantur? Et nos
qui-

quidem per tria hæc olim regna quid hoc in parte
 simus conati , quidque horrando , ferendo ,
 præeundo , divino maximè auxilio , effecerimus ,
 & norunt nostri plerique , & in summa
 conscientiae tranquillitate sentiunt. Eandem præ-
 fertim *Germania* totius *Ecclesis* , ubi acriùs ferè ,
 jamque diu nimis dissidetur , pacem optavimus ;
 perque nostrum *Duraum* hoc idem multos jam
 annos frustra molientem siquid eam in rem no-
 strâ operâ conferre posset ex animo detulimus.
 In eadem nos etiamnum sententia permane-
 mus ; eandem illis *Ecclesiis* fraternam inter se
 charitatem optamus : sed quam sit hoc arduum
 conciliandæ pacis negotium inter ipsos pacis ,
 ut præ se ferunt , filios , summo cum dolore
 satis superque intelligimus. Nam ut utrique *Re-*
formati nempe & *Augustani* , in unius Ecclesiæ
 communionem aliquando coalescant , speran-
 dum vix est ; suam utrique sententiam ne possit
 vel voce vel scriptis defendere , prohiberi sine
 vi non poterunt ; vis autem cum pace Ecclesia-
 sticâ consistere non potest : hoc tantùm se sinant
 exorari qui dissentiunt , ut humanius saltem &
 moderatius velint dissentire , nihiloque minus
 inter se diligere ; utpote non hostes sed fratres
 in levioribus licet dissentientes , in summa tamen
 fidei conjunctissimos. Hæc nos inculcando ,
 hæc suadendo nunquam defatigabimur ; quod
 ultra est , humanis neque viribus neque consiliis
 datur : Deus quod suum solius est suo tempore
 perficiet. Tu interim, Serenissime Princeps, præ-
 claram in Ecclesias declarationem animi tui ,
 sem.

ſempiternum ſanè monumentum & majoribus
tuis dignum & omnibus poſthac principibus
imitandum reliquiſti. Nos *Ceſſitudini* veſtræ,
pro eo ac merita eſt, felicitatem cæteris in rebus
quantum ipſa cupit, mentem, ea quam nunc
habes, haud meliorem (quid enim poteſt eſſe
melius?) à Deo Optimo Maximo præcamur.

Westmonaſterio. die Martii.

An. Dom. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip:
Angliæ &c.

Sereniſſimo Principi

DUCI CURLANDIÆ

Sereniſſime Princeps;

DE benevolentia *Ceſſitudinis* erga nos veſtræ
& aliàs, & tum quidem abunde nobis con-
ſtitit cùm Oratorem noſtrum ad *Moscoviæ Ducem*
iter facientem, & in ditione veſtra per aliquot
dies commorantem hoſpitio benignè accepit:
nunc juſtitia & æquitatis ſuæ haud leviora indi-
cia daturam eſſe *Ceſſitudinem* veſtram & ſuo-
pte ingenio & noſtro rogatu confidimus. Cum
enim *Joannes Jameſonius Scotus*, navis cujuſdam
veſtræ Magiſter fidelem naucleri operam ſepten-
nioque cognitam vobis navaverit, ſequē illam
navem *Balcnam* ſibi commiſſam, in oſtio flu-
minis,

minis, ut mos est, Gubernatori vestro appellendam in portum tradidisset, eumque imperitè suo munere fungentem quod solum potuit sapius monuisse multis testibus probaverit, non ejus profecto culpâ, sed Gubernatoris vel imperitia vel pervicacia fractam esse navem nemini non liquet. Quod cum ita sit, à Celsitudine vestra majorem in modum perimus, ut supradicto Joanni Magistro neque illud naufragium imputare, neque eum idcirco stipendio debito velit privare; cujus spe solâ, jam altero naufragio bonis omnibus amissis, se utcunque in extrema inopia sustinet & solatur.

*Ex Aula nostra, Westmonasterio.
die Martis An. Dom. 1657.*

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Amplissimis Consulibus ac Senatoribus

REIP. GEDANENSIS

S. P. D.

Amplissimi, magnifici Viri, amici Charissimi,

URbem vestram industriâ, opibus & optimarum artium studiis florentem cum nobilissimis quibusque urbibus semper esse duximus conferendam: nunc posteaquam in hoc bello, quod vestris jamdiu in finibus geritur,
Polo-

Polonorum sequi partes quàm *Suecorum* maluitis, sanè & Religionis causâ quam colitis & commercii, quod cum *Anglis* vetustum jam habetis, optavimus ut ea vobis maxime consilia placerent, quæ cum Dei gloria urbisque vestræ dignitate ac splendore viderentur esse conjunctissima. Quocirca petimus pro amicitia quæ vobis cum *Anglorum Gente* multo usu firmata jamdiu constat, & si qua in gratia apud vos nostrum quoque nomen est, ut insignem inter primos *Suecorum Duces Conismarcum*, egregium præsertim bello virum casu & suorum prodicione mari interceptum belli lege, non acerbissimè adhuc gesti, dimittere velitis, sin id minus vestris rationibus convenire arbitramini, ut leniore saltem ac liberiore custodiâ habendum censeatis. Utrum horum vobis faciendum decreveritis, id profecto imprimis quod existimatione urbis vestræ dignum est decerneritis; deinde ab omnibus præclaris belli ducibus magnam gratiam inibitis; nos denique, quicquid id vestrâ interesse putatis, haud mediocri sanè beneficio devincietis.

Vestrarum amplitudinem Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Anglæ &c.

Ex Aula nostra Westmonasterio.

Aprilis An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ, Scotiæ, Hiberniæ &c.

*Serenissimo ac Potentissimo Principi
ac Domino*

IMPERATORI Ducique magno
universæ RUSSIÆ, Soli Domino
*Volodomæri, Moschoæ, Novogrodi, Regi
Cazini, & Astracani, Syberia, Domino
Vobskoæ, Magno Duci Smolenchy, Tuers-
coiæ, & aliarum, Domino ac Magno
Duci Novogroda, Inferiorumque Regio-
num Chernigor, Rezanscoæ & aliarum,
Domino omnis Plagæ Septentrionalis,
item Domino Everscoæ, Cartalinscæ,
aliarumque permultarum.*

S. P. D.

Anglorum Genti cum imperii vestri populis,
vetus amicitia, magnusque usus, id quod
nemo nescit, amplissimumque commercium
jamdiu fuit; illa verò virtus singularis, *Impe-
rator Augustissime*, qua majoribus suis Majestas
vestra longè præluet, & quæ de ea est vicino-
rum omnium Principum opinio, Potissimum
nos movet, ut Majestatem Vestram & eximio
studio colamus, eique communicata cupiamus,
quæ & rei *Christiana* & rationibus vestris haud
parum

parum conducere , nec minus nominis vestri
gloriæ servire posse existimemus. Quapropter
ornatissimum virum Dominum *Richardum
Bradshaw*, summa fide, integritate, pruden-
tia, usuque rerum, ex aliis etiam Legationi-
bus, nobis cognitum, ad Majestatem Vestram
misimus Oratorem; qui & singulare erga vos
nostrum studium, summamque observantiam
vobis exponat, & supradictis de rebus agere
cum Majestate Vestra possit. Eum itaque ut be-
nignè nostro nomine accipiat, eique ut, quo-
ties commodum erit, liberum aditum, au-
resque benignas, fidem denique in iis omnibus
quæ proposuerit aut transegerit, eandem atque
nobismetipsis, si coràm adfuissemus, præbere
velitis rogamus; adeoque Majestati vestræ atque
Imperio Russico fausta omnia à Deo Opt. Max.
precamur.

Majestatis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

*Ex Aula nostra Westmonasterii.
die April. An. Dom. 1657.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo ac Potentissimo Principi

CAROLO GUSTAVO

*Suecorum, Gothorum, Vandalorumque
Regi, Magno Principi Finlandiæ,
Duci Esthoniæ, Careliæ, Bremae,
Verdæ, Stetini, Pomeraniæ, Cassubiæ
& Vandaliciæ, &c.*

*Serenissime Potentissimeque Rex, amice
ac Fœderate Charissime,*

VIr nobilissimus *Gulielmus Jepsenus Militum
Tribunus, & Parlamenti nostri Senator*, cui
hoc munus honori erit, quòd Majestati Vestræ
hasce literas dabit, certiore eam faciet quanta
cum perturbatione ac dolore nuntium accepi-
mus belli illius funesti inter *Majestatem vestram
Daniaque Regem* coorti; quamque nobis cordi
ac studio sit, nullam nostram operam aut offi-
cium prætermittere, quoad Deus facultatem
dederit; ut huic ingruenti malo remedium ali-
quod maturè afferatur, cæque simul calami-
tates avertantur, quas inferri ex hoc bello reli-
gionis causæ communi necesse erit; hoc præ-
sertim tempore, quo adversarii nostri contra

Or-

Orthodoxa fidei professionem & professores cum consilia perniciosissima tum vires arctissime conjungunt. Hæc atque alia nonnulla permagni ad utriusque gentis commoda rationesque publicas momenti adduxere nos, ut hunc virum ornatissimum Internuntii extraordinarii prædictum munere ad Majestatem vestram mitteremus: Quem uti amicè recipiatis, eique, iis in rebus quas cum Majestate vestra nostro nomine communicaverit, summam fidem adhibeatis rogamus; cum is sit cujus fidei atque prudentiæ nos quoque plurimum tribuamus. Simul & illud petimus, ut Majestas vestra nostram ergo se resque suas benevolentiam singularem, atque studium persuasissimum sibi habeat; cujus nos argumenta certissima per omnem occasionem & propenso animo & officiis paratissimis præbebitur.

*Majestatis vestrae amicus & Fœderatus
conjunctissimus*

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

Ex Aula nostra Westmonasterii.

Aug. An. Dom. 1657.

Excellentissimo Domino

DOMINO de BOURDEAUX

Serenissimi

REGIS GALLIARUM

Legato extraordinario.

Excellentissime Domine,

Mercatores quidam *Londino-derrienses Samuel Dausonus, Joannes Campsejus, & Joannes Nevinus* per libellum supplicem *Serenissimo Domino Protectori* ediderunt, se, posteaquam foedus inter hanc *Rempub. Regnumque Gallia* redintegratum intellexerant, An. Dom. 1655. navem quandam cui nomen *Anglicè The Speedwell*, melioris ominis causâ, quam eventus ferebat, impositum, *Joannes Ker* Magister erat, mercibus quibusdam ex portu *Derriensi Burdegalam* convehendis onerasse; eam navem illic onere exposito, vinoque aliisque mercibus inde impositis, captam in reditu die 24. *Novembris* anni supradicti à duabus *Brestensum* Navibus armatis, quarum alteri *Adrianus Vindmian Swart*, alteri *Jacobus Jonsonus* præsuit, ab iisdem etiam in portum *Brivatem*, vulgo *Brestensem*, fuisse abductam; ibique & jure captam judicatam esse, & auctione venditam, cum mille centumque libras nostras æstimatione justâ valuisset, extra damnum mille librarum præterea datum: de quibus recuperandis omni se honesta ratione cum illius loci præfectis egisse;

id

ad sibi hætenus frustra fuisse: se etiam moribus
 edictum curiæ maritimæ consecutos esse, quo
 citarentur in iudicium qui navem illam cepis-
 sent, autem jure esse captam defendere statuis-
 sent. Edictum hoc & recte atque ordine pro-
 mulgatum & redditum: idque ab ejusdem cu-
 riæ ministris publicis maturè *Domino Legato Gal-
 lia* significatum esse: cum nemo contra com-
 paruisset, testes aliquot juratos de re judicanda
 interrogatos esse. Quæ res cum à Petitoribus ad
 Celsitudinem Domini *Protektoris* delata sit, ab
 eoque cognitioni atque sententiæ Concilii man-
 data, cumque de facto ex testimoniis juratis
 libello supplici adjunctis abunde constet, Peti-
 toribusque liberum commercium *Burdegala* sit
 datum, mercesque illic emptæ atque impositæ vi
 sint in reditu ereptæ & occupatæ contra fœderis
 fidem, ut supra demonstratum est, quis non
 videt hoc esse æquissimum, aut navem cum
 onere Petitoribus restitui, aut de damno cum
 captæ navis tum juris persequendi plene satis-
 fieri? Peto igitur ab *Excellentia vestra* atque
 etiam Serenissimi Domini *Protektoris* nomine
 peto omnem velit operam dare, omnique ope-
 ræ authoritatem etiam sui muneris adjungere
 ut primo quoque tempore horum alterutrum
 fiat. Cum neque in causa æquiore laborare
 possis, neque mihi gratiore; qui eo diligen-
 tius curasse quod mandatum mihi est videbor,
 quo *Excellentia vestra* maturius quod suum est
 præstiterit.

Ex Alba Aula Augusti An. Dom. 1657.

O LI-

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

DO. FREDERICO WILHELMO
*Marchioni Brandenburgensi Sacri
Romani Imperii Archi-Camerario ac
Principi Electori Magdeburgi, Prus-
siæ, Julie, Clivie, Montium Stetini,
Pomerania, Cassubiorum Vandalor-
umque, nec non in Silesia Crosnæ &
Carnoviae Duci Burggravio Norin-
bergenfi, Principi Halberstadii &
Minda, Comiti Marca & Ravensber-
gi, Domino in Ravenstein.*

S. P. D.

*Serenissime Princeps, Amice ac Fæderate
Charissime,*

CUM ea sit Celsitudinis vestræ singularis vir-
tus & pace & bello terrarum orbe toto jam
clara, ea magnitudo animi atque constantia,
ut amicitiam vestram omnes fere Principes Vi-
cini ambiant, amicum & socium nemo fidelio-
rem sibi aut constantiorem cupiat, ut nos
quoque in eorum numero esse intelligatis qui de

H

vobis

vobis vestrisque egregiis de *Rep. Christiana* meritis quam optimè quamque præclare sentiunt, nobilissimum virum *Gulielmum Jepsonum, Tribunum Militum, & Parlamenti nostri Senatorem* ad vos misimus, qui vobis nostro nomine & plurimam salutem dicat, & rebus vestris felicitatem omnem ominetur atque exoptet; nostram denique benevolentiam summumque studium erga vestram serenitatem verbis amplissimis exponat: eique proinde fidem, iis in rebus de quibus vobiscum egerit, eandem habeatis rogamus, ac si à nobismetipsis testata omnia atque confirmata coram essent.

Ex Aula nostra Westmonasterio. Augusti
An. Dom. 1657.

O L I V E R I U S Protector Reip.
 Angliæ &c.

Amplissimis Civitatis

Hamburgensis Consulibus ac
Senatoribus

S. P. D.

Amplissimi, magnifici & spectabiles viri,
amici charissimi,

CUM Vir ornatissimus *Gulielmus Jepsonus, Tribunus Militum, & Parlamenti nostri Senator, Ad Suecorum Regem Serenissimum* à nobis

bis missus vestram per urbem iter faciat, in mandatis dedimus, uti vos quoque ne præteriret nostro nomine insalutatos; neque non rogatos, ut si qua in re vestra autoritate consilio aut præsidio opus sibi esse judicaverit, ei quibus rebus potestis præstò esse velitis. Id quo libentius feceritis, eo majorem à nobis iniisse vos gratiam intelligetis.

*Ex Aula nostra Westmonasterio. die Augusti
An. Dom. 1657.*

*Amplissimis Civitatis
Bremensis Consulibus ac
Senatoibus*

S. P. D.

*Amplissimi, magnifici & spectabiles viri,
amici charissimi,*

QUi noster animus erga vestram civitatem, quæque benevolentia cum propter puriorem apud vos Religionis cultum etiam propter urbis celebritatem sit, & sensistis aliàs, & quoties facultas dabitur sentietis. Nunc, cum ornatissimus vir *Gulielmus Jepsonus, Tribunus Militum, & Parlamenti nostri Senator* ad Serenissimum *Regem Suecia* per urbem vestram Oratoris munere instructus iter faciat, hoc tantum in præsentia voluimus, ut & vos ille peramanter perque amice nostro nomine salutet, & siquid

H 2

acci-

acciderit in quo vestra ope atque amicitia usus sibi esse possit, id uti à vobis pro nostra necessitudine peteret. Qua in re non magis defuturos vos esse confido quam de nostro erga vos amore singulari ac studio dubitare debetis.

*Westmonasterio ex Aula nostra. die Aug.
An. Dom. 1657.*

O L I V E R I U S Protector Reip.
Angliæ &c.

Amplissimis Civitatis

**Lubecensis Consulibus ac
Senatoribus**

S. P. D.

*Amplissimi, magnifici & spectabiles viri,
amici charissimi,*

GUilielmus Jepsonus vir nobilissimus, Militum
Tribunus, & Parlamenti nostri Senator ad
Serenissimum Suecorum Regem ab urbe vestra
haud longe castra habentem publico Munere
ornatus proficiscitur. Quapropter ei per urbem
vestram aut ditionem iter facienti ut omni ad-
jumento, si opus erit, atque præsidio, pro
nostra amicitia atque commercio, adesse velitis
rogamus. De cætero & salutato vos esse nostro
nomine peramice volumus, deque nostro erga

VOS

(173)

vos propenso animo ac voluntate esse persuasissimos.

Westmonasterio ex Aula nostra. die Aug.

An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Amplissimis Civitatis

Hamburgensis Consulibus ac
Senatoribus

S. P. D.

*Amplissimi, magnifici & Spectabiles viri,
amici charissimi,*

Qui hæc ad vos literas perfert *Philippus Meadowe* Oratoris munere à nobis instructus ad Serenissimum *Dania Regem* per Urbem vestram proficiscitur. Eum, siquid erit, in quo vestram authoritatem adjumento sibi fore aut præsidio existimaverit, commendatum vobis magnopere volumus. Nostraque commendatio quo solet esse apud vos pondere, eodem uti nunc sit rogamus; vobis vicissim, siquid ejusmodi occurrit non defuturi.

Ex Aula nostra Westmonasterio. die Aug.

An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

F R E D E R I C O

*Hæredi Norwegiæ, Duci Slesvici,
Holsatiæ, Stormariæ, Ditmarsiæ,
Comiti in Oldenburg &
Delmenhorst.*

Serenissime Princeps, amice Charissime,

Missus à nobis Vir Domi nobilis *Gulielmus
Jepsonus, Militum Tribunus, & Parlamenti
nostri Senator* ad *Serenissimum Suecorum Regem,*
quod paci communi, Reique *Christiana* felix
faustumque sit, Legationem obit. Ei inter alia
negotium dedimus, ut cum in itinere salutem
plurimam *Serenitati Vestræ* nostro nomine
dixisset, *pristinamque nostram benevolentiam*
& *constantissima studia* significasset, ab ea
quoque peteret, ut *authoritate vestrâ* munitus
iter tutum atque commodum habere per *ve-*
stram ditionem possit. Quo beneficio *Celsitudo*
vestra nos *nostraque vicissim officia* majorem
in modum demerebitur.

*Westmonasterio ex Aula nostra. die Aug.
An. Dom. 1657.*

OLI-

O L I V E R I U S Protector Reip.

Angliæ

Serenissimo Principi

F E R D I N A N D O

Magno Duci Hetruriæ.

Serenissime Dux magne, amice charissime,

O Stendit nobis per libellum supplicem Societas Mercatorum nostrorum qui ad oras *Mediterranei Maris Orientales* negotiantur, Præfectum quendam navis *Lodoviculi*, sive *Anglicè The Little Lewis*, nomine *Gulielmum Ellum*, cum *Alexandria* in *Egypto* esset, conductum à Satrapa *Memphitico* ut *Oryzam*, *Saccharum* & *caphiam*, ipsius *Turcarum* Principis in usum *Constantinopolim* aut *Smyrnam* comportaret, classi se *Otomaniæ* in itinere subduxisse, & , contra datam fidem, navis totum onus *Liburnum* avertisse: ibi prædâ potitum nunc agere. Quod facinus, pessimi sanè exempli, cum *Christianum* nomen probro, Mercatorum fortunas degentium sub *Turca* direptionis periculo objiciat, petimus à Celsitudine Vestra, ut illum hominem comprehendi, & in custodiam tradi, navemque & bona retineri jubeat, quoad significatum à nobis erit curasse nos res illas *Turcarum* principi reddendas. Vestræ Celsitudini sicubi

H 4

nostris

(176)

nostris officiis usus vicissim erit , paratissima
omni tempore fore profiteamur.

Celsitudinis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

*Westmonasterio ex Aula nostra. die Sept.
An. Dom. 1657.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi ac Domino

DO. FREDERICO WILHELMO

Marchioni Brandenburgensi , Sacri Ro-
mani Imperii Archi-Camerario , ac Prin-
cipi Electori Magdeburgi, Prussiae, Julia,
Cliviae, Montium, Stetini, Pomeraniae,
Cassubiorum, Vandalorumque, nec non in
Silesia, Crosnae & Carnoviae Duci, Burg-
gravio Norinbergenfi, Principi Halber-
stadii & Mindenae, Comiti Marcae & Ra-
vensbergi, Domino in Ravenstein.

*Serenissime Princeps, amice ac Fœderate
charissime,*

Alteris ad Celsitudinem Vestram literis per
Oratorem nostrum *Gulielmum Jephsonum*
aut redditis aut brevi reddendis Legationis ipsi
à nobis mandatae fidem fecimus ; idque sine
ve-

vestrarum virtutum aliqua mentione, nostræque erga vos benevolentiae, significatione facere non potuimus. Verum nequis vestra de rebus Protestantium egregiè merita, quæ summâ omnium prædicatione celebrantur, nos obiter tetigisse tantum videamur, resumendum nobis nunc idem argumentum, nostræque officia non libentiùs quidem aut animo propensiore, aliquanto tamen prolixiùs deferenda Serenitati vestræ censuimus. Et meritò sanè, cum ad aures nostras quotidie perferatur, fidem vestram atque constantiam omnibus tentatam machinis, Sollicitatam technis, labefactari tamen, & ab amicitia fortissimi Regis ac socii, nullo modo posse dimoveri: idque cum eo loco Suecorum res nunc sint, ut in retinenda eorum societate Celsitudinem vestram Reformatæ potius Religionis causa communi, quàm suis commodis duci manifestum sit: cumque hostibus vel occultis vel jam prope imminentibus cincta undique & penè obsessa sit, copiae ut sint validæ non tamen sint maximæ, eâ tamen firmitate animi ac robore esse, eo consilio ac virtute imperatoriâ, ut unâ vestrâ voluntate niti totius rei summa ac moles, bellicque hujus maximi exitus pendere videatur. Quapropter nihil est quod dubitet Celsitudo vestra quin de amicitia nostra summoque studio polliceri omnia sibi possit; qui vel ipsi ab omni laude derelicti nobis videremur, si præclarâ istâ fide atque constantiâ, cæterisque vestris laudibus minùs delectamur, aut vobisipsis communi Religionis no-

H s

mine

mine minus deberemus. Quòd si rebus ab ornatissimo Viro *Joanne Friderico Schlexer* Consiliario & Oratore apud nos vestro propositis respondere, pro eo ac studemus, hactenus non potuimus (quanquam is omni assiduitate ac diligentia id agit atque contendit) conditioni rerum nostrarum hoc velit imputare Celsitudo vestra rogamus; sibi que imprimis persuadere nihil nobis esse antiquius aut optatius, quam ut vestris rationibus cum Religionis causa tam conjunctis usui quam plurimum atque subsidio esse possimus. Interim tam clara virtus ac fortitudo ne ullo tempore deficiat aut opprimatur, dignave laude aut fructu careat Deum Opt. Max. precamur.

Celsitudini Vestra Studiofissimus

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

*Ex Aula Nostra Westmonasterio. die Sept.
An. Dom. 1657.*

Excellentissimo Domino, Domino de *Bourdeaux* Serenissimi
Galliarum Regis Legato
extraordinario.

Excellentissime Domine,

Postulavit à Serenissimo Domino *Protectore*,
Lucas Lucius Mercator Londinensis de sua quadam

dam navi , cui nomen *Maria* , quæ cum ab *Hibernia Bajonam* peteret , vi tempestatis ad *sanum divi Joannis de Luz* , appulsa , ibi retenta & occupata est actione *Martini* cujusdam *De Lazon* ; nec restituta donec à procuratoribus Mercatoribus illius fatisdaretur , se de illa navi atque onere cum *Martino* lege experturos. Tulit enim præ se *Martinus* deberi sibi grandem à *Parlamento Angliæ* pecuniam , mercium quarundam suarum nomine quæ in navi quadam *Sancta Clara* anno 1642. *Parlamenti* Auctoritate sunt retentæ. Verùm cum satis constaret , *Martinum* illum earum mercium verum dominum non esse , sed cum *Antonio* quodam *Fernandez* verorum dominorum *Richaldi* & *Iriati* jus persequi , dissidentibusque inter se *Martinio* & *Antonio* , decreverit *Parlamentum* uti merces illæ retinerentur quoad lege esset decisum utri eorum reddendæ essent , paratusque fuerit semper *Antonius* lege agere ; contrà , neque *Martinus* neque pro eo quisque in judicio hætenus comparuerit , quæ omnia ex *Luca* Petitoris libellis libello supplici annexis liquent ; iniquissimum sanè est , ut is , qui jus suum suppositivum cum *Antonio* collegâ suo de alienis bonis experiri apud nos recusat , cogeret nostros homines verosque dominos de suis bonis in aliena ditione contendere : Quin idem æquitati vestræ atque prudentiæ videatur , non dubitat Serenissimus Dominus *Prosector* ; à quo sum jussus hanc *Luca Lucii* causam æquissimam *Excellentiæ Vestræ* singularem in modum commendare : ne *Martino* , qui jus

alienum apud nos persequi negligit, eo obtemu-
aliis eripiendi jus suum apud vos potestas detur.

Excellentiæ Vestræ Studiofissimus.

Westmonasterio. die Octob.

An. Dom. 1657.

O L I V E R I U S Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo

Duci ac Senatui Reip. Venetæ.

Serenissime Dux atque Senatus, amici charissimi.

N Untii rerum vestrarum contra *Turcas* feli-
cissimè gestarum tam crebri ad nos perse-
runtur, ut nobis non sæpius ulla de re ad vos
scribendum, quam de insigni aliqua victoria
gratulandum sit. Hanc recentissimam, & Reip.
vestræ quam maxime lætam atque opportunam
cupimus, &, quod gloriosissimum est, *Chri-*
stianorum omnium sub *Turca* servientium quam
maxime liberatricem. Nominatim *Thomam Ga-*
lileum navis, cui nomen *The Relief*, olim præ-
fectum, *Serenitati vestræ ac Senatui*, tamen si
non nunc primum, nunc tamen eo libentiùs,
quo latiori tempore, quinquennalem captivum
commendamus. Eî cum à vobis imperarum
esset, ut cum navi sua Reip. vestræ operam na-
yaret, solus cum multis hostium *triremibus*.

con.

congressus, nonnullas depressit, magnamque stragem edidit; tandem combustâ navi captus vir fortis, deque *Veneta Rep.* tam benè meritis, quintum jam annum in misera servitute *Barbarorum* degit. Unde se redimat facultatum nihil est; nam quicquid erat, id à *Celsitudine vestra & Senatu*, vel Navis vel bonorum vel stipendii nomine deberi sibi ostendit. Verùm ut facultates non deessent; hostes tamen non aliâ lege dimissuros se eum profitentur, quam si suorum aliquis, qui illis in pretio æquè sit, permute- tur. Petimus itaque magnopere à *Vestra* atque *Senatus Celsitudine Serenissima*, petit per nos se- nex miserimus, captivi pater, mœroris & la- chrymarum plenus, quæ nos quidem permo- verunt; ut primùm quoniam ex tot prosperis præliis *Turcarum* tanta copia captorum vobis est, unum aliquem ex eo numero, quem illi accipiant, hostem vestro milite fortissimo, no- stro cive, senis mœstissimi filio unico commu- tare velitis. Deinde, ut quod stipendii, vel aliis nominibus ipsi à *Rep.* debetur, id quam pri- mùm velitis patri aut procuratori ipsius annu- merandum curare. Priori quidem rogatu no- stro, vel potius æquitate vestrâ effectum est, ut statim re cognitâ, putatisque rationibus consti- tutum esset quid debeat: verum illum suppu- rationem, urgentibus fortasse aliis negotiis, nullâ solutio secuta est. Nunc miseri conditio dilatio- nem salutis diutius non fert: cum, si omnino saluum vultis, danda opera est, ut squalore illo carceris teterrimo quamprimùm liberetur.

Id sine mora , sine hortatu etiam nostro humanissimâ voluntate vestrâ facturos vos esse confidimus : quandoquidem justitiâ , moderatione , atque prudentiâ non minus quam belli gloriâ victoriisq[ue] floretis : Atque ut diutissimè floreatis , devicto hoste potentissimo , Deum Opt. Max. precamur.

Celsitudinum Vestrarum Studiofissimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ &c.

*Westmonasterio ex Aula nostrâ. die Octob.
An. Dom. 1657.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Excelsis & Præpotentibus Dominis

FOEDERATI BELGII
Ordinibus

S. P. D.

*Excelsi & Præpotentes Domini, Amici ac
Fœderati charissimi,*

Redit ad vos Vir illustrissimus *Gulielmus Nuport* Legatus vester annis jam aliquot apud nos extraordinarius : sed ita redit , petito ad tempus duntaxat à vobis commeatu , ut cum brevi reversurum speremus. Eâ enim est fide, vigilantia,

gilantiâ, prudentiâ, æquitate apud nos in suo munere versatus, ut majorem in unoquoque genere virtutem ac probitatem neque nos desiderare in Legato, viroque optimo neque vos possitis; eo animo ac studio ad pacem inter nos & amicitiam sine fuco & fraude conservandam, ut illo hanc Legationem obeunte quid inter nos offensionis aut scrupuli suboriri queat, aut pullulare, non videamus. Et discessum sanè ejus molestiore animo ferremus, hac præsertim rerum ac temporum inclinatione, nisi persuasissimum nobis hoc esset, neminem melius posse aut fidelius vel rerum utrobique statum, vel nostram erga *Celsitudines vestras* benevolentiam studiumque integrum coram exponere. Quapropter hunc ut Virum undiquaque præstantissimum, deque Rep. & suâ & nostrâ optime meritum accipere redeuntem velitis rogamus: sicuti & nos verissimostrarum laudum testimonio ornatum abeuntem dimisimus prope inviti. Deus ad ipsius gloriam ecclesiæque præsidium *Orthodoxa* vestris rebus felicitatem, nostræ amicitiae perpetuitatem concedat.

Celsitudinum Vestrarum Studios.

*Westmonasterio ex Aula nostra. die Novemb.
An. Dom. 1657.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Anglia, &c.

Excelsis & Præpotentibus Dominis
FOEDERATI BELGII
Ordinibus
S. P. D.

*Excelsi & Præpotentes Domini, Amici Nostri
ac Fœderati Charissimi,*

G*eorgius Duningus* Vir nobilis, nobis est multis ac variis negotiis summâ fide, probitate ac solertiâ perspectus jam diu & cognitus. Eum, ut apud vos Oratoris munere fungatur, mittendum censuimus, mandatisque nostris amplissimè instruximus. Eum itaque amico, ut consuevistis, animo recipiatis rogamus; & quoties habere se significaverit, quod nostro nomine vestrum cum *Excelsis Ordinibus* agat, amicè audire, fidemque adhibere; & quæ vos vicissim communicanda nobis censebitis, ea omnia, sicuti rectè potestis, perinde ac si nos ipsi coram essemus, ei committere velitis. De cætero vobis vestræque Reip. ad Dei gloriam ecclesiæque præsidium secundas res omnes ex animo præcamur.

Celsitudinum Vestrarum Studiofissimus

OLIVERIUS &c.

Westmonasterio ex Aula nostra. die Decemb.

As. Dom. 1657.

O.R.

ORDINIBUS HOLLANDIÆ.

CUM ea nostræ Reip. cum vestra intercedat necessitudo, ea sint utrinque negotia, ut sine Oratore atque interprete vel hinc vel inde missæ restantæ ad utilitatem utriusque gentis constitui commodè vix possint, ex usu communi fore arbitrati sumus, ut *Georgium Dunningum* Virum nobilem, multis ac variis negotiis summâ fide, probitate ac solertiâ spectatum jam diu nobis & cognitum eo munere instructum mitteremus: qui nostro nomine apud vos maneat, iis maxime officiis intentus, quibus nostra amicitia facta testata conservari possit quam diutissimè videatur. Hac de re cum ad Excelsos & Præpotentes Ordines scripsimus, tum vos quoque qui in Provinciâ vestrâ summæ rei præsidetis & Fœderati Belgii tanta pars estis certiores faciendos per litteras duximus; ut & nostrum Oratorem eâ ratione quâ convenit accipiat, & quæ ille cum *Excelsis Dominis Ordinibus* transegerit, ea vobis persuadeatis peræque firma ac rara nos esse habituros, ac si ipsi rebus transactis coram interfuissemus. Deus consilia vestra & facta omnia ad gloriam suam & Ecclesiæ pacem dirigat.

Westmonasterio &c. Decemb. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

F E R D I N A N D O
Magno Duci Hetruria.

*Serenissime Dux Magne, amice noster
plurimum colende,*

Permagnam nobis attulere voluptatem literæ
Celsitudinis Vestræ decimo Novemb. Floren-
tiæ datæ ; in quibus benevolentiam erga nos
Vestram eo vidimus perspectiorem , quanto
res ipsæ verbis , facta promissis certiora bene-
volentis animi indicia sunt : quæ nempe rogavi-
mus *Celsitudinem* vestram , juberet illum navis
Lodovici parvi præfectum *Gulielmum Ellum* ,
qui fidem *Turcis* datam turpissimè fregerat , &
ipsum comprehendi , & navem cum mercibus
in portu retineri , quoad *Turcarum* quæ essent
redderentur , ne nomen *Christianum* per istius-
modi furta labem aliquam susciperet , ea omnia,
& summo quidem studio , quod satis intelli-
gimus , scripsit *Celsitudo Vestra* se præstitisse. Nos
itaque cum pro accepto beneficio gratias agi-
mus , tum hoc porro nunc petimus , quando-
quidem satisfactum iri *Turcis* Mercatores in se
receperunt , ut & Præfectus ille custodiâ libere-
tur ,

tur, & navis cum mercibus quamprimum dimittatur; ne Turcarum forte rationem potiorum, quam nostrorum civium habuisse videamur. Interim *Celsitudinis Vestrae* spectatâ voluntate erga nos singulari, & sanè gratissimâ sic libenter fruimur, ut ingratitude notam non recusemus, nisi pari promptitudine vobis vicissim gratificandi occasionem quam primum dari nobis exoptamus, ex qua nostram quoque in reddendis officiis promptitudinem animi rebus ipsis erga vos demonstrare possimus.

Celsitudinis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS &c.

Westmonasterio ex Aula nostra.

Decemb. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo ac Potentissimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi.

*Serenissime Potentissimeque Rex, Amice ac
Fœderate invictissime,*

Multa simul attulere nobis literæ *Majestatis vestrae* 21. Feb. in *Castris Selandicis* datæ, cur, & privatim nostrâ, & totius reipub. Christianæ

stiana causâ , lætitiâ haud mediocri afficeremur : primum quod Rex *Dania* , non suâ credo voluntate aut rationibus , sed hostium communium artibus factus hostis , repentino vestro in intimum ejus regnum adventu , sine multo sanguine , eò sit redactus , ut , quod res erat , utiliore sibi pacem bello contra vos suscepto tandem judicaverit : deinde cum is eam nullâ se ratione citius posse consequi existimaret , quam si delata sibi jamdiu ad conciliandam pacem nostrâ operâ uteretur , quòd *Majestas Vestra* solis Internuntii nostri literis exorata , tam facili pacis concessione ostenderit , quantum nostrâ amicitia atque gratiâ interpositâ apud se valeret : meumque imprimis in hoc tum pio negotio officium esse voluerit , ut pacis tam salutaris *Protestantium* rebus , uti spero , mox futuræ ipse potissimum unus conciliator atque auctor propemodum essem. Cum enim Religionis hostes conjunctas opes vestras alio pacto frangere se posse desperarent , quàm si vos inter vos commisissent , habebunt nunc , profectò quod pertimescant , ne armorum animorumque , ut spero , vestrorum hæc inopinata conjunctio ipsis belli hujus conflatoribus in perniciem vertat. Tu interim , Rex fortissime , mactæ tuâ egregiâ virtute ; & quam felicitatem in rebus tuis gestis victoriarumque cursu contra Regem nunc socium hostes Ecclesiæ nuper admirati sunt , eandem in suâ rursus clade , Deo benè juvante , fac sentiant.

Westmonasterio ex Palatio Nostro.

30. die Martii 1653.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

F E R D I N A N D O
Magno Duci Hetruriæ.

Serenissime Princeps,

Q UOD satisfacturum arbitramur *Celsitudini*
Vestrae de nostro classis præfecto qui ad por-
tus vestros nuper est delatus, vestro apud nos
Oratori respondimus: Interim per libellum
supplicem nobis ostendit *Joannes Hosierus Lon-*
dinensis, cujusdam navis, cui *Domina* nomen,
Magister, se, cum anno 1656. mense Aprili,
navem suam ex syngrapha (chartam partitam
Jus nostrum vocat) *Josepho Armano Italo* cuidam
locasset, isque factas in syngrapha pactiones ter
apertè fregisset, coactum esse demùm, ne na-
vem suam, totumque onus ejus, sortem denique
totam amitteret, more mercatorio declaratâ
publicè ejus fraude, & in tabulas publicas rela-
tâ, *Liburni* in jus eum vocare: eum autem,
ut fraudem fraude tueretur, adhibitis in socie-
tatem duobus aliis negotiatoribus litigiosis, de
pecunia *Thomæ* cujusdam *Clutterbuxi* sex mille
octonos, conficito quodam obtentu, petitoris
hujus nomine occupasse: se, post multas im-
pensas consumptumque tempus, jus suum *Li-*
burni

burni obtinere non posse ; ne audere quidem , propter adversariorum minas atque insidias , in iudicio illic comparere. Petimus itaque à *Celsitudine vestra* , ut cùm huic homini oppresso subvenire , tum hujus adversarii insolentiam pro consuetâ suâ justitiâ velit coercere : frustra enim auctoritate Principum leges essent civitatibus latæ , si vis atque injuria , cùm , ne omnino sint leges , efficere non possint , possint efficere terrore ac minis , ne quis ad eas audeat confugere. Verum in hujusmodi audaciam quin maturè animadversura sit *Celsitudo Vestra* , non dubitamus ; cui pacem prosperaque omnia à Deo Opt. Max. precamur.

Westmonasterio ex Aula Nostra.
die 7. April. An. Dom. 1658.

Serenissimo Potentissimoque Principi

L U D O V I C O
Galliarum Regi.

*Serenissime Potentissimeque Rex , Amice ac
Fæderate augustissime ,*

M Eminisse potest *Majestas Vestra* quo tempore inter nos de renovando fœdere agebatur , quod optimis auspiciis initum multa utriusque populi commoda , multa hostium communium exinde mala testantur , accidisse miseram illam *Convallensium* occisionem , quorum

rum causam undique desertam atque afflictam
 vestrae misericordiae, atque tutelae summo cum
 ardore animi ac miseratione commendavimus.
 Nec defuisse per se arbitramur *Majestatem Ve-*
stram officio tam pio, immo verò tam huma-
 no, pro eâ quâ apud *Ducem Sabaudia* valere
 debuit vel auctoritate vel gratiâ: nos certè
 alii que multi Principes ac Civitates, Legationi-
 bus, Literis, Precibus interpositis, non de-
 fuimus. Post cruentissimam utriusque sexus
 omnis ætatis trucidationem, pax tandem data
 est, vel potius inducta pacis nomine hostilitas
 quædam tectior: conditiones pacis vestro in
 oppido *Pinarolii* sunt latae; duræ quidem illæ,
 sed quibus miseri atque inopes dira omnia atque
 immania perpassi facilè acquiescerent, modo
 iis, duræ & iniquæ ut sint, staretur; non sta-
 tur; sed enim earum quoque singularum falsâ
 interpretatione variisque diverticulis fides eludi-
 tur ac violatur; antiquis sedibus multi dejiciun-
 tur, religio patria multis interdicitur, tributa
 nova exiguntur, arx nova cervicibus imponi-
 tur, unde milites crebro erumpentes obvios
 quosque vel diripiunt vel trucidant: ad hæc nu-
 per novæ copiae clanculum contra eos parantur;
 quique inter eos *Romanam Religionem* colunt,
 migrare ad tempus jubentur; ut omnia nunc
 rursus videantur ad illorum internecionem mi-
 ferrimorum spectare, quos illa prior laniena
 Reliquos fecit. Quod ego per dextram tuam,
Rex Christianissime, quæ foedus nobiscum &
 amicitiam percussit, obsecro atque obtestor,
 per

per illud *Christianismi* Tituli decus sanctissimum, fieri ne siveris: nec tantam sæviendi licentiam non dico principi cuiquam (neque enim in ullum Principem, multo minus in ætatem illius principis teneram, aut in muliebrem matris animum tanta sævitia cadere potest) sed sacerdotibus illis sicariis ne permiseris; qui cum Christi Servatoris nostri servos atque imitatores sese profiteantur, qui venit in hunc mundum ut peccatores servaret, ejus mitissimo nomine atque institutis ad innocentium crudelissimas cædes abutuntur: eripe qui potes, quique in tanto fastigio dignus es posse, tot supplices tuos homicidarum ex manibus, qui cruore nuper ebrui, sanguinem rursus sitiunt; suæque invidiam crudelitatis in Principes derivare consultissimum sibi ducunt. Tu verò nec titulos tuos aut Regni fines ista invidiâ, nec Evangelium *Christi* pacatissimum istâ crudelitate fœdari te regnante patiaris. Memineris hos ipsos avi tui *HENRICI Protestantibus* amicissimi dedititios fuisse; cum *Diguiarius* per ea loca, quâ etiam commodissimus in *Italiam* transitus est, *Sabaudum* trans *Alpes* cedentem victor est infecutus: deditionis illius instrumentum in actis regni vestri publicis etiamnum extat; in quò exceptum atque cautum inter alia est, Ne cui postea *Corvallenses* traderentur, nisi iisdem conditionibus quibus eos avus tuus invictissimus in fidem recepit. Hanc fidem nunc implorant, avitam abs te Nepote Supplices requirunt: tui esse, quàm cujus nunc sunt, vel permutatione aliquâ, si fieri possit, malint

malint atque optarint : id si non licet , patrocini-
nio saltem , miseratione atque perfugio. Sunt
& rationes regni quæ hortari possint ut *Conval-*
lenses ad te confugientes ne rejicias ; sed nolim
te , *Rex* tantus cum sis , aliis rationibus ad de-
fensionem calamitosorum quàm fide à majori-
bus data , pietate , regiaque animi benignitate
ac magnitudine permoveri. Ita pulcherrimi facti
laus atque gloria illibata atque integra tua erit ,
& ipse Patrem misericordiæ ejusque filium
Christum Regem , cujus nomen atque doctrinam
ab immanitate nefaria vindicaveris , eo magis
faventem tibi atque propitium per omnem vi-
tam experieris. Deus Opt. Max. ad gloriam
suam , tot innocentissimorum hominum *Chri-*
stianorum tutandam salutem , vestrumque ve-
rum decus *Majestati Vestra* hanc mentem inji-
ciat.

Westmonasterio. Maii

An. Dom. 1658.

Civitatibus

HELVETIORUM

Euangelicis.

Illustres atque Amplissimi Domini ,

Amici Charissimi ,

DE *Convallensibus* Vicinis ; Vestris afflictissi-
mis , quàm sint à Principe suo gravia &
intolleranda religionis causâ passi , cum propter
I ipsam

ipsam rerum atrocitatem horret prope animus recordari, tum ad vos ea scribere quibus notiora multo sunt, supervacuum duximus. Exempla etiam literarum vidimus quas Legati vestri pacis jamdudum *Pinaroliana* hortatores atque testes ad *Allobrogum* Ducem illiusque *Taurinensis* consilii Præsidem scripserunt; in quibus ruptas esse omnes pacis condiciones, illisque miseris fraudi potius quàm securitati fuisse singulatim, ostendunt atque evincunt. Quatum violationem ab ipsâ statim pace datâ in hunc usque diem continuatam, & indies graviores nisi æquo animo patiuntur, nisi se conculcandos planè & pessumdandos prosternunt atque abijciunt, religione etiam ejuratâ, impendet eadem calamitas, eadem strages, quæ ipsos cum conjugibus ac liberis tertio ab hinc anno sic miserabilem in modum attrivit atque afflixit, & subeunda iterum si est, funditus eradicabit. Quid agant miseri? quibus nulla deprecatio, nulla respiratio, nullum adhuc certum perfugium patuit; res est cum feris aut cum furiis, quibus priorum cædium recordatio nullam pœnitentiam, aut suorum civium miserationem, nullum sensum humanitatis aut fundendi sanguinis satietatem attulit. Hæc ferenda planè non sunt, si ve fratres nostros *Convallenses Orthodoxæ Religionis* cultores antiquissimos, si ve ipsam Religionem salvam volumus. Et nos quidem locorum intervallo plus nimio disjuncti, quod opis aut facultatis nostræ fuit & præstitimus ex animo, & præstare non desinemus. Vos qui non modo fratrum crucia-

tibus

tibus ac penè clamoribus, verum etiam eorundem furori hostium proximi estis, prospicite per Deum immortalem idque maturè quid vestrarum nunc partium sit; quid auxilii, quid præsidii vicinis ac fratribus alioqui mox peri uris ferre possitis ac debeatis, prudentiam vestram ac pietatem, fortitudinem etiam vestram consulite. Causa certè eadem est Religio, cur iidem hostes vos quoque perditos velint, immo cur eodem tempore, eodem superiore anno, fœderatorum vestrorum intestino Martè perditos voluerint. Vestra duntaxat in manu post opem divinam videtur esse, ne purioris ipsa stirps Religionis vetustissima in illis priscorum fidelium reliquiis extindatur: quorum salutem in extremum jam discrimen adductam si negligitis, videte ne vosmetipsos paulo post proximæ vices urgeant. Hæc dum fraternè ac liberè hortamur, ipsi interea non languescimus: quod solum nobis conceditur tam longinquis, cum ad procurandam periclitantium incolumitatem tum ad sublevandam egentium inopiam, omnem operam nostram & contulimus & conferemus. Deus det utrisque nobis eam domi tranquillitatem ac pacem, eum rerum ac temporum statum, ut omnes nostras opes atque vires, omne studium ad defendendam ecclesiam suam contra hostium suorum furorem ac rabiem, convertere possimus.

*Westmonasterio ex Aula nostra. Maii
die An. Dom. 1658.*

Eminentissimo Domino
CARDINALI MAZARINO

SALUTEM.

Eminentissime Domine ,

Illatæ nuper *Protestantibus* , qui *Valles* quasdam *Alpinas* in ditione *Ducis Sabaudia* incolunt , gravissimæ calamitates cædesque cruentissimæ fecêre ut inclusas has literas ad Majestatem Regiam , hasque alteras ad *Eminentiam Vestram* Scripserim. Et quemadmodum de Rege Serenissimo dubitare non possum quin hæc tanta crudelitas , quâ in homines innoxios atque inopes tam barbarè sævitum est , vehementer ei displiceat atque offensa sit ; ita mihi facile persuadeo quæ ego à Majestate Regiâ illorum causâ miserorum peto , ad ea impetranda vestram quoque operam atque gratiam , velut cumulum , accessuram. Cum nihil planè sit quod *Francorum Genti* benevolentiam apud suos omnes vicinos *Reformatæ Religionis* cultores majorem conciliaverit , quam libertas illa ac privilegia quæ ex edictis suis atque actis publicis permissa *Protestantibus* atque concessa sunt. Et hæc quidem *Respublica* cum propter alias tum hanc potissimum ob causam *Gallorum* amicitiam ac necessitudinem majorem in modum expetivit.

De

De qua constituenda jamdiu cum *Legato Regio* apud nos agitur ejusque tractatio jam penè ad exitum perducta est. Quid! quòd etiam singularis benignitas *Eminentia Vestra*, ac moderatio, quam in summis Regni rebus gerendis erga *Protestantes Gallia* semper testata est, à prudentiâ vestrâ & magnitudine animi ut hoc sperem atque expectem, facit; qua ex re & fundamenta arctioris etiam necessitudinis inter hanc *Rempublicam*, *Regnumque Gallicum Eminentia vestra* jecerit, meque sibi privatim ad officia omnia humanitatis ac benevolentiae vicissim reddenda obligaverit: adeoque hoc velim *Eminentia vestra* sibi persuassimum habeat.

Eminentia Vestra Studiosissimus.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ

Serenissimo ac Potentissimo Principi

LUDOVICO

Galliarum Regi.

*Serenissime Potentissimeque Rex, Amice
ac Fæderate Augustissime,*

T *Homam Vice Comitem Falconbrigium* Generum meum in *Galliam* proficilcentem, & ad testificandum obsequium suum & observantiam,

vanitiam , qua *Majestatem Vestram* colit , venire in conspectum vestrum , *Regiamque Manum* osculari cupientem , tametsi propter consuetudinem ejus jucundissimam invitus dimitto , tamen cum non dubitem quin ab aula tanti Regis , in quâ tot viri prudentissimi fortissimique versantur , multo instructior ad res quasque laudatissimas , & quasi consummatus ad nos brevi sit reversurus , oblistendum esse ejus animo ac voluntari non sum arbitratus. Et quanquam is est , nisi Ego fallor , qui per se satis commendatus , quocunque accesserit , videri possit , tamen si se meâ gratiâ *Majestati Vestra* aliquanto commendatiorem fuisse senserit , eodem me quoque beneficio affectum atque devinctum arbitrabor. Deus *Majestatem Vestram* incolumem , nostramque amicitiam firmissimam communi orbis *Christiani* bono quam diutissime conservet.

*Westmonasterio ex Aula nostra. Maii
die An. Dom. 1658.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ, &c.

Eminentissimo Domino
CARDINALI MAZARINO.

Eminentissime Domine,

CUM *Thomam Vicecomitem Falconbrigiū* Generum meum proficiscentem in *Galliam Serenissimo Regi* commendaverim, non potui quin ea de re *Eminentiam Vestram* certiores facerem, nec non vobis etiam eundem commendarem: id quantum ponderis atque momenti ad superiorem quoque commendationem allaturum sit non nescius. Quem certè fructum commorationis apud vos suæ, sperat autem non mediocrem hunc fore, percepturus est, ejus maximam partem favori vestro ac benevolentiae non poterit non debere; cujus prope sola mens ac vigilantia restantas eo in regno sustinet actuetur. Quicquid ei gratum *Eminentia Vestra* fecerit, id mihi fecisse se existimet; id ego in multis vestris erga me humanitè & amicè factis numerabo.

Westmonasterio. Maii
An. Dom. 1658.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Eminentissimo Domino
CARDINALI MAZARINO.

Eminentissime Domine,

CUM illustrissimum virum *Thomam Bellas-*
sium Vicecomitem *Falconbrigium* Gene-
rum meum Serenissimi Regis adventum in ca-
stra ad *Dunkirkam* gratulatum mitterem, eidem
præcepi ut *Vestram* quoque *Eminentiam* adiret,
meoque nomine & plurimam salutem dicat, &
gratias vobis agat, cujus potissimum fide, pru-
dentiâ, vigilantîâ perfectum est, ut res Gallica
tam diversis in partibus, & præsertim in vicinâ
Flandriâ contra Hispanum hostem communem
tam prosperè geratur: à quo nunc celeriter, uti
spero, fraudum & insidiarum, quibus se maxi-
me tuetur, aperta atque armata virtus pœnas
reposcet: quod uti fiat quàm citissimè, nos
certe neque copiis, quantum possumus, neque
votis deerimus.

Westmonasterio ex Aula nostra.

Maii An. Dom. 1658.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo ac Potentissimo Principi

L U D O V I C O

Galliæ Regi.

*Serenissime Potentissimeque Rex, amice
ac Fœderate Augustissime,*

UT nuntiatum est venisse in castra *Majestatem vestram*, tantisque copiis infame illud oppidum piratarum atque asylum *Dunkirkam* obsedisse, & magnam cepi voluptatem, & spem certam, fore nunc brevi, Deo bene juvante, ut infestum minùs posthac latrociniiis mare tutiùs navigetur; fore ut *Hispanicus* fraudes, ducem alterum ad Hesdenæ prodicionem auro corruptum, alterum ad Ostendam dolo captum virtute bellicâ *Majestas vestra* nunc brevi vindicet. Mitto itaque nobilissimum virum *Thomam Vicecomitem Falconbrigium* generum meum, qui & adventum vestrum in tam propinqua nobis castra gratularetur, & coràm exponat quanto nos studio *Majestatis vestra* res gestas non junctis solum viribus nostris, sed votis etiam omnibus prosequamur, uti Deus Opt. Max. & ipsam incolumem, & nostram

amicitiam firmissimam communi orbis *Christiani* bono quam diutissimè conservet.

*Westmonasterio ex Aula nostra. Maii
An. Dom. 1658.*

Serenissimo Principi

F E R D I N A N D O,
Duci Magno Hetruriæ.

Serenissime Dux Magne,

CUM Celsitudo vestra in omnibus quidem literis suis summam erga nos benevolentiam suam nobis semper significaverit, dolemus id præfectis vestris ac ministris aut tam obscure significatum, aut tam malè esse intellectum, ut in *Portu Liburnensi*, ubi maximè quæ vestra sit erga nos benevolentia intelligi oporteret, nos nullum ejus fructum aut indicium percipere quæramus; immo alienum potius & hostilem vestroam in nos animum indices experiamur. Quàm enim non amicis nostra classis *Liburnisibus* usa nuperrime sit, quàm nullis adjuncta rebus, quàm hostiliter denique accepta bis ab illo oppido discedere coacta sit, cum ex eo ipso loco multis testibus fide dignis, tum ex ipso Navarcho nostro, cui cum classem credamus, narrandi fidem derogare non possumus, satis videmur nobis nimisque certò cognovisse. Prioris ejus adventu *Cal. Jan.* post redditas Celsitudi-

dini vestrae literas nostras , vestraque omnia humanitatis officia nostris hominibus ultro delata , petentibus ut portus *Ferrarii* commoditate utiliceret , responsum est , id concedi non posse , ne *Rex Hispania* scilicet noster hostis offenderetur. Et tamen quid est quod princeps amicus amico præbere communius possit , quàm littoris ac portus aditum ? quid est quod nos expectare ab hujusmodi amicitia possimus quæ hostium nostrorum animum ne offendar , incommodare nobis quàm commodare , aut vel minimis rebus subvenire paratior sit. Et primo quidem ex singulis navibus duobus vel tribus nautis duntaxat excensus in terram , sive commercium (quam vos *Practicam* vocatis) est datum : mox ut auditum est in oppido , navem quandam *Belgicam* , quæ frumentum in *Hispaniam* portabat , à nostris esse interceptam , quod erat antea commercii statim adimitur ; *Longlandius* qui nostris illic Mercatoribus præsidet , classem adire non permittitur ; aquatio , quæ omnibus non planè hostibus libera est , non nisi sub armatis custodibus iniquo pretio , & quidem egerimè præbetur : tot nostris Mercatoribus qui non sine maximo vestrorum emolumento illic versantur , suos ne invisant populares aut ulla re adjuvent interdicitur. Posteriore ejus adventu sub exitum mensis *Martii* , egressus ex navibus nemini datur : quinto post die cum naviculam quandam *Neapolitanam* prætoris navis nostra incidentem in nos forè exceedisset ducenta plus minus tormenta ab oppido

classẽm versus disploduntur quorũ nullum ictu nos læsit ne attigit quidem : quod argumento esse potest quàm longè hæc à Portu atque castelli ditione in alto gererentur , quæ vestros quasi portu violato sic sine causa irritarunt : confestim aquatorum nostrorum scaphæ intra portum oppugnantur ; una capitur , detinetur ; reposcentibus neque scapham neque homines redditum iri respondetur , nisi capta illa navis *Neapolitana* reddatur quam constat libero mari captam , ubi capi licuit. Ita nostri multis modis incommodati sine illo comeatu , quem numeratâ pecuniâ coemerant , abire denuo coguntur. Hæc si *Celsitudinis vestra* voluntate ac jussu quod speramus non fiunt , petimus id ostendat præfecti illius supplicio , qui amicitias Domini sui violare tam facile in animum induxit : sin est ut sciente ac volente vestrà Celsitudine commissa hæc sint , cogitet nos , ut benevolentiam vestram plurimi semper fecimus , ita apertas injurias à benevolentia dignoscere didicisse.

Vester quoad licet bonus amicus

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

*Wesmonasterio ex Aula nostra. Maii
die An. Dom. 1658.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ & c.

Serenissimo potentissimoque Principi

LUDOVICO
Galliæ Regi.

*Serenissime potentissimeque Rex, Amice
ac Federate Augustissime,*

Q Uòd tam celeriter illustri missâ Legatione
Majestas Vestra meum officium cumulo
rependit, cùm singularem benignitatem, ani-
mique magnitudinem testata est suam, tum
meo etiam honori ac dignitati quantopere sa-
veat, non mihi solùm declaravit, verum etiam
universo populo Anglicano: quo nomine Ma-
jestati Vestræ, pro eo ac de me merita est,
gratias & ago & habeo maximas. De victoria
quam conjunctis nostris copiis Deus contra ho-
stes felicissimam dedit, vobiscum unà lætor;
nostrosque in eo prælio neque subsidiis vestris,
neque majorum suorum bellicæ gloriæ, neque
suæ denique virtuti pristinæ defuisse perquàm
etiam gratum est. De *Dunkirka*, quam dedi-
tioni proximam *Majestas Vestra* sperare se scri-
bit, eam nunc deditam tam citò posse me rescri-
bere insuper gaudeo: neque unius Urbis jactura
duplicem perfidiam *Hispanum* propediem esse
luitu-

lulturum spero ; quod capta urbe altera effectum esse , velim *Majestas* etiam *vestra* tam citò possit rescribere. Quod reliquum pollicetur meas rationes curæ sibi fore , de eo regi optimo atque amicissimo pollicenti , ejusque Legato excellentissimo atque ornatissimo viro *Duci Crequiensi* idem confirmanti , non diffido ; Deumque Opt. Max. *Majestati vestrae Reique Gallica* domi bellicque propitium exopto.

Westmonasterio. die Junii

An. Dom. 1658.

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Eminentissimo Domino

CARDINALI MAZARINO.

Eminentissime Domine ,

CUM *Regi Serenissimo* per literas gratias agam qui honoris & gratulationis reddendæ causâ , suæque lætitiæ de nobilissima recenti victoria mecum communicandæ Legationem Splendidissimam misit , ingratus tamen sim , nisi *Eminentia* quoque *vestra* debitas simul gratias per literas persolvam ; quæ ad testandam suam erga me benevolentiam , meique rebus omnibus quibus potest ornandi studium , nepotem suum præstantissimum atque ornatissimum adolescentem unâ misit , & siquem haberet apud

sc

se propinquiorem aut quem pluris faceret, cum potissimum fuisse missurum scribit: additâ etiam ratione, quæ ab judicio tanti Viri profecta ad meam haud mediocrem laudem atque ornamentum pertinere existimo; nempe ut qui sanguine conjunctissimi sibi sunt in me honorando atque colendo *Eminentiam suam* imitarentur. Et humanitatis quidem, candoris, amicitiae vestrum in me diligendo exemplum haud postremum fortasse habuerint; summæ virtutis summæque prudentiæ alia in vobis longe clario-
ra; quibus regna resque maximas summa cum gloria administrare discant. Qua res uti possit *Eminentia vestra* quam diutissimè quamque felicissimè gerere ad totius *Regni Gallici*, immo totius *Rep. Christianæ* commune bonum, vestrumque proprium decus, non defutura mea vox polliceor.

Eminentia Vestre Studiofissimus,

*Westmonasterio ex Aulamstra. die
Junii An. Dom. 1652.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Potentissimo Principi
CAROLO GUSTAVO
Suecorum, Gothorum, Vandalorumque
Regi &c.

Serenissime Potentissimeque Rex, Amice ac
Fæderate Charissime,

Q Uoties communium Religionis hostium importuna consilia variasque artes intuemur, toties nobiscum reputamus, quàm necessarium orbi *Christiano*, quamque salutare sit futurum, quo faciliùs adversariorum conatibus iri obviam possit, Protestantium Principes inter se, & potissimum *Majestatem vestram* cum *Repub.* nostra arctissimo fœdere conjungi. Id à nobis quantopere sit, quantoque studio expectitum, quàm deniquè gratum nobis accidisset, si *Suecorum* nostræque res ea conditione ac loco fuissent, ut fœdus illud ex utriusque animi sententia sanciri, alterque alteri opportunissimo auxilio esse potuisset, Oratoribus vestris, ex quo primum illi hoc apud nos egerunt, testatum reddidimus. Neque vero illi suo muneri defuerunt; sed quam cæteris in rebus consueverunt, eandem hac quoque in parte prudentiam

tiam ac diligentiam adhibuerunt. Verùm ea nos domi improborum civium perfidia exercuit qui in fidem sæpius recepti , res novastamen moli , & cum exulibus, etiam cum hostibus *Hispanis* discussa jam sæpe & profligata consilia repetere non desinunt , ut in propulsandis periculis propriis occupati , neque curam omnem , neque integras opes quod in votis erat , ad communem *Religionis* causam tuendam convertere hactenus potuerimus. Quod licuit tamen , quantumque in nobis situm erat , & antea studiosè præstitimus , & siquid in posterum *Majestatis vestrae* rationibus conducere videbitur , id non velle solum , verùm etiam summâ ope vobiscum unâ agere per occasiones non desistemus. Interea *Majestatis vestrae* rebus prudentissimè fortissimèque gestis gratulamur atque ex animo letamur : eundemque uti velit Deus felicitatis atque victoriæ cursum esse quam diuturnum ad sui numinis gloriam assiduis precibus exoptamus.

*Westmonasterio ex Aula nostra. Junii
die An. Dom. 1658.*

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Principi

Lusitaniæ Regi.

S. P. D.

Serenissime Rex, Amice ac Fæderate,

O Stendit nobis per libellum supplicem *Joannes Buffield* Mercator *Londinensis*, se anno 1649. merces quasdam *Antonio Joanni & Manueli Ferdinando Castaneo Tamirensibus* tradidisse, uti iis divenditis earum rationem mercatorum more sibi redderent: tum in *Angliam* dum navigaret, in piratas incidisse, spoliatumque ab iis damnum haud mediocre accepisse: hoc audito, *Antonium & Manuelem* eò quod hunc interfectum credebant, traditas sibi merces statim pro suis habuisse, adhuc etiam retinere, rationemque omnem de iis recusare; atque huic fraudi subsecutam paulo post *Anglicarum* mercium proscriptionem obtendere; coactum se demum superiore anno, hyeme mediâ in *Lusitaniam* redire, sua repetere; sed frustra; hos enim neque bona neque rationem ut reddant adduci posse; & quod mirum sanè videatur, privatam illarum mercium possessionem proscriptione

ip. scriptione publicâ defendere: cùm videret se
 hominem longinquum deteriore conditione
 cum *Tamirensibus* in sua patria contondere, ad
Majestatem Vestram se confugisse; Conserva-
 toris judicium, qui judicandis Anglorum causis
 constitutus est, supplicem poposcisse; à Majestate
 Vestra rursus ad forensē illam cognitionem,
 unde confugerat, rejectum esse. Quod etsi per
 se iniquum non est, tamen cùm perspicuum sit
Tamirenses istos vestro edicto publico ad suam
 privatam fraudem abuti, à Majestate Vestra
 majorem in modum petimus, ut causam hujus
 multis casibus afflicti, ad inopiamque redacti
 ad Conservatorem potius judicem proprium
 velit pro sua clementia integram remittere: quo
 possit inops fortunarum suarum quod superest
 ab illorum hominum infida societate recupera-
 re: id, re cognita, quin Majestati vestræ no-
 biscum unâ maximè placeat non dubitamus.

Westmonasterio ex Aula nostra.

die Augusti 1658.

Scra

Serenissimo Principi

L E O P O L D O

Austriæ Archiduci, Provin-
ciarum in Belgio sub Pbi-
lippo Hispaniarum Regi
Præsidi.

Serenissime Domine,

C*Arolus Harbordus*, vir *Equestris* apud nos *Ordinis*, per libellum supplicem ad nos detulit, se bona quædam & supellestilem cum ex *Hollandiâ Brugas* in ditionem vestram asportasset, de iis, ne sibi per vim atque injuriam eripiantur, inopinatò periclitari. Ea nempe, cum à *Comite Suffolchiensi* pro quo se grandi ære alieno obstrinxerat, ex *Angliâ* Anno 1643. missa ad se idcirco fuissent, ut haberet, quo sibi satisfaceret, siquid pro illo dissolvere cogeretur, à *Richar.do Grenvillo*, qui & ipse *Equestris Ordinis* esse fertur, occupari, & quo in loco custodiebantur, Effractis foribus atque articulis possideri: hoc solo titulo, deberi sibi nescio quid à *Theophilo Suffolchiensi Comite* defuncto, ex quodam nostræ *Curiæ Cancellariæ* decreto, eaque proinde bona quasi *Theophili Comitis* essent, eique decreto obnoxia, se referenda

ferenda in tabulas curasse : cum ex nostris legibus neque ipse Comes , qui nunc est , & cujus hæc bona sunt eo decreto teneatur , neque bona ejus occupari aut retineri debeant : id quod ex sententiâ ejusdem Curiae unâ cum hisce literis ad vos missâ , declaratur , quas quidem literas supradictus *Carolus Harbordus* à nobis petiit , uti per eas *Celsitudinem vestram* rogatam vellemus , ut bona illa & recentione omni , & iniquâ istâ *Richardi Grexvilli* Actione , primo quoque tempore liberentur : cum hoc contra morem jusque Gentium planè sit , at cuiquam in aliena ditione eâ de re Actio detur , quæ in ea Regione , ubi causa Actionis orta est , legitimè dari non possit. Hanc causam ut Celsitudini vestræ commendarem , & ipsa justitiæ ratio , & prædicata passim vestra æquanimitas permovit. Quod siquo tempore usus venerit , ut de jure aut commodis vestrorum apud nos agatur , haud remissa profecto nostra studia , immo omni tempore propensissima experturos vos esse polliceor.

Celsitudinis Vestrae Studiosissimus

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Westmonasterio.

Supremæ Curia Parlamenti
Parisiensis.

N Os Commissarii Magni Sigilli *Anglia &c.*
Supremam Curiam Parlamenti *Parisiensis*
rogatam volumus curare velit uti *Miles, Guliel-*
mus, & Maria Sandys defuncti nuper *Gulielmi*
Sandys & Elisabetha Soama Uxoris ejus liberi,
natione *Angli*, ætate nondum adultâ, *Parisis*,
ubi nunc in supradictæ Curia tutela sunt, ad nos
quamprimum redire possint; eosque liberos
Jacobo Mowato Scoto, Viro probo atque honesto
velit committere, cui nos hanc curam delega-
vimus, ut eos & inde acciperet, & ad nos huc
adduceret: recipimusque, occasione hujus-
modi oblatâ, jura idem atque æquum subditis
Gallia quibuscunque ab hac Curia redditum iti.

L I T E R Æ

RICHARDI Protectoris
Nomine conscriptæ.

RICHARDUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo ac Potentissimo Principi

L U D O V I C O
Galliarum Regi.

*Serenissime ac Potentissime Rex, Amice ac
Fæderate,*

LIT.
CUM Serenissimus Pater meus gloriosæ me-
memoriæ *Oliverius Reip. Angliæ Protector*,
omnipotente Deo sic volente, supremum jam
diem tertio *Septembris* obierit, Ego Successor
ejus in hoc magistratu legitimè declaratus, ta-
men in summo mœrore ac luctu, non potui
tamen quin de re tanta primo quoque tempore
Majestatem Vestram per literas certiozem face-
rem, quam & mei patris & hujus Reip. ami-
cissimam hoc nuntio repentino haud lætaturam
esse confido. Meum nunc est à *Vestra Majestate*
pe-

petere, de me sic velit existimare, ut qui nihil deliberatius in animo habeam, quam societatem & amicitiam quæ gloriosissimo meo parenti vestra cum Majestate fuit, summâ fide atque constantiâ colere; ejusque fœdera, consilia, rationes vobiscum institutas eodem studio ac benevolentia observare ratasque habere: Legatum proinde apud vos nostrum eadem qua prius potestate præditum volo: quicquid id nostro nomine vobiscum egerit, ita accipere velitis rogo quasi à me ipso actum id esset. *Vestra* denique *Majestati* comprecor fausta omnia.

Westmonasterio ex Aula Nostra.

5. Septemb. 1658.

Eminentissimo Domino

CARDINALI MAZARINO.

Eminentissime Domine,

Quamquam nihil mihi acerbius accidere potuit, quàm de Serenissimi & præclarissimi Patris mei obitu scribere, tamen cum sciam quanti ille fecerit *Eminentiam Vestram*, quanti vos illum, neque dubitem quin *Eminentia Vestra*, cui summa Rei *Gallicæ* commissa est amici ac fœderati tam constantis tamque conjuncti mortem molestissime latura sit, permagni referre arbitratus sum, ut eam quoque, simul cum Rege, de hoc casu gravissimo per literas mone-

rem;

rem; vobisque etiam, quoniam id æquum est, confirmarem, me ea omnia sanctissime præstaturum ad quæ præstanda vobis, raraque habenda Serenissimæ memoriæ Pater meus fœdere tenebatur: perficiamque ut illum, utpote vobis amicissimum omnique laude florentem, cum amissum meritò doletis, quàm minimè tamen quod ad servandam societatis fidem attinet, desideretis: cui etiam ad utriusque Gentis commune bonum vestra quoque ex parte servandæ Deus *Eminentiam Vestram* quàm diutissime conservet.

Westmonasterio. Septemb. 1658.

RICHARDUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo ac Potentissimo Principi

CAROLO GUSTAVO
Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi &c.

Serenissime Potentissimeque Rex, Amice ac Fœderate,

CUm videar mihi Paternam virtutem vix satis posse imitari, nisi easdem quoque amicitias colam & retinere cupiam, quas ipse & virtute sibi quæsiuit & sibi esse maxime colen-

K

das

das ac retinendas iudicio singulari duxit , non est quod dubitet *Majestas vestra* quin eodem se prosequi studio ac benevolentia debeam quâ Pater meus memoriæ serenissimæ est profecutus. Tametsi igitur in hoc magistratus ac Dignitatis initio non eo loco res nostras reperiam ut in præsentia possim ad quædam capita respondere , quæ Oratores vestri in medium protulerunt , tamen & institutum à patre fœdus cum *Majestate vestra* continuare & arctius etiam conjungere mihi quidem magnopere placet ; rerumque utrinque statum simulac plenius intellexero , ad ea transigenda quæ cum utriusque reip. commodis potissimum conjuncta esse videbuntur , ero equidem semper , ad me quod attinet , promptissimus. Deus interim *Majestatem vestram* ad gloriam suam & *Orthodoxa Ecclesia* tutelam atque præsidium quam diutissimè conseruet.

Westmonasterio ex Aula nostra.

Octob. 1658.

Ri-

B
D. Z
bus
mei S
dequ
serie
suspe
pater
ampli
poteft
nihil f

RICHARDUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo ac Potentissimo Principi

CAROLO GUSTAVO

*Suecorum, Gothorum, Vandalorum Regi,
Magno Principi Finlandiæ, Duci Scaniæ,
Esthoniæ, Careliæ, Brehmæ, Verdæ, Ste-
tini-Pomeraniæ, Cassubiæ & Vandaliciæ;
Principi Rugiæ, Domino Ingriæ & Wis-
mariciæ; nec non Comiti Palatino Rheni,
Bavariæ, Juliaci, Cliviæ & Montium
Duci.*

*Serenissime, Potentissime Rex. Amice ac
Fæderate,*

BInas accepi à *Majestate Vestra* literas; alteras
per nuntium suum, alteras Legato nostro
D. Philippo Meadow ad me transmissas. Ex qui-
bus non solum dolorem suum de obitu Patris
mei *Serenissimi* veris animi sensibus expressum,
deque ipso *Majestas Vestra* quàm præclarè sen-
serit, verum etiam de me quoque ejus in locum
suspecto quantam spem ceperit cognovi. Et ad
paternæ quidem laudis cumulum nihil posthac
amplius aut illustrius tanto authore accedere
potest meis certe in capeßenda *Repub.* auspiciis
nihil felicius tanto Gratulatore, ad virtutes de-
nique

nique patrias tanquam hæreditatem optimam
 adeundas nihil quod accendat vehementius tan-
 to hortatore potuit accidere. Ad rationes *Ma-
 jestatis Vestra* de communi *Protestantium* causa
 nobiscum initas quod spectat, sic velim existi-
 met, me quidem ex quo ad hæc gubernacula
 accessi, quanquam eo loco res nostræ sunt, ut
 summam diligentiam, curam, vigilantiam do-
 mi potissimum requirant, nihil tamen antiquius
 aut deliberatius habuisse aut habere quam pater-
 no foederi cum *Majestate Vestra* percusso quan-
 tum in me erit non deesse. Classem itaque in
 mare *Balticum* mittendam cum iis mandatis
 curavi quæ Internuncius noster quem ad hoc
 totum negotium amplissimè instruximus, *Ma-
 jestati Vestra* communicabit. Quam Deus Opt.
 Max. incolumem prosperisque rerum successi-
 bus fortunatissimam ad *Orthodoxam fidem* tu-
 dandam diutissime conserver.

Westmonasterio ex Aula nostra.

die 13. Octob. 1658.

RICHARDUS Protector

Serenissimo ac Potentissimo Principi

CAROLO GUSTAVO,

*Suecorum, Gothorum, Vandalo-
rumque Regi &c.*

*Serenissime, Potentissimeque Rex, Amice
ac Fæderate,*

Mitto ad Majestatem vestram, quo nihil dignius aut præstantius possum mittere, Virum verè egrægium, vereque Nobilem *Georgium Aiscum, Equitem auratum*, non solum belli, & navalis præsertim scientiâ multis ex rebus fortiter gestis cognitum jam sæpe atque spectatum, verum etiam probitate, modestiâ, ingenio, doctrinâ præditum, moribus suavissimis nemini non charum, & quod nunc caput rei est, sub signis *Majestatis Vestrae* virtute bellicâ toto orbe terrarum florētissimæ jam diu mereri cupientem. Velimque sic habeat *Majestas Vestra*, quicquid huic Viro muneris commiserit, in quo fides, fortitudo, experientia constare vel etiam præluce possit, neque fideliori neque fortiori, nec facile peritiori posse se quicquam committere. Quæ autem Ego illi negotia dedero communicanda *Vestra Majestati*, in iis expeditum aditum, autem benignam vel itrogo præbere, eamque fidem, quam no-

bismetipsis coram fuisset habitura ; cum denique honorem , quem tali viro & suis meritis & nostrâ commendatione ornatissimo convenire judicaverit. Deus res vestras ad gloriam suam & *Orthodoxa Ecclesia* præsidium felici exitu fortunet.

Westmonasterio ex Aula nostra.

die Octob. 1658.

RICHARDUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo Potentissimoque Principi

CAROLO GUSTAVO,
Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi &c.

*Serenissime Potentissimeque Rex , amice ac
Fæderate Charissime,*

DEtulit ad nos per libellum supplicem *Samuel Piggottus, Londinensis* Mercator, se nuper naves duas, (quarum alteri nomen *Posta, Magister, Tiddeus Jacobus*; alteri *The Water Dog, magister Garbrand Peters*) *Londino in Galliam* negotiandi causa misisse; eas inde sale onustas *Amsterdamum* petisse; *Amsterodamo* alteram saburrâ tantum, alteram halece impositas cujus cum *Petro quodam Heinsbergo* Societas erat in mare *Balticum Stetinum usque Pomerania,*
quæ

quæ in vestra ditione est , ad exponendam illic
 halecem navigasse ; verùm utrasque hasce naves
 accepisse se alicubi maris *Baltici* à copiis quib-
 usdam vestris detineri ; tametsi ut huic malo
 occurreret cum utraque nave syngrapham sigil-
 lo curiæ maritimæ obsignatam una curaverit
 mittendam , qua & navium harum & mer-
 cium , exceptâ halecis parte supradictâ , unum
 se esse ac legitimum dominum demonstraret.
 Cujus rei cùm fidem apud nos plenam fecerit ,
 peto magnopere à *Majestate Vestra* (quando-
 quidem duarum navium jactura sine summo
 hominis detrimento fortunarumque sorte om-
 niuni naufragio vix posse accidere videtur) uti
 mandet suis atque imperet illarum navium libe-
 ram primo quoque tempore dimissionem. Deus
 Majestatem Vestram ad gloriam suam , Eccle-
 siæque Orthodoxæ præsidium quàm diutissimè
 servet incolumem.

Westmonasterio ex Aula Nostra,

Jan. 27. An. Dom. 1658.

RICHARDUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Celsis & Potentibus Dominis

OCCIDENTALIS FRISIÆ
Poteſtatibus

S. D.

*Celsi & Potentes Domini, amici ac
Fœderati Charissimi,*

GRavem ad me detulit querelam per libellum supplicem *Maria Grindaria* vidua, cum sibi à *Thoma Killegrao* vestro milite pecunia bene magna ante annos octodecim debeatur, se eum ne nullo modo adducere per Procuratorem posse, neque ut debitum solvat, neque ut de jure suo, si quid sit, velit lege experiri; id ne à procuratore viduæ cogi possit, petisse eum à Celsitudinibus vestris per libellum supplicem ne cui liceat eum lege persequi ullius pecuniæ ab se in *Anglia* debitæ. Ego verò si Celsitudinibus vestris hoc tantum significavero, viduam esse, egenam esse, multorum matrem parvulorum, cujus iste omnes prope fortunas avertere conatur, non committam ut apud vos, quibus divina præcepta atque adeo de viduis pupillisque non opprimendis notissima esse confido, graviore ullâ utendum cohortatione putem, ne hoc

hoc fraudandi privilegium petitioni istius concedere velitis : id quod nunquam concessuros vos esse mihi persuadeo.

Westmonasterio ex Aula nostra.

Jan. 27. 1658.

RICHARDUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo potentissimoque Principi

LUDOVICO

Galliæ Regi.

*Serenissime potentissimeque Rex, Amice
ac Fœderate Augustissime,*

Accepimus, idque non sine dolore, quædam in *Provincia Protestantes* Ecclesias ab homine quodam male seriato ita indignè fuisse in sacris concionibus interpellatas, ut ea res magistratibus, ad quos hujus causæ cognitio *Grætiæ* ex lege pertinebat, gravi animadversione digna censeretur : sed *Conventum Cleri*, qui iis in locis proximè habebatur, à *Majestate Vestra* impetrasse, ut res integra *Parisiis* ad *Concilium Regium* revocaretur : A quo dum nihil hætenus decernitur, Ecclesias illas & præsertim *Aquariensem*, convenire ad colendum Deum, prohiberi. Vehementer itaque à *Majestate Vestra*

K 5

etiam

etiam atque etiam peto, primùm, ut quorum preces ad DEUM pro salute sua rebusque Regni prosperis non interdicat, eorum coitus publicos ad præcandum interdicere ne velit: deinde ut in illum hominem rei divinæ interpellatorem ex sententia illorum judicium, quibus hujusmodi causarum legitima atque consueta cognitio *Gratianopoli* data est, animadvertatur. Deus *Majestatem Vestram* quàm diuturnam atque incolumem conservet; ut si hæc nostra vota vobis accepta sunt, Deoque grata esse existimatis, eadem ab illis etiam *Protestantibus Ecclesiis* quibus nunc interdicatur, pro vobis publice fieri, sublato illo interdicto, quàm primum velitis.

Westmonasterio. 18. Feb.

Anno 1658.

Eminentissimo Domino

CARDINALI MAZARINO.

Eminentissime Domine Cardinalis,

PROfisciscitur in *Galliam*, ibique ad tempus commorari cogitat Illustrissima Domina defuncti nuper *Ducis Richmondia* Uxor cum *Duce Filio* Adolescentulo. *Eminentiam* itaque *Vestram* magnopere rogo, ut siquid acciderit in quo iis vestrâ autoritate, favore, patrocínio, utpote peregrinis, usus esse possit, ita eorum dignitatem tueri, vobisque haud vulgariter commen-

datam

datam rebus omnibus habere velitis , ut ad vestram humanitatem erga omnes , præsertim tam illustri genere oriundos , eximiam , sentiant nostris literis quod accedere potuit cumuli accessisse : simul & hoc sibi persuadeat *Eminentia Vestra* commendationem suam , si quid à me hujusmodi postulabit , apud me non minus valituram.

Westmonasterio. 29. Feb. 1658.

RICHARDUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Serenissimo ac Potentissimo Principi

J O A N N I

Portugalliæ Regi.

*Serenissime Potentissimeque Rex, Amice
ac Fæderate,*

TAmetsi multa sunt quæ ad Regem amicum & Reip. nostræ conjunctissimum necessario scribam, nihil est tamen quod faciam libentius quàm quod nunc facio , ut *Majestati vestræ, Regnoque Portugalliæ* insignem hanc proximam de communi hoste *Hispano* victoriam gratuler : qua non ad vestram tantummodo, verum etiam ad *Europæ* totius pacem ac respirationem, permagnum, atque in multos fortasse annos, allatum esse momentum nemo est quin intelligat.

Alterum est in quo victoriarum certissimum pignus iustitiam *Majestatis vestrae* agnoscam, quæ ex articulo foederis 24. per arbitros *Londini* datos, mercatoribus nostris est satisfactum, quorum naves onerarias *Brasiliensis Societas* conduxit. Unus est *Alexander Bencius*, Mercator *Londinensis*, cui, cum navis ejus, quæ *Tres fratres* vulgo nominatur, magistro *Joanne Wilkio*, duas navigationes conductæ onerataque navaverit, pactum stipendium persolvere Societas recusat: cum cæteris qui semel tantum navigarunt, jampridem persolutum sit. Quod cur sit factum non intelligo nisi si eorum judicio mercede dignior est, qui semel quàm qui bis meruerit. Vehementer itaque peto à *Majestate Vestra*, ut huic uni *Alexandro* cui duplum debetur, debita navatæ operæ satisfactio ne defiat; velitque pro autoritate sua quàm brevissimum solationis diem damnique simul fariendi Sociis *Brasiliensibus* constituere: quorum dilationibus effectum est ut datum inde mercatori damnum mercedem ipsam jam pene superet. Deus *Majestatem Vestram* lætis rerum successibus contra hostem augere indies & fortunare pergat.

Westminsterio ex Aula nostra. 23. Febr.

1658.

RICHARDUS Protector Reip.
Angliæ &c.

Eminentissimo Domino

CARDINALI MAZARINO.

Eminentissime Domine,

PER literas ad *Eminentiam vestram* octo circiter ab hinc mensibus *Jun. 13.* datas, causam *Petri Petti*, viri & singulari probitate præditi & ægregiis artibus in re navali nobis Reique publicæ utilissimi, commendavimus. Ejus nave *Edwardo* anno 1646. à quodam Gallo, cui nomen *Basconi*, *Thamisis* in ostio ut scripsimus, captâ, & in portu *Bononiensi* venditâ, quamquam Rex in *Consilio Regio 4. Novemb.* anno 1647. decreverat, ut quam censuisset Consilium pecuniæ summam damni accepti loco dandam, satisfactioni daretur, is tamen ex eo decreto nihildum se fructûs percepisse ostendit. Cùm autem dubium mihi non sit, quin *Eminentia vestra* meo rogatu id omne mandaverit quod ad decretum illud primo quoque te *NOVE* exequendum pertineret, denuo nunc majoremque in modum peto, ut videre velit quid impedimento sit, cujusve negligentia aut contumacia factum, ut decreto *Regio* post annos jam decem non obtemperetur; velitque pro sua

sua autoritate instare, ut decreta illa pecunia, quam irrogatam jamdiu existimamus, & exigatur quamprimum, & petitori nostro solvatur. Ita rem justitiæ imprimis gratam *Eminentia vestra* fecerit, & à me singularem præterea gratiam inierit.

Westmonasterio ex Aula nostra,
22. Feb. 1658.

Dux

Duæ sequentes Literæ, Richardo
abdicato, Restituti Parla-
menti nomine Scripti
sunt.

Parlamentum Reipub. Angliæ
Serenissimo Potentissimoque Principi
C A R O L O G U S T A V O
Suecorum, Gothorum, Vandolo-
rumque Regi &c.

Serenissime Potentissimeque Rex, Amice
Charissime,

CUm visum sit Deo optimo atque omnipo-
tenti, penes quem solum conversiones
omnes Regnorum, Rerumque publicarum
sunt, Nos pristinæ auctoritati summæque Re-
rum Anglicarum administrandæ restituere, &
Majestatem Vestram eâ de re certiore esse fa-
ciendam imprimis duximus, & vobis porro
significandum, nos cum Majestatis vestræ ut-
pote *Protestantium Principis* potentissimi tum
pacis inter vos *Daniaque Regem*, & ipsum
quoque *Protestantium Principem* præpotentem,
non

non sine nostra opera atque officio benevolenti-
 ssimo reconciliandæ, quantum in nobis situm
 est, esse studiosissimos. Volumus itaque ut In-
 ternuntio nostro extraordinario, *Philippo Mea-*
dowes, quo munere ab hac repub. apud *Majesta-*
tem Vestram haftenus fungitur, idem omnino
 munus nostro nunc nomine prorogetur: eique
 adco his nostris literis potestatem proponendi,
 agendi, transigendi cum *Majestate Vestra* faci-
 mus planè eandem quæ ei proximis literis com-
 mendatitiis facta est: quicquid ab eo transactum
 nostro nomine atque conclusum erit, id omne
 ratum nos esse habituros, Deo bene juvante,
 nostrâ fide spondemus. Deus ille *Majestatem*
Vestram quam diutissime conservet, rebus *Pro-*
testantium column atque præsidium.

GUIL. LENTHALL,
 Prolocutor Parlamenti
 Reipub. Angliæ.

Westmonasterio. Maii 15.
An. 1659.

Par-

Parlamentum Reipub. Angliæ

Serenissimo Principi

F R E D E R I C O

Daniæ Regi.

Serenissime Rex, Amice Charissime,

CUM voluntate ac nutu summi rerum omnium moderatoris Dei Opt. Max. factum sit ut nos demùm restituti, pristinum locum atque munus in *Repubblica* gerenda obtineamus, placuit imprimis ea de re nec *Majestatem Vestram*, utpote Vicinum nobis & Amicum Regem, esse celandam, & quem ex adversis rebus vestris capiamus dolorem simul esse significandum: id quod ex eo studio eaque diligentia nostrâ facile perspicietis quam ad pacem inter *Majestatem Vestram* Regemque *Suecia* reconciliandam & adhibemus nunc, &, quoad opus erit, adhibebimus. Quapropter Internuntio nostro ad Serenissimum *Suecorum* Regem Extraordinario *Philippo Meadows* negotium dedimus, ut *Majestatem Vestram* his de rebus nostro deinceps nomine adeat, ea communicet, proponat, agat atque transigat, quæ commissa sibi à nobis & mandata esse ostendet. Quam ei fidem *Majestas Vestra* hoc in munere habuerit, eam nobismetipsis habere se credat, rogamus.

Deus

Deus *Majestati Vestra* ex istis omnibus rerum
 suarum difficultatibus , in quibus tamen forti
 & magno animo versatur , felicem lætumque
 exitum primo quoque tempore concedat.

GUIL. LENTHALL;
 Prolocutor Parlamenti
 Reipub. Angliæ.

Westmonasterio. Maii 15.

An. 1659.

F I N I S.

um
rti
ue

L;
nti